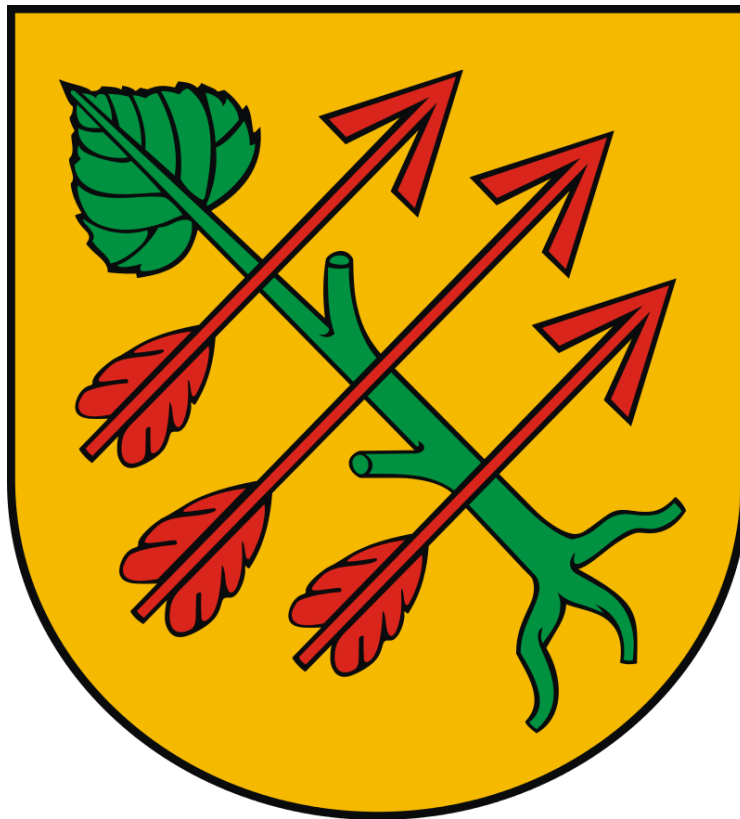

Załącznik
do Uchwały
r.

Strategia Rozwoju Gminy Czempin do 2030 roku

PROJEKT

Opracowanie:

Vision Project Hanna Baranowska we współpracy z Urzędem Gminy w Czempiniu.

Strategię Rozwoju Gminy Czempień do 2030 roku sporządzono w ścisłym partnerskim współdziałaniu z pracownikami samorządu Gminy Czempień i uczestnikami konsultacji społecznych.

Dokument zawiera dane według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

1.	WPROWADZENIE.....	6
2.	DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY.....	8
2.1	INFORMACJE OGÓLNE.....	8
2.2	PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	11
2.3	WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE.....	19
3.	DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY.....	27
3.1	GOSPODARKA LOKALNA I RYNEK PRACY.....	27
3.2	INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	32
3.2.1	INFRASTRUKTURA DROGOWA.....	32
3.2.2	URZĄDZENIA SIECIOWE.....	34
3.2.3	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	39
3.2.4	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA.....	39
3.3	STAN FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH.....	43
3.3.1	WYKONANIE BUDŻETU.....	43
3.3.2	WYDATKI INWESTYCYJNE.....	44
3.3.3	POTENCJAŁ INWESTYCYJNY.....	47
4.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	51
4.1	DEMOGRAFIA.....	51
4.1.1	ZMIANY ZALUDNIENIA.....	51
4.1.2	URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY.....	51
4.1.3	MIGRACJE.....	51
4.1.4	STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI.....	52
4.1.5	PROGNOZA DEMOGRAFICZNA.....	53
4.2	KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	54
4.2.1	EDUKACJA.....	54
4.2.2	KULTURA I SPORT.....	57

4.2.3	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	61
4.2.4	OTOCZENIE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE	62
4.3	OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	64
5.	WYZWANIA ROZWOJU	69
5.1	WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	69
5.2	WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ	73
5.3	WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ	78
5.4	OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE NA PODSTAWIE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWCH	81
5.4.1	OCENA SYTUACJI GMINY	81
5.4.2	IDENTYFIKACJA SŁABYCH STRON	83
5.4.3	IDENTYFIKACJA MOCNYCH STRON.....	84
5.4.4	OCENA PRZEDSIĘWZIĘĆ ZREALIZOWANYCH W GMINIE CZEMPIŃ W KONTEKŚCIE ICH WPŁYWU NA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	85
5.4.5	POŻĄDANE PRIORYTETY ROZWOJOWE	86
5.4.6	WIZJA 2030 – PROPOZYCJE ANKIETOWE	94
5.5	KONSULTACJE SPOŁECZNE	95
5.6	ANALIZA SWOT	96
6.	STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU	100
6.1	MISJA I WIZJA	100
6.2	CELE STRATEGICZNE	101
6.2.1	CEL STRATEGICZNY 1: POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI NA TERENIE GMINY CZEMPIŃ	102
6.2.2	CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW	106
6.2.3	CEL STRATEGICZNY 3: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY CZEMPIŃ	110

6.2.4	CEL STRATEGICZNY 4: WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OPARTE NA ZASADACH ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	112
6.3	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ.....	116
6.4	USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	122
6.5	SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.....	116
6.6	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	132
6.7	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	134
7.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW, WYKRESÓW	136

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Czempień do roku 2030 (zwana dalej „Strategią”) jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona nadrzędne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie najbliższych lat oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia to plan działania wyznaczający strategiczne cele rozwoju Gminy. Dokument ten realizuje ustawowe regulacje dotyczące prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o programy rozwoju oraz uprawnienia Gminy wynikające z ustawy o samorządzie gminnym do prowadzenia spraw pozostających w zakresie działania Gminy, w tym uchwalania programów gospodarczych. Ustalenia zawarte w Strategii stanowiąc będą podstawę długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Strategia Rozwoju Gminy Czempień stanowi kluczowy dokument wyznaczający kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego Gminy. Jest ona komplementarna wobec innych strategicznych dokumentów, które określają szczegółowe działania w różnych obszarach funkcjonowania Gminy. Należą do nich m.in. **Plan Mobilności Miejskiej**, który koncentruje się na zrównoważonym transporcie i poprawie dostępności komunikacyjnej, **Plan Adaptacji do Zmian Klimatu**, wskazujący sposoby przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych, oraz **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej**, mający na celu redukcję emisji CO₂ i wspieranie efektywności energetycznej. Wspólnie tworzą one spójną wizję rozwoju Gminy, uwzględniającą zarówno potrzeby mieszkańców, jak i wyzwania środowiskowe oraz gospodarcze.

Strategia Rozwoju Gminy Czempień jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Czempień, spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie w czasie jej obowiązywania.

Strategia została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r.

o samorządzie gminnym oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Czempień.

W celu poznania opinii mieszkańców na temat rozwoju Gminy Czempień, przeprowadzono badanie ankietowe, którego wyniki pozwoliły na pogłębienie diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy oraz przeprowadzono konsultacje społeczne.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Czempień do roku 2030 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzonych badań ankietowych. Następnie projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Wielkopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności założeń Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 1378).

2. DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

2.1 INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Czempień położona jest w zachodniej Polsce, w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości 36 km od Poznania, w granicach administracyjnych Powiatu Kościańskiego. Jest to Gmina miejsko-wiejska. Graniczy z:

- gminą Kościan i gminą Krzywiń od południa,
- gminą Mosina (powiat poznański) i gminą Stęszew (powiat poznański) od północy,
- gminą Śrem (powiat śremski) i gminą Brodnica (powiat śremski) od wschodu.

Siedzibą Gminy jest miasto Czempień zlokalizowane w bliskiej odległości od następujących miejskich i regionalnych ośrodków:

- od Kościana – 13 km,
- od Mosiny – 15 km,
- od Poznania – 36 km,
- od Leszna – 40 km,
- od Zielonej Góry – 108 km,
- od Kalisza – 116 km.

Bliskość drogi ekspresowej S5 połączonej z systemem europejskich dróg poprzez autostradę A2 (Warszawa-Berlin) powoduje, że Gmina Czempień znajduje się na ważnym, europejskim szlaku komunikacyjnym. Czempień usytuowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie dawnej drogi krajowej nr 5, prowadzącej z Gdańska przez Poznań, Wrocław do Pragi. Przez Gminę przebiegają drogi wojewódzkie przecinające środkową część województwa wielkopolskiego oraz sieć dróg powiatowych i gminnych łączących Gminę Czempień z: Mosiną, Kościanem i Śremem. Przez Czempień przebiega nowoczesna linia kolejowa E-59 relacji: Poznań-Wrocław. Warto wspomnieć także o bardzo dobrej łączności komunikacyjnej Gminy Czempień z poznańskim portem lotniczym „Ławica”.

Północna część Gminy stanowi otulinę Wielkopolskiego Parku Narodowego, a południowa część Gminy włączona została do Parku Krajobrazowego im. D. Chłapowskiego.

Gmina Czempień jest czwartą co do wielkości gminą w powiecie kościańskim. Zajmuje powierzchnię 142 km² (14.221 ha) co stanowi 19,67% powierzchni powiatu i 0,48% powierzchni

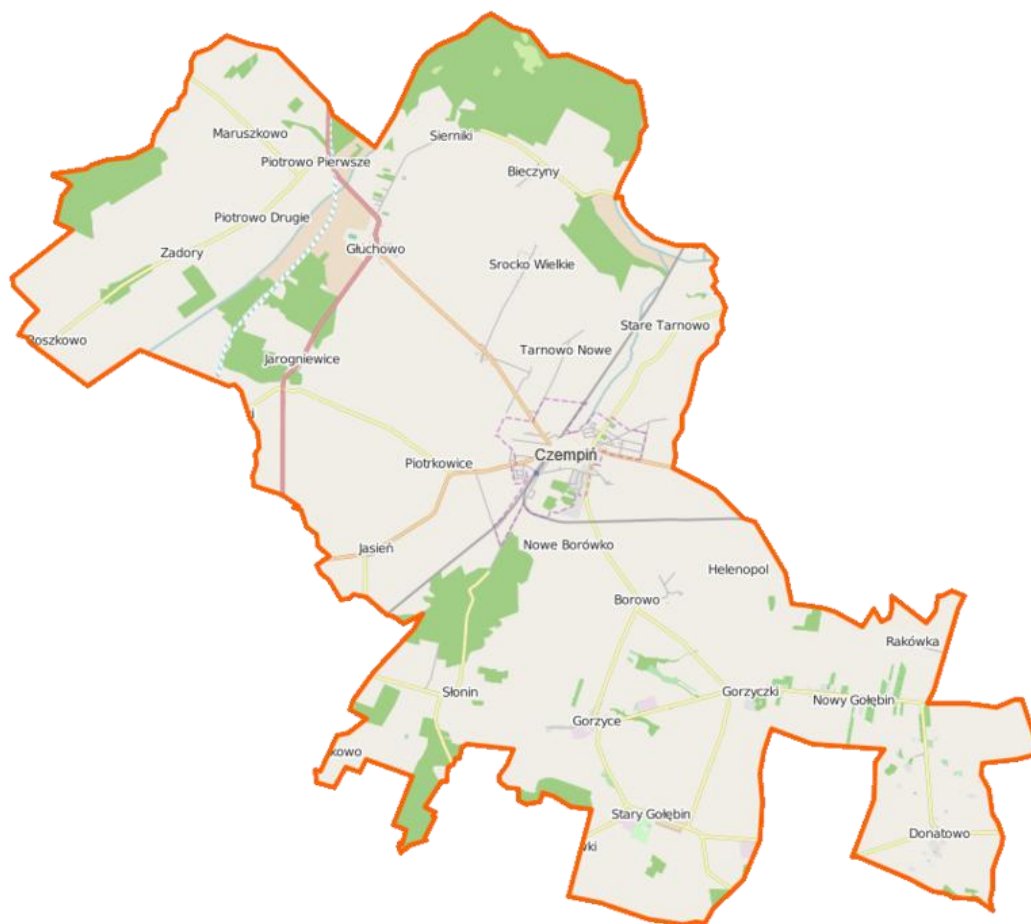
województwa. Wg danych UG, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2024 roku, Gmina Czempień zamieszkała była przez 11.449 osób.

Rysunek 1 Gmina Czempień na mapie powiatu kościańskiego

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

Sieć osadniczą Gminy tworzy miasto Czempień oraz 22 sołectwa (Betkowo, Bieczyny, Borowo, Nowe Borówko, Donatowo, Głuchowo, Gorzyce, Gorzyczki, Jarogniewice, Jasień, Nowe Tarnowo, Nowy Gołębin, Piechanin, Piotrkowice, Piotrowo Drugie, Piotrowo Pierwsze, Sierniki, Słonin, Srocko Wielkie, Stare Tarnowo, Stary Gołębin, Zadory)) i przysiółków (Maruszkowo, Helenopol, Roszkowo, Rakówka).

Rysunek 2 Mapa Gminy Czempin
Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

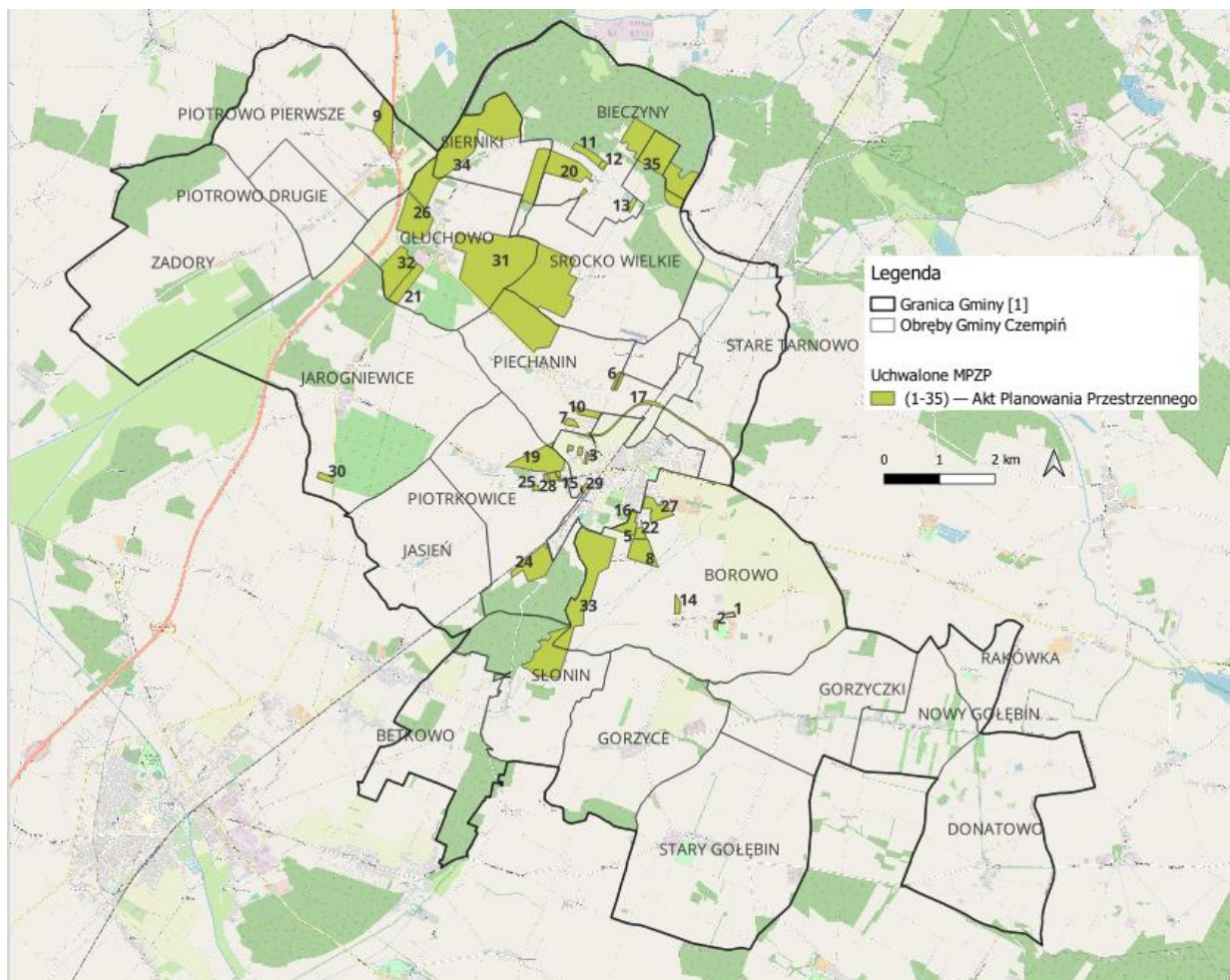
Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski (J. Kondracki) Gmina Czempin położona jest w obrębie prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, w makroregionie Pojezierza Leszczyńskiego, w mezoregionie Równiny Kościańskiej. Równina Kościańska jest bezzeziorną wysoczyzną morenową, rozciągającą się po wewnętrznej stronie marginalnych form osadów fazy leszczyńskiej. Od północy graniczy z Pradolina Warciańsko-Odrzańską, od strony południowej z Pojezierzem Krzywińskim, a od zachodu z Pojezierzem Sławskim. Równina Kościańska jest obszarem rolniczym. Przez jej środek przepływa Obra, przekształcona w kanał. Teren Gminy wznosi się w granicach 70-90 m n.p.m., a wysokości względne nie przekraczają 10 m. Rzeźba terenu Gminy Czempin jest jednocześnie mało urozmaicona. Przeważają tereny płaskie, o nieznacznych deniwelacjach. Podstawową jednostką geomorfologiczną jest wysoczyzna morenowa płaska i falista. Warunki takie są korzystne zarówno dla prowadzenia gospodarki rolnej, jak i rozwoju budownictwa.

2.2 PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Dokumentem określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Czempin jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Czempin uchwalone uchwałą Rady Miejskiej w Czempiniu Nr XIV/91/19 z dnia 23 września 2019 r. Natomiast dnia 9 czerwca 2022 r. Rada Miejska w Czempiniu podjęła uchwałę Nr L/446/22 w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czempin. Z treścią obowiązującego studium można się zapoznać w Biuletynie Informacji Publicznej. Studium, mimo że nie ma rangi prawa miejscowego, jest „osią” systemu planowania przestrzennego na poziomie Gminy. Generalna koncepcja rozwoju Gminy Czempin zakłada jej rozwój umiarkowany i zrównoważony, zmierzający w kierunku zmian jakościowych w strefie rolniczej oraz zmian jakościowo-ilościowych w strefie zurbanizowanej. Obowiązujące studium uwzględnia uwarunkowania wynikające z usytuowania na terenie Gminy istniejących 3 elektrowni wiatrowych. Zaproponowane kierunki rozwoju Gminy uwzględniają jej predyspozycje i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone nowe tereny rozwojowe zabezpieczają w pełni potrzeby Gminy w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej, a także rozwoju stref inwestycyjnych. Ponadto w pełni zachowane zostają zasoby i walory środowiska przyrodniczego i kulturowego Gminy. Nowe tereny zabudowy zostały wyznaczone głównie wzdłuż istniejących dróg jako kontynuacja zabudowy już istniejącej i wykorzystaniu wolnych parcel, które obejmują gleby o niskiej klasie przydatności rolniczej. Natomiast wszystkie tereny leśne Gminy zostały nienaruszone.

Gospodarowanie przestrzenią na terenie Gminy prowadzone jest w oparciu o Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które powstają na podstawie uchwał Rady Miejskiej. Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują dwanaście z dwudziestu trzech miejscowości w Gminie Czempin. Gmina Czempin charakteryzuje się pokryciem planami miejscowymi na poziomie 6,46%. Niski wskaźnik pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wiąże się z rolniczym charakterem Gminy. Istniejące plany zagospodarowania przestrzennego dotyczą głównie terenów zabudowy mieszkaniowej, terenów przemysłowych oraz terenów ochrony gruntów rolnych.

Na rysunku nr 3 zobrazowano rozmieszczenie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego według numeracji zamieszczonej w Tabeli nr 1.

Rysunek 3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

Tabela 1 Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Czempin z uwzględnieniem zmian

Lp.	Nazwa planu	Nr uchwały, Dziennik Urzędowy Województwa	Powierzchnia w (ha)	Wiodące przeznaczenie
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla drogi i terenu urządzeń produkcji rolnej w miejscowości Borowo.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 15 poz. 279 z dn. 07.02.2003 r.	0,29 0,19	KD – teren komunikacji, droga dojazdowa KPO – teren urządzeń produkcji rolnej
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dostępnością komunikacyjną we wsi Borowo.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 15 poz. 280 z dn. 07.02.2003 r.	1,05	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności usługowej	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 15 poz. 281 z dn. 07.02.2003 r.	3,63	MU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z prawem prowadzenia nieuciążliwej działalności usługowej

4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w Piotrkowicach dla działek nr ewid. 74/73 i 74/74	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 113 poz. 3054 z dn. 26.07.2005 r.	1,05	P/M – tereny aktywizacji gospodarczej przeznaczony do zabudowy obiektami produkcyjnymi, składami, magazynami oraz budynkami mieszkalnymi
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy mieszkaniowej, położonego w Nowym Borówku, obręb Borowo.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 63 poz. 1246 z dn. 18.04.2008 r.	7,36 1,66	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN/U – teren zabudowy mieszkaniowej z usługami
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Piechaninie dla działek o nr 123/2 i 126.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 143 poz. 2588 z dn. 28.08.2008 r.	3,25	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Piechaninie dla działki o nr ewid. 206/8.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 236 poz. 4060 z dn. 17.12.2008 r.	2,48	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Nowym Borówku dla działek wg ewid. gruntów Borowo o nr ewid. 357, 355a i 356.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 107 poz. 1742 z dn. 29.05.2009 r.	17,5	U-P – tereny zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu gospodarki odpadami komunalnymi (w tym recyklingu), zieleni publicznej i dróg w Piotrowie Pierwszym.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 107 poz. 1743 z dn. 29.05.2009 r.	21,32	O – tereny infrastruktury technicznej – gospodarki komunalnej (w tym recykling)
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Piechaninie dla działki o nr ewid. 198/2.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 175 poz. 2943 z dn. 29.09.2009 r.	5,14	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Bieczynach dla działki o nr ewid. 99/2.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 175 poz. 2944 z dn. 29.09.2009 r.	9,22	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Bieczynach dla działki o nr ewid. 99/1.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 37 poz. 934 z dn. 26.02.2010 r.	1,52	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Bieczynach dla działki o nr ewid. 51/1.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 53 poz. 944 z dn. 03.03.2011 r.	2,37	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Borowie dla działki o nr ewid. 121.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 53 poz. 945 z dn. 03.03.2011 r.	2,69	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Piotrkowicach dla części działki o nr ewid. 74/80.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 53 poz. 946 z dn. 03.03.2011 r.	1,00	MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową usługową
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części działki 1217/3 w Czempiniu	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 5839 z dn. 05.10.2016 r.	0,04	KDD – teren drogi publicznej
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obwodnicy Miasta Czempinia.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 5753 z dn. 05.09.2017 r.	11,83	KD-G – tereny dróg publicznych klasy głównej
18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie miejscowości Piechanin	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 8684 z dn. 20.12.2017 r.	-	-
19	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie miejscowości Piotrkowice i Piechanin	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 8685 z dn. 20.12.2017 r.	30,46	R – tereny rolnicze
20	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie miejscowości Sierniki i Bieczyny	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2781 z dn. 29.03.2018 r.	52,79	R – tereny rolnicze
21	Miejscowy plan planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 80/1, 80/2, a także części działki o nr ewid. 80/3, obręb Głuchowo.	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 10412 z dn. 09.12.2019 r.	14,58	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, zabudowy usługowej
22	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 327/10 i 70/2 w Borowie	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 6446 z dn. 18.08.2020 r.	3,58	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
23	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy drogą wojewódzką i stadionem w Głuchowie	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 7593 z dn. 07.10.2020 r.	-	-
24	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 143/8, 143/9, 143/10, 143/6, 249/4, 141/1 oraz części działki nr 139/1 w Piotrkowicach	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 7594 z dn. 07.10.2020 r.	26,04	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów lub zabudowy usługowej
25	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 191/2 w Piotrkowicach	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2339 z dn. 17.03.2021 r.	1,06	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów lub zabudowy usługowej
26	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy drogą wojewódzką i stadionem w Głuchowie	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 5133 z dn. 06.06.2022 r.	32,45	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów lub zabudowy usługowej
27	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid.: 320/15, 320/17, 320/34, 320/35, 320/36 obręb Borowo	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 7015 z dn. 06.10.2022 r.	4,35 8,60	UO – tereny usług oświaty i sportu

				ZP – tereny zieleni publicznej
28	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 235/4, 235/5, 235/2, 74/83 obręb Piotrkowice	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 7017 z dn. 06.10.2022 r.	1,05 1,17	MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
29	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 934/6, 934/15, 934/16 obręb Czempin	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2959 z dn. 20.03.2023 r.	0,35 0,51 0,33	MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług KDW – tereny dróg wewnętrznych KDWp – tereny parkingów
30	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 595/6 i 595/4 obręb Jarogniewice	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 5456 z dn. 25.05.2023 r.	3,35	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów magazynów lub zabudowy usługowej
31	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części działek o nr ewid. 122/31, 123 obręb Głuchowo, dla terenu części działek o nr ewid.: 1, 2/6, 2/7, 2/11, 2/12, 2/13, 2/14, 2/15, 2/16, 2/19, 2/21, 2/22, 2/23, 4/9 obręb Piechanin, dla terenu działek o nr ewid.: 2/20, 3, 4/6, 4/7, 4/8, 5, obręb Piechanin, dla terenu działek o nr ewid.: 239/1, 239/3, 239/4, 239/10, 239/11, 239/19, 239/20, 239/21, 239/22, 239/23, 239/24, 239/25, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 275/2, 279, 281, 282, 283/1, 283/2, 283/4, 283/5, 283/6, 283/7, obręb Srocko Wielkie, Gmina Czempin	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 6054 z dn. 13.06.2023 r.	289,94	R – tereny rolnicze
32	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części działki o nr ewid. 80/3 oraz dla działki o nr ewid. 133 obręb Głuchowo	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 6055 z dn. 13.06.2023 r.	31,81	P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów lub zabudowy usługowej
33	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części obrębu Borowo oraz dla terenu części obrębu Słonin	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2806 z dn. 13.03.2024 r.	109,00	R – tereny rolnicze
34	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części obrębu Głuchowo oraz dla terenu części obrębu Sierniki	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2701 z dn. 13.03.2024 r.	127,00	R – tereny rolnicze
35	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu części obrębu Bieczyny oraz dla terenu części obrębu Srocko Wielkie	Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2700 z dn. 13.03.2024 r.	87,00	R – tereny rolnicze

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

Z treścią aktualnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego można zapoznać się w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego. Ponadto Gmina Czempin udostępnia je w Gminnym Systemie Informacji Przestrzennej pod adresem: <http://czempin.emapa.net>, gdzie należy wybrać warstwę „Zagospodarowanie przestrzenne”, podwarstwę „Plany miejscowe”, aby wyświetliły się wszystkie obowiązujące miejscowe plany jak i obszary przystąpienia do sporządzenia planów w formie graficznej.

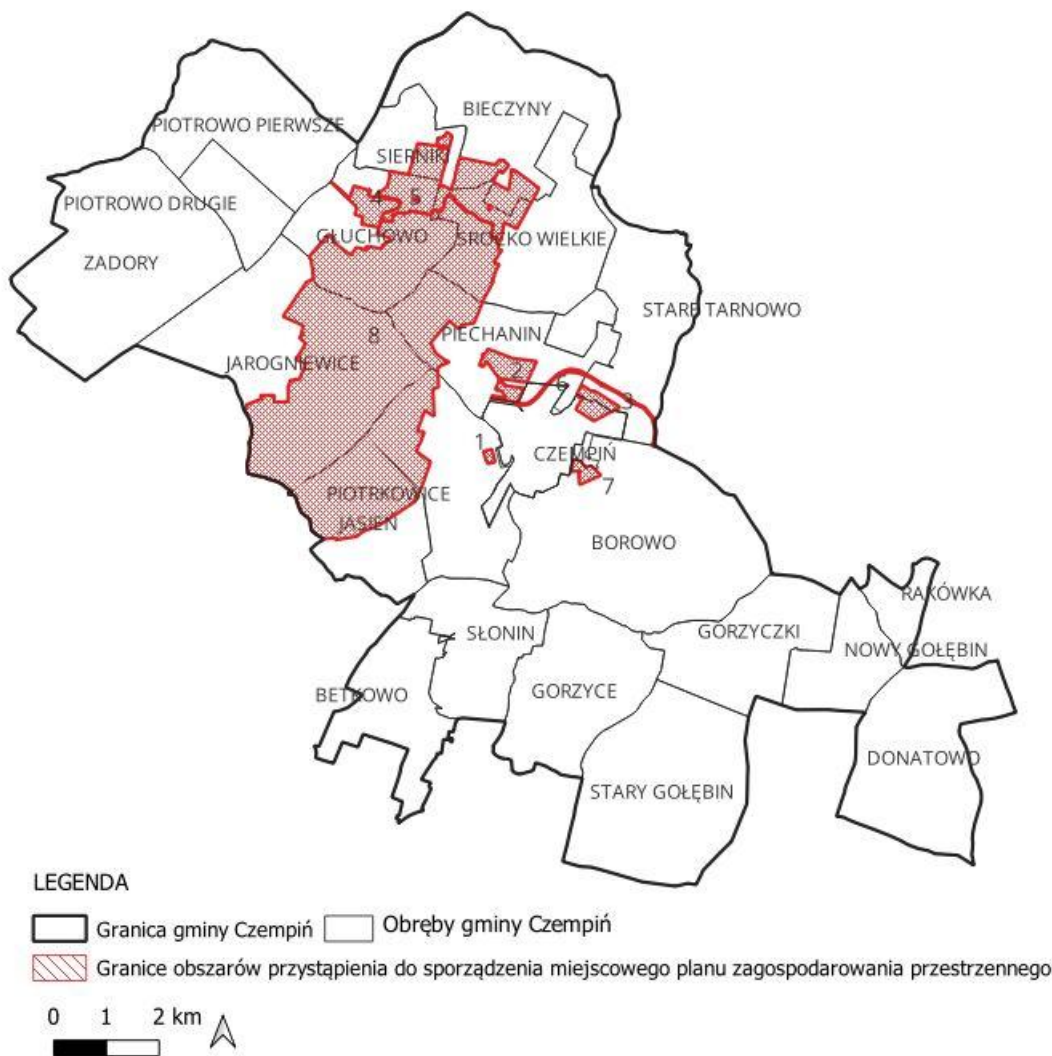
Tabela 2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania

Lp.	Miejscowość	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia MPZP
1	Piotrkowice	UCHWAŁA NR XV/107/19 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 23 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 189/18, 189/37, 189/36, 189/32, obręb Piotrkowice oraz części działki o nr ewid. 189/19 obręb Piotrkowice
2	Piechanin	UCHWAŁA NR LVI/510/22 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu części obrębu Piechanin
3	Czempin	UCHWAŁA NR LXIV/604/23 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu cmentarza w mieście Czempin i obszaru przyległego
4	Głuchowo	UCHWAŁA NR LXIV/605/23 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu cmentarza w miejscowości Głuchowo i obszaru przyległego
5	Bieczyny, Głuchowo, Sierniki, Srocko Wielkie	UCHWAŁA NR LXVI/618/23 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu części obrębu Bieczyny, dla terenu części obrębu Głuchowo, dla terenu części obrębu Sierniki i dla terenu części obrębu Srocko Wielkie
6	Czempin	UCHWAŁA NR IX/62/24 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do uchylenia w części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obwodnicy Miasta Czempina
7	Borowo	UCHWAŁA NR LXIX/650/23 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewid. 320/15, 320/17, 320/34, 320/35, 320/36 obręb Borowo
8	Głuchowo, Jarogniewice, Jasień, Piechanin, Piotrkowice, Srocko Wielkie	UCHWAŁA NR XIV/116/25 RADY MIEJSKIEJ W CZEMPINIU z dnia 14 stycznia 2025r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów Głuchowo, Jarogniewice, Jasień, Piechanin, Piotrkowice oraz Srocko Wielkie w Gminie Czempin

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

Jak wynika z tabeli nr 2 w Gminie Czempin w trakcie sporządzania jest 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z czego 2 uchwały dotyczą terenów cmentarza i obszarów przyległych, 1 uchwała dotyczy zabudowy przemysłowej, 1 uchwała dotyczy terenów

wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej, 1 uchwała dotyczy ochrony gruntów rolnych przed ich zabudowaniem, 1 uchwała dotyczy zabudowy terenów usług oświaty i terenów zieleni publicznej 1 uchwała dotyczy lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz 1 uchwała dotyczy uchylenia obwodnicy miasta Czempin. Lokalizacja przystąpień do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego aktualnego na marzec 2025 r. zobrażowana została na rysunku nr 4.

Rysunek 4 Lokalizacja przystąpień do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu

W przypadku, gdy miejscowy plan nie zostanie uchwalony jako jego zamiennik funkcjonuje decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje te wydawane są w oparciu o analizę urbanistyczną przy zachowaniu warunków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Uchwałą nr XII/94/24 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 28 listopada 2024 r. przystąpiono do sporządzenia planu ogólnego Gminy Czempień.

Plan ogólny Gminy to nowe, obowiązkowe narzędzie planistyczne, które odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu przestrzeni gminnej. Zastąpi on dotychczasowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, wprowadzając jednolitą i spójną politykę zagospodarowania przestrzennego dla całej Gminy. Wprowadzenie Planu ogólnego jest efektem nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a wszystkie Gminy w Polsce muszą wdrożyć ten dokument do końca 2025 roku. Dokument ten będzie miał decydujące znaczenie przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy, określając, gdzie możliwe są inwestycje budowlane, a gdzie teren powinien pozostać niezabudowany. Dzięki temu, plan ogólny zapewni harmonijny rozwój Gminy, zgodny z polityką przestrzenną, uwzględniając potrzeby mieszkańców oraz ochronę środowiska.

W przeciwieństwie do Studium, które miało charakter wyłącznie kierunkowy, **Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego**. Oznacza to, że wszelkie plany miejscowe, a także decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego, będą musiały być zgodne z ustaleniami Planu ogólnego.

W Planie zostaną wyznaczone tzw. **strefy planistyczne**, dla których określone będą **podstawowe parametry urbanistyczne**: maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalna wysokość zabudowy, oraz maksymalna nadziemna intensywność zabudowy. Katalog możliwych stref obejmuje 13 kategorii, do których należą:

1. Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW:
2. Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ:
3. Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ:
4. Strefa usługowa SU:
5. Strefa handlu wielkopowierzchniowego SH:
6. Strefa gospodarcza SP:
7. Strefa produkcji rolniczej SR:
8. Strefa infrastrukturalna SI:
9. Strefa zieleni i rekreacji SN:
10. Strefa cmentarzy SC:
11. Strefa górnictwa SG:
12. Strefa otwarta SO:
13. Strefa komunikacyjna SK:

W ramach Planu ogólnego można również wyznaczyć dodatkowe elementy, takie jak:

obszar uzupełnienia zabudowy - tereny, na których będzie można uzyskać decyzję o warunkach zabudowy;

obszar zabudowy śródmiejskiej - tereny przeznaczone pod intensywniejszą zabudowę miejską;

gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej - wytyczne dotyczące m.in. odległości do szkół podstawowych, obszarów zieleni publicznej czy innych ważnych dla społeczności usług.

Plan ogólny to dokument planistyczny, sporządzany w postaci cyfrowej bazy danych. W odróżnieniu do Studium, które posiadało mapę i tekst, zgodnie z przepisami **plan ogólny ma formę wyłącznie danych przestrzennych**, tj. obiektów na mapie wraz z atrybutami je opisującymi. Dane te można wyświetlić za pomocą „Przeglądarki danych planistycznych” stworzonej w tym celu przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Na obszarze miasta spotyka się zarówno przykłady funkcjonalnej i uporządkowanej architektury i urbanistyki, ale obserwuje się także zabudowę dysfunkcjonalną, o niskiej jakości technicznej i walorach estetycznych, wymagającą pilnych remontów. Podobna sytuacja występuje na terenach wiejskich, gdzie oprócz zadbanej gospodarki i obejść spotkać jeszcze można obiekty wymagające poprawy ich stanu technicznego. W Czempiniu zdecydowanie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, którą stanowią kamienice usytuowane w śródmieściu. Uzupełnieniem tej zabudowy są kwartały zabudowy mieszkaniowej usytuowane wzdłuż dróg wyjazdowych z miasta. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna usytuowana jest przede wszystkim przy ul. Kościańskie Przedmieście, Spółdzielców, ul. Kuczmerowicza i ul. Kasztanowej i stanowią ją bloki mieszkalne (głównie 2 i 3 kondygnacyjne). W krajobrazie miasta nie obserwuje się szczególnego natłoku reklam wielkopowierzchniowych, tak jak to można spotkać w innych większych miastach. Na terenach wiejskich Gminy Czempin zabudowa jest reprezentowana przede wszystkim przez zespoły zabudowy zagrodowej, obejmującej budynek mieszkalny wraz z budynkami gospodarczymi, a także obiekty po dawnych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

2.3 WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Lesistość Gminy jest niewielka i wynosi ok. 12,2%. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 1.784,6 ha, z czego same lasy zajmują 1.735,9 ha. Powierzchnia lasów publicznych wynosi 1.655,85 ha, natomiast lasów prywatnych 9,70 ha. Większe kompleksy leśne znajdują się

w północnej części Gminy oraz w pasie między miejscowościami Jarogniewice-Głuchowo, a także wzdłuż doliny rz. Olszynki na południe od Czempinia. Są to siedliska borów świeżych, borów mieszanych świeżych i lasów mieszanych w starszych klasach wieku, z dużym udziałem starodrzewi. Na terenie Gminy Czempin występują licznie zadrzewienia śródpolne. Zadrzewienia pochodzenia antropogenicznego występują zwykle w postaci dwóch lub więcej równoległych rzędów drzew i krzewów, o szerokości 10 m. Obok znaczenia gospodarczego (ograniczają szkody wyrządzane przez wiatr roślinom, schronienie przed wiatrem i słońcem, zapobiegają tworzeniu się śnieżnych lub piaskowych zasp na drogach, hamują erozję wietrzną, chronią przed wiatrem ogrody i parki), mają ogromną rolę biocenotyczną jako miejsce występowania wielu gatunków roślin i zwierząt, czym wzbogacają lokalne zasoby przyrodnicze (zwiększenie różnorodności gatunkowej).

Na terenie Gminy występują następujące formy ochrony przyrody¹:

- **Obszar Natura 2000:**

- Będlewo-Bieczyny (PLH300039) – obszar ten usytuowany jest w Dolinie Środkowej Obry i obejmuje najcenniejszą część zwartego kompleksu leśnego, położonego na południowy zachód od Poznania. Obszar w przewadze zajmują dobrze wykształcone zbiorowiska leśne: łągi wiązowo - jesionowe i jesionowo - olszowe oraz grądy środkowoeuropejskie. Stwierdzono tam 7 siedlisk przyrodniczych zajmujących łącznie około 43,5% powierzchni obszaru. Na terenie ostoi możemy spotkać rzadkie, zagrożone elementy flory. Występuje tu m.in. orlik pospolity, wawrzynek wilczełyko, gnieźnik leśny, wilczomlec błotny, ożanka czosnkowa.

- **Park krajobrazowy:**

- Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego – park powstał w roku 1992. Od początku jest sukcesywnie wzbogacany o nowe nasadzenia, przeprowadzana jest restytucja oczek wodnych. Park służy ochronie rzadkiego w skali kontynentu krajobrazu kulturowego oraz wspieraniu proekologicznego rolnictwa. Jego obszar charakteryzuje specyficzny mikroklimat. W parku występuje obecnie około 270 gatunków roślin, a także 43 gatunki motyli. Stwierdzono tu również występowanie rzadkiego w Polsce gatunku pszczoły –

¹ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.js>

dobrońcy mularki, jak również nowego gatunku dla fauny polskiej trzpiennika Tremex magus. W parku spotkać można również daniele, wydry, jenoty oraz bobry.

- **32 pomniki przyrody:** pojedyncze drzewa i grupy drzew, w tym „Aleja 145 lip drobnolistnych” wzdłuż drogi Czempień – Borowo ustanowiona jako pomnik przyrody Rozporządzeniem Wojewody Poznańskiego nr 7/94 z dnia 12 grudnia 1994 roku. W rejestrze Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w alei lip zarejestrowanych jest 127 drzew uznanych jako pomnik przyrody. Na terenie Gminy Czempień znajduje się również „Aleja 42 dębów szypułkowych” ustanowionych również jako pomnik przyrody ww Rozporządzeniem, wzdłuż drogi Gorzyce – Gołębin Stary. Ponadto na terenie Gminy przetrwało kilka parków wiejskich, niegdyś związanych z dworami. Do najbardziej interesujących i najcenniejszych należą parki w Jarogniewicach, Starym Gołębinie, Głuchowie, Gorzyczkach, Jasieniu, Piotrkowicach oraz park w Czempiniu. Obiekty te o wysokich walorach krajobrazowych i historycznych wpisano na listę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto na terenie Gminy przetrwało kilka parków wiejskich, niegdyś związanych z dworami. Do najbardziej interesujących i najcenniejszych należą parki w Jarogniewicach, Starym Gołębinie, Głuchowie, Gorzyczkach, Jasieniu, Piotrkowicach oraz park w Czempiniu. Obiekty te o wysokich walorach krajobrazowych i historycznych wpisano na listę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wyjątkowym miejscem na terenie Gminy Czempień jest Stacja Badawcza Polskiego Związku Łowieckiego – jedyna tego rodzaju placówka naukowo - badawcza w kraju. Na terenie Stacji o powierzchni całkowitej około 26 ha znajdują się, między innymi, woliery oraz zagrody ze zwierzętami dziko żyjącymi. Głównym celem powstania i jej funkcjonowania są badania i eksperymenty wdrożeniowe wykonywane na potrzeby gospodarki łowieckiej. Tematem przewodnim działalności placówki, z racji lokalizacji w terenie intensywnej gospodarki rolnej, jest zwierzyna drobna. Prace dotyczące zwierząt łownych prowadzone na terenie stacji pozwalają z wyprzedzeniem reagować na zmiany i zagrożenia wynikające ze zmieniających się czynników przyrodniczych i gospodarczych. Od lat '80 ubiegłego wieku prowadzona jest baza zawierająca monitoring zwierząt łownych z terenu całej Polski. Integralną częścią Stacji Badawczej jest Ośrodek Hodowli Zwierzyny, obejmujący trzy obwody łowieckie o łącznej

powierzchni około 13 tysięcy ha, w którym prowadzone są badania i wdrażane są innowacyjne rozwiązania z zakresu praktyki łowieckiej. Na jej terenie funkcjonuje hodowla sokoła wędrownego, z której rokrocznie wsiedla się sokoły na terenie całego kraju oraz prowadzony jest również ośrodek rehabilitacji zwierząt.

Gmina Czemiń jest gminą ubogą w zasoby wody powierzchniowej. Jako strefy ich koncentracji możemy określić dolina Warty i Kanału Mosińskiego, a dokładnie ich terasy zalewowe. Tereny pozadolinne są praktycznie bezwodne. Gmina Czemiń w całości zlokalizowana jest w dorzeczu Warty, a jej obszar leży na około 253-280 km biegu rzeki Warty.

Odwadnianie terenu omawianej Gminy odbywa się w wielu kierunkach, głównie za pomocą Kanału Mosińskiego, który zbiera wody z południowo-zachodniej części Gminy oraz Kopli (Głuszynki) – stanowiącej prawy dopływ Warty i odwadniającej strefę zboczową wysoczyzny w północno-wschodniej części Gminy. Wymienione rzeki charakteryzują się śnieżnodeszczowym ustrojem zasilania z jednym maksimum i minimum w ciągu roku. Wysokie stany wód związane są tu głównie z wiosennymi roztopami i przypadają z reguły w okresie lutego i marca. Opadowe wezbrania wód zdarzają się rzadziej, na ogół w lipcu i sierpniu.

W okresie letnio-jesiennym przeważają stany niżówkowe.

Północna część Gminy Czemiń leży na terenie głównego zbiornika wód podziemnych w strukturach czwartorzędowych - Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 – Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. GZWP objęty jest reżimem wysokiej ochrony (OWO). Gmina Czemiń zlokalizowana jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 73 i 62.

Bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych związanych z powodzią zapewnia Burmistrz Gminy Czemiń wraz z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego współpracując z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej.

Atrakcyjność Gminy Czemiń wynika z wyjątkowego jej położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jej walorów krajoznawczych i kulturowych.

Zgodnie z wykazem zabytków sporządzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do najcenniejszych zabytków Gminy Czemiń należą:

- **BOROWO:**
 - park, k. XIX, nr rej.: 1835/A z 25.02,
- **CZEMIŃ:**

- historyczny układ urbanistyczny miasta, XV–pocz. XX, nr rej.: 691/Wlkp/A z 7.08.2008,
- kościół par. pw. św. Michała Archanioła, 1895-99, nr rej.: 2624/A z 29.08.1997,
- cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.,
- cmentarz ewangelicki, 1 poł. XIX, nr rej.: 2180/A z 28.11.1989,
- zespół pałacowy Borówko, XVIII-XIX:
 - pałac, 1739, nr rej.: 2375/A z 25.11.1932 oraz 2491/A z 31.01.1952,
 - park, nr rej.: 2116/A z 3.04.1987,
 - ogrodzenie,
 - kaplica, ob. kościół fil. pw. św.św. Apostołów Szymona i Judy, 1782, nr rej.: 2376/A z 25.11.1932 oraz 574/A z 30.04.1969,
- dom, ul. Długa 2, 1 poł. XIX, nr rej.: 578/A z 2.05.1969,
- kamienica z oficyną, ul. Kościelna 6, 1905, nr rej.: 2353/A z 12.04.1995,
- dom, Rynek 26, 1 poł. XIX, nr rej.: 575/A z 2.05.1969,
- dom, Rynek 27, poł. XIX, nr rej.: 576/A z 2.05.1969,
- dom, Rynek 30, 1 poł. XIX, nr rej.: 577/A z 2.05.1969,
- dom, ul. Towarowa 9, pocz. XIX, nr rej.: 2324/A z 12.12.1994
- **GŁUCHOWO:**
 - zespół kościoła par., nr rej.: 488/Wlkp/A z 7.02.1955 i z 5.04.2007:
 - kościół pw. św. Katarzyny, 1751, 1904,
 - cmentarz kościelny,
 - ogrodzenie z bramą, mur., XIX,
 - plebania, XVIII/XIX,
 - ogród plebański, XIX,
 - zespół pałacowy, XVII-XX:
 - pałac, nr rej.: 1398/A z 24.02.1973,
 - oficyna, nr rej.: 2341/A z 15.02.1995,
 - stajnia koni wyjazdowych, nr rej.: 2341/A z 15.02.1995,
 - park, nr rej.: 1667/A z 23.12.1974,
- **GORZYCZKI:**
 - zespół pałacowy, 2 poł. XIX:
 - - pałac, nr rej.: 1397/A z 24.02.1973,

- - park, nr rej.: 1668/A z 23.12.1974,
- **JAROGNIEWICE:**
 - zespół pałacowy i folwarczny, k. XVIII, XIX:
 - pałac, nr rej.: 2514/A z 19.02.1955,
 - park, nr rej.: j.w.,
 - oficyna, k. XVIII, nr rej.: 2515/A z 19.02.1955,
 - budynek gospodarczy, nr rej.: j.w.,
 - obora, nr rej.: 2513/A z 19.02.1955,
- **JASIEŃ:**
 - park dworski, XIX, nr rej.: 73/47/55 z 19.02.1955,
- **PIOTRKOWICE:**
 - zespół dworski i folwarczny, 2 poł. XIX:
 - dwór, nr rej.: 2346/A z 14.03.1995,
 - park, nr rej.: 2021/A z 25.10.1985,
 - folwark, nr rej.: 2347/A z 14.03.1995 (stajnia, obora, 2 stodoły d. owczarnie, owczarnia),
- **PIOTROWO:**
 - park pałacowy, pocz. XIX, nr rej.: 2097/A z 22.09.1986,
 - 2 aleje lipowe, pocz. XX, nr rej.: 2195/A z 7.08.1990,
- **RAKÓWKA:**
 - zespół dworski, pocz. XX, nr rej.: 2191/A z 20.04.1990:
 - dwór, 1925-28,
 - park,
- **STARY GOŁĘBIN:**
 - kościół pw. Wniebowzięcia NMP, drewn., 1670, 1881, nr rej.: 2378/A z 25.11.1932,
 - park, XVIII, nr rej.: 1821/A z 5.02.1981.

Przez Gminę Czempin przebiegają następujące szlaki turystyczne i trasy rowerowe:

- **Pieszy Szlak Turystyczny Województwa Wielkopolskiego nr 190** (Znakowany szlak pieszy PTTK) przez Czempin, Osieczną, Rawicz, Jutrosin, Kobylin.
- **Spacerowy Szlak Turystyczny Województwa Wielkopolskiego nr 29** (Szlak pieszy PTTK) przez Kąkolewo, Trzebinę, Czempin, Osieczną.

- **Szlak Wybitnych Wielkopolan.** Przebieg szlaku: Środa Wielkopolska, Winna Góra, Miłosław, Zaniemyśl, Śrem, Rąbiń, Turew, Czempień, Manieczki, Brodnica, Mosina, Poznań
- **Szlak czerwony śladami gen. Józefa Wybickiego** (sieć znakowanych szlaków rowerowych regionu śremskiego). Przebieg: Śrem, Błociszewo, Wronowo, Stary Gołębin, Gorzyce, Słonin, Czempień, Sucharzewo, Iłowiec, Grzybno, Brodnica, Manieczki, Śrem.
- **Ziemiański Szlak Rowerowy należący do Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych** (oznakowanie zielone), prowadzi z Poznania do południowej części województwa wielkopolskiego, gdzie tworzy pętlę od Mosiny do rozwidlenia koło wsi Słonin. Dalsza jego trasa prowadzi przez: Mosinę, Czempień, Racot, Kościan, Osieczną, Leszno, Rydzynę, Rawicz, Miejską Górkę, Pakosław, Krzywiń, Lubień, Gostyń, Kobylin i Jutrosin. Dalsza część prowadzi do Pakosławia.
- **Kościański Trójkąt Rowerowy – Trasa rowerowa nr 1** (Sieć Romantycznych tras rowerowych Ziemi Kościańskiej). Przebieg szlaku: Kościan, Stare Oborzyska, Czempień (Punktem węzłowym szlaków rowerowych jest rejon dworca kolejowego i Urzędu Gminy w Czempiniu). Tam następuje skrzyżowanie łącznikowej trasy rowerowej nr 7, biegnącej drogą wojewódzką nr 311 od Jarogniewic, z trasą nr 1. Następnie szlak prowadzi do Kopaszewa, Borowa, Gorzyczek, Starego Gołębina, Turwi, Kopaszewa, Krzywina, Czerwonej Wsi, Zglińca, Jezierzyc, Starego Bojanowa, Bruszczewa, Śmigła, Przysieki Polskiej, Widziszewa i Kościana.
- **Droga Zachodnia – Trasa rowerowa nr 7** (sieć Romantycznych tras rowerowych Ziemi Kościańskiej). Przebieg szlaku: Śmigiel, Podśmigiel, Broniowo, Torownica, Poladowo, Żegrowo, Żegrówko, Karśnice, Brońsko, Kokorzyn, Szczodrowo, Kiełczewo, Bonikowo, Mikoszki, Jarogniewice, Piotrkowice, Czempień. Trasa rowerowa nr 7 w Czempiniu kończy się przy skrzyżowaniu z trasą rowerową nr 1, w rejonie przejazdu kolejowego przy skrzyżowaniu ul. Kolejowej i ks. Jerzego Popiełuszki.

Ponadto Gmina Czempień w ostatnich latach poprzez realizowane inwestycje wspiera infrastrukturę rowerową. W ramach zadań: „Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przejściem podziemnym, ciągami komunikacyjnymi i ścieżkami rowerowymi oraz energooszczędnym oświetleniem w Gminie Czempień” oraz

„Budowa infrastruktury służącej rozwojowi mobilności miejskiej na terenie Gminy Czempin wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi” powstały (stan na 31.12.2023 r.):

- ciąg pieszo-rowerowy na ulicy Kościańskie Przedmieście,
- ciąg pieszo-rowerowy na ulicy Towarowej,
- ciąg pieszo-rowerowy na ulicy Krańcowej,
- ciąg pieszo-rowerowy na ulicy Zielony Rynek,
- ciąg pieszo-rowerowy na ulicy Chłapowskiego,
- ścieżka rowerowa na ulicy Wybickiego,
- ścieżka pieszo-rowerowa łącząca Piotrkowice i Jarogniewice,
- chodnik z dopuszczeniem ruchu rowerowego wraz z oświetleniem na ulicy Tarnowskiej w Piechaninie,
- ścieżka rowerowa na ulicy Kolejowej w Czempiniu,
- ciąg pieszo-rowerowy wraz z oświetleniem wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 310 na odcinku od ulicy Tarnowskiej do przystanku autobusowego w Piechaninie,
- ciąg pieszo-rowerowy nad Olszynką od ul. Gruszkowej do ul. Kolejowej w Czempiniu wraz z oświetleniem i monitoringiem terenu,
- budowa wiat rowerowych na parkingach A oraz C przy dworcu kolejowym w Czempiniu,
- budowa systemu parkingów rowerowych „Bike&Ride” przy przystankach autobusowych.

Na terenie Gminy Czempin znajdują się także ścieżki edukacyjne:

- **„Czempin na szklanych pocztówkach”** - szklane pocztówki to transparentne tablice przedstawiające fotografie z końca XIX oraz I połowy XX wieku. Patrząc na grafikę z odpowiedniej perspektywy obraz przedstawiony na szkle i obraz rzeczywisty nakładają się na siebie, dzięki czemu można zestawić wizerunek dawnego Czempina z obecnym
- **„W cieniu dębu”**- ścieżka edukacyjno – przyrodnicza prowadząca wzdłuż Olszynki, niewielkiej rzeki przepływającej przez Czempin. Wędrówka ścieżką jest swoistą wyprawą w świat przyrody: przy pomocy barwnych tablic edukacyjnych i interaktywnych gier można poznać dziko żyjące rośliny i zwierzęta, które występują na obszarze Gminy Czempin. Centralnym punktem ścieżki jest pomnik przyrody – liczący ponad 200 lat dąb. W sąsiedztwie znajduje się też terenowa gra edukacyjna.

- **„W świecie owadów”** - ścieżka składa się z czterech figur owadów – żuka gnojowego, biedronki, mrówki oraz komara, których rzeźby odzwierciedlają szczegóły ich budowy morfologicznej, czterech ilustrowanych tablic edukacyjnych opisujących ciekawostki z życia prezentowanych owadów, jak również zawierających informacje o takich owadach jak: pszczoła, osa, szerszeń, stonka, świetlik.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe, występowanie kompleksów leśnych oraz położenie Gminy w niewielkiej odległości od większych miast i korzystne usytuowanie komunikacyjne decyduje o tym, że Gmina jest obszarem atrakcyjnym. Działalnością rekreacyjno-turystyczną na obszarze Gminy zajmują się głównie gospodarstwa agroturystyczne.

3. DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

3.1 GOSPODARKA LOKALNA I RYNEK PRACY

W Gminie Czempin liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, systematycznie wzrasta i w 2023 roku wynosiła 1.308. W 2023 roku zarejestrowano 90 nowych podmiotów, a 50 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Tabela 3 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin w latach 2018-2023

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych		
	Ogółem	W sektorze publicznym	W sektorze prywatnym
2023	1 308	12	1 284
2022	1 262	12	1 238
2021	1 234	12	1 216
2020	1 199	12	1 183
2019	1 170	11	1 157
2018	1 136	10	1 124

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Szczegółowe dane przedstawia tabela.

Tabela 4 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w sektorze prywatnym w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	95	94	95	103	103	105
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	112	116	117	111	111	109
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1	1	1	1	1	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	5	6	6	5	5	4
Budownictwo (F)	196	205	219	238	247	267

Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	248	252	248	249	245	243
Transport i gospodarka magazynowa (H)	70	75	78	78	71	80
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	22	24	25	24	26	24
Informacja i komunikacja (J)	20	22	26	24	28	34
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	20	19	20	17	19	21
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	131	131	134	134	136	138
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	48	49	51	57	59	61
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	21	23	23	23	24	25
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	8	8	8	8	8	8
Edukacja (P)	25	24	23	22	27	30
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	30	28	30	35	37	40
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	15	2	21	26	27	30
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	57	60	58	51	64	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Gminie Czempin jest zróżnicowana. Ośrodkiem szczególnej koncentracji działalności gospodarczej jest miasto Czempin.

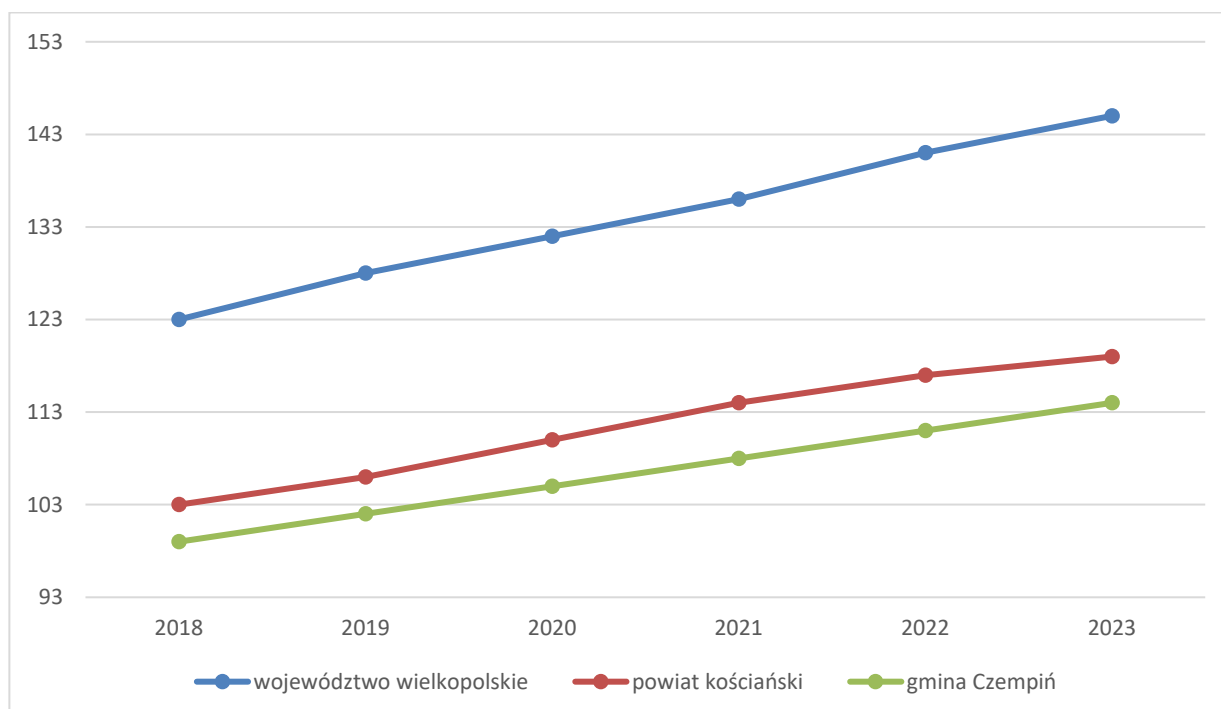
Tabela 5 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin według wielkości w latach 2018-2023

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-9	1 093	1 127	1 156	1 191	1 219	1 265
10-49	37	37	37	37	37	37
50-249	5	5	5	5	5	5
250-999	1	1	1	1	1	1
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów działających w Gminie Czempin dominują mikro i małe przedsiębiorstwa. 97% wszystkich podmiotów gospodarczych w Gminie zatrudnia do 9 osób. Ta grupa wielkościowa przedsiębiorstw w latach 2018-2023 charakteryzowała się największym przyrostem nowych podmiotów, wynoszącym 172 firmy. Filarem przedsiębiorczości w Gminie jest dobrze rozwijający się sektor prywatny. Ponad 74% firm sektora prywatnego w Gminie prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempin na tle gmin powiatu i województwa. W Gminie Czempin i powiecie kościańskim liczba ta jest niższa niż w województwie wielkopolskim co oznacza, że poziom przedsiębiorczości na obszarze Gminy Czempin jest stosunkowo niski.

Wykres 1 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempień na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gmina Czempień posiada dobre warunki przyrodnicze i cechuje się wysokim odsetkiem terenów rolniczych (81%). Prawie połowa z ponad 11.000 ha gruntów rolnych należy do sektora prywatnego. W Gminie można wyróżnić dwa typy krajobrazu rolniczego: krajobraz wsi „pegeerowskiej” o charakterze monokulturowym i wieloprzestrzennym oraz wieś indywidualną o mozaikowym układzie pól. Użytki rolne występujące w obu typach krajobrazu charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem wartości rolniczych. W Gminie przeważają kompleksy dobrych gleb, które stanowią łącznie ponad 60% ogółu powierzchni gruntów ornych Gminy. Gmina Czempień posiada bardzo dobre warunki agroekologiczne. Wskazuje to na duże możliwości dla rozwoju gospodarki rolnej w Gminie. Korzystne położenie Gminy w pobliżu dużej aglomeracji powoduje, że Czempień posiada duży rynek zbytu na produkty rolne. W zasiewach czołową pozycję stanowią zboża. Znaczne obszary zajmują także uprawy roślin przemysłowych i pastewnych, rozwinięte jest również sadownictwo. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla trzody chlewnej oraz bydła. Na terenie Gminy rozwinięte jest ponadto przetwórstwo owoców, warzyw i mleka.

Struktura ilościowa gospodarstw indywidualnych kształtuje się następująco²:

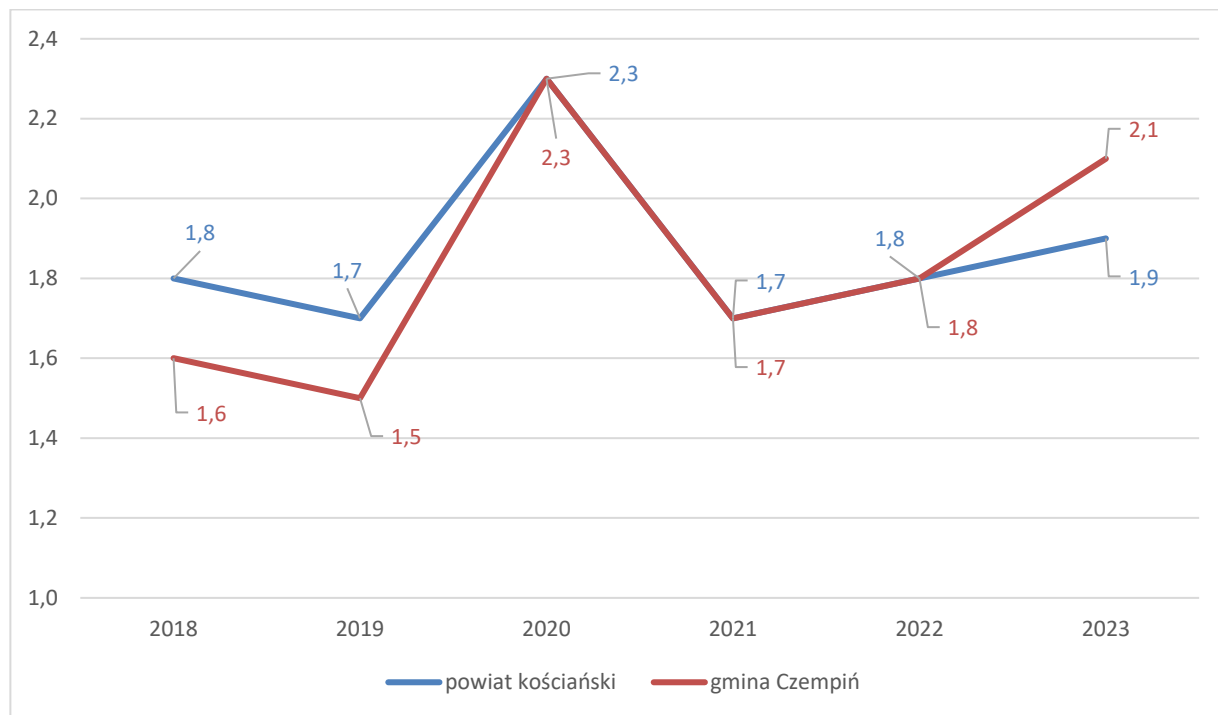
- 548 gospodarstw rolnych ogółem, w tym:

² Źródło: Powszechny Spis Rolny 2020 r.

- do 5 ha – 223,
- 5-10 ha – 104,
- 10-20 ha – 126,
- 20-50 ha – 79,
- 50-100ha – 12,
- Powyżej 100 ha – 4.

W Gminie Czempin bezrobocie jest na podobnym poziomie jak to rejestrowane w powiecie kościańskim. Na koniec 2023 r. wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym) wynosił 2,1%. Dane dotyczące poziomu bezrobocia rejestrowanego w Gminie Czempin w latach 2018–2023 wskazują na relatywnie niski poziom bezrobocia w tym okresie.

- W latach 2018–2019 odnotowano bardzo niski poziom bezrobocia (odpowiednio 1,6% i 1,5%), co sugeruje stabilną sytuację na rynku pracy i wysoki popyt na pracowników.
- W 2020 roku nastąpił wyraźny wzrost bezrobocia do 2,3%, co można powiązać z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią COVID-19 i jego wpływem na lokalny rynek pracy.
- W kolejnych latach sytuacja uległa poprawie – w 2021 roku stopa bezrobocia spadła do 1,7%, a w 2022 roku wzrosła nieznacznie do 1,8%.
- W 2023 roku odnotowano ponowny wzrost do 2,1%, co może sugerować pewne trudności na rynku pracy, np. spowolnienie gospodarcze lub zmiany strukturalne w lokalnej gospodarce.

Wykres 2 Wskaźnik bezrobocia w Gminie Czempień na tle powiatu kościańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika ze sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie (2023), aktualną sytuację na rynku pracy w Gminie należy uznać za pozytywną, a przede wszystkim w miarę stabilną. Na koniec 2023 roku w Gminie Czempień pozostawało zarejestrowanych 138 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (82) – 72% ogółu zarejestrowanych osób. W porównaniu do danych z końca 2020 r., liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się. Spadek liczby bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł 20 co stanowi spadek na poziomie 12,6%.

Tabela 6 Ewidencja osób bezrobotnych w Gminie Czempień

Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Czempień	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób bezrobotnych ogółem	142	118	103	158	116	118	138	122
W tym kobiety	99	82	76	99	67	85	82	86
W tym mężczyźni	43	36	27	59	49	33	56	36
Do 25 roku życia	17	11	8	15	14	24	22	b.d.
Do 30 roku życia	37	25	15	32	22	33	43	b.d.
Długotrwale bezrobotni	68	49	45	63	50	43	54	b.d.
Powyżej 50 roku życia	44	32	30	41	37	29	40	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Mimo poprawiającej się, na przestrzeni lat, sytuacji na rynku pracy w Gminie Czempień, szczegółowe dane dotyczące bezrobocia wykazują, iż od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W grudniu 2023 roku stanowili oni ponad 39% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie.

3.2 INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

3.2.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Gmina ma dobre połączenia komunikacyjne z innymi jednostkami osadniczymi, zarówno w układzie komunikacji drogowej jak i kolejowej. Ponadto Gmina posiada bliskie i dogodne położenie w odniesieniu do Poznania (35 km), oraz autostrady A2 Berlin – Poznań – Warszawa (węzeł autostradowy Komorniki). Sieć drogową Gminy stanowią:

- droga ekspresowa S5 Poznań – Wrocław (+ węzeł Czempień),
- droga wojewódzka nr 310 Głuchowo – Czempień – Śrem,
- drogi powiatowe:
 - nr 3910P Piotrowo Pierwsze – Piotrowo Drugie - Zadory- Roszkowo,
 - nr 3912P Piotrkowice – Jarogniewice,
 - nr 3913P Słonin – Kurowo,
 - nr 3915P Borowo – Gorzyce – Gołębin Stary,
 - nr 3916P Betkowo – Gorzyce – Gorzyczki – Nowy Gołębin – Donatowo;
 - nr 2491P Piechanin – Srocko Wielkie - Borkowice,
 - nr 2465P Czempień – Stare Tarnowo - Mosina,
 - nr 3898P Czempień ul. Kolejowa - Słonin – Betkowo,
 - nr 3899P Czempień – Borowo – Gorzyczki,
 - nr 3897P Stary Gołębin – Spytkówki,
- drogi gminne,
- ulice dojazdowe, oraz drogi wewnętrzne,
- drogi gospodarcze (dojazdowe do pól).

Długość odcinków dróg na terenie Gminy Czempień:

- drogi krajowe: 5,76 km,
- drogi wojewódzkie: 12,27 km,
- drogi powiatowe: 68,61 km,
- drogi gminne 86,98 km.

Atutem Gminy jest bliskie i dogodne usytuowanie do szlaków komunikacyjnych, a także możliwość szybkiego przemieszczenia się do autostrady A2. Oddana w 2019 r. do użytkowania droga ekspresowa S5 Wronczyn – Kościan Południe wraz z węzłem „Czempień” położonym

w Głuchowie uatrakcyjnia dodatkowo komunikacyjnie teren Gminy Czempień. Drogi gminne stanowią uzupełnienie sieci dróg układu podstawowego. Ułatwiają one połączenie między sąsiednimi Gminami, sołectwami, a także dojazd do pól, łąk, pastwisk i okolicznych lasów. Ponadto w Gminie funkcjonuje szereg dróg ustanowionych jako drogi gminne wewnętrzne tj. drogi wiejskie, gospodarcze, polne. Część z nich, pełni często istotne funkcje, mogą być zatem proponowane do ustanowienia drogami publicznymi. W zakresie powiązań wewnątrzgminnych sieć drogowa jest wystarczająco gęsta. Wszystkie wsie są obsługiwane komunikacyjnie, mają połączenie z siedzibą Gminy i ze sobą. Generalnie w obecnym stanie nieznaczna ilość dróg wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i wzmocnienia nawierzchni. Dotyczy to przede wszystkim dróg gminnych. Przekształcenia i rozwój sieci ulicznej zmierzać powinien w kierunku realizacji ciągów ulic zbiorczych o dobrych parametrach zapewniających sprawne połączenia międzyosiowe. Poprawy wymaga także stan nawierzchni ulic gruntowych. Przez obszar Gminy przebiega magistrala kolejowa Poznań Główny – Wrocław Główny nr 271 ze stacją w Czempiniu. Linia ta obsługuje ruch towarowy i pasażerski w Gminie. Przez teren Gminy przebiega też niezelektryfikowana jednotorowa linia kolejowa nr 369 łącząca stację Czempień i Śrem. Od 2010 r. o przejęcie tego odcinka linii kolejowej ubiegają się władze samorządowe Śremu, chcąc dokonać rewitalizacji infrastruktury oraz przywrócić regularne połączenie pasażerskie i towarowe. W najbliższych latach planowana jest odbudowa linii oraz przywrócenie przewozów pasażerskich. Reaktywacja połączenia Śrem - Czempień znalazła się w rządowym programie uzupełniania lokalnej i regionalnej infrastruktury kolejowej „Kolej+”, co oznacza, że prace związane z przywróceniem ruchu pasażerskiego na tej linii mają szansę na otrzymanie dofinansowania z budżetu państwa. Do Czempinia i pobliskich miejscowości kursują autobusy PKS, ale ich rola nie jest tak duża, jak połączeń kolejowych. Na terenie stacji kolejowej w Czempiniu powstał węzeł przesiadkowy integrujący transport kolejowy, autobusowy, samochodowy i rowerowy oraz ruch pieszy. W rejonie stacji kolejowej Czempień funkcjonują parkingi dla samochodów osobowych, mogące jednocześnie pomieścić około 147 aut oraz 60 stanowisk postojowych „Bike&Ride” dla rowerów. Od września 2023 r. na terenie Gminy Czempień zaczął funkcjonować transport publiczny. Gmina Czempień organizację transportu publicznego powierzyła Związkowi Powiatowo – Gminnemu „Wielkopolski Transport Regionalny”, którego od 2021 r. jest Członkiem. Związek zgodnie z Ustawą o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16 grudnia 2010 r. jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej w powiatowo-gminnych przewozach

pasażerskich na obszarze powiatów i gmin będących jego uczestnikami. Związek realizuje swoje zadanie poprzez Operatora, którym jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Poznań S.A. W ramach transportu publicznego na terenie Gminy Czempin oraz częściowo poza nią wprowadzono 12 linii komunikacyjnych obsługujących większość miejscowości z terenu Gminy Czempin oraz kilka miejscowości z terenu powiatu kościańskiego i śremskiego. W zakresie rozwoju transportu niezmotoryzowanego poprzez zwiększenie atrakcyjności i bezpieczeństwa poruszania się pieszo i rowerem oraz ze względu na przyzwyczajenia mieszkańców oraz lokalizację stacji kolejowej w strukturze przestrzennej regionu zasadne jest poczynienie większych inwestycji w zakresie rozbudowy infrastruktury dróg dla rowerów. Na terenie Gminy Czempin powstało już dużo ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, ale sieć nadal wymaga uzupełnienia. W mieście Czempiniu, jak również w obrębie miejscowości sąsiadujących z miastem i/lub położonych przy drogach wojewódzkich charakteryzujących się bardzo dużym natężeniem ruchu brak ścieżek rowerowych powoduje duże zagrożenie bezpieczeństwa osób korzystających z transportu niezmotoryzowanego.

3.2.2 URZĄDZENIA SIECIOWE

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Cały teren Gminy jest objęty siecią wodociągową, dzięki której przeważająca liczba mieszkańców jest zaopatrywana w wodę. Zadanie zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy jest realizowane poprzez sześć ujęć wody zlokalizowanych w miejscowościach: Czempin (ul. Wodna), Czempin (ul. Borówko Stare), Gorzyczki, Piotrowo Pierwsze, Głuchowo, Jasień. Istniejące stacje uzdatniania wody wymagają modernizacji. W 2023 rozpoczęto procedurę przygotowania dokumentacji oraz modernizacji stacji uzdatniania w Gorzyczkach, która zaopatruje w wodę miejscowości Gorzyczki, Gorzyce, Nowy Gołębin, Stary Gołębin, Rakówka, Wronowo, Betkowo. Kolejnym obiektem, który jest zaplanowany do modernizacji jest stacja uzdatniania wody w Czempiniu (ul. Wodna). W 2024 roku Gmina podpisała umowę na wykonanie modernizacji stacji uzdatniania wody w Czempiniu. Jest to obszerny projekt obejmujący wybudowanie nowej studni oraz zmianę technologii uzdatniania wody uwzględniając jej naturalne parametry. Docelowo stacja ma zasilać sieć wodociągową z wydajnością 150 m³/h. Ujęcie w Czempiniu obsługuje największą ilość mieszkańców Gminy i jest strategicznym ujęciem dla miasta a podjęte działania będą skutkowały uzyskaniem wysokiej jakości wody pitnej dla mieszkańców oraz umożliwi zachowanie ciągłości w dostawie

wody w sytuacjach awaryjnych na stacjach uzdatniania wody w Czempiniu (ul. Borówko Stare) i Jasień.

Tabela 7 Charakterystyka sieci wodociągowej w Gminie Czempień

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	137,9	138,8	141,0	142,6	146,4	147,6	148,0
Liczba przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	2 474	2 477	2 507	2 559	2 609	2618	2687
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	600,4	578,4	537,2	573,6	590,1	557,6	451,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	11 503	11 511	11 529	11548	11 415	11 324	11403
Zużycie wody w gosp. domowych na 1 mieszkańca [m ³]	52,3	50,3	46,7	50,9	52,4	45,8	39,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS i danych z PGK Sp. z o.o. w Czempiniu

Stan sieci wodociągowej jest zróżnicowany. Wodociągi wybudowane w ciągu ostatnich lat są w stanie dobrym, wykonane z rur PEHD oraz PVC, natomiast te wykonane z rur azbestowo - cementowych, stalowych i żeliwnych mogą być w złym stanie. Zły stan urządzeń powoduje znaczne ubytki wody. Straty wynikają z sytuacji awaryjnych spowodowanych złym stanem technicznym wodociągów, niezlokalizowanymi w szybkim czasie awariami tzw. wyciekami ukrytymi, technologicznym płukaniem sieci, a także używaniem przez mieszkańców starych typów wodomierzy, a tym samym nieprawidłowym naliczaniem zużycia wody, nielegalnym poborem wody oraz poborem wody z hydrantów.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Ścieki bytowe z terenu Gminy Czempień odprowadzane są na trzy sposoby:

- do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków
- do bezodpływowych osadników okresowo opróżnianych
- do przydomowych oczyszczalni ścieków.

W północnej części Miasta Czempień zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, która pełni rolę głównej oczyszczalni Gminy. W grudniu 2018 r. zakończono jej modernizację. Inwestycja realizowana była w okresie od lipca 2017 roku, kiedy to podpisano umowę z wykonawcą, a jej całkowity koszt wyniósł blisko 17 milionów, z czego ponad 8 milionów, czyli przeszło połowę pokryło dofinansowanie projektu pod nazwą „Modernizacja oczyszczalni ścieków Czempień poprzez jej rozbudowę i przebudowę wraz z budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jarogniewice oraz modernizacją istniejących przepompowni ścieków w miejscowościach Czempień i Borowo” ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020. Technologia oczyszczalni oparta jest na przepływowym

mechaniczno-biologicznym oczyszczaniu ścieków. Przepustowość oczyszczalni w procesie modernizacji została zwiększona z 1.150m³/dobę do 1.500 m³/dobę. Oznacza to, że w ciągu doby może ona oczyścić ścieki o ładunku równym 9.875 RLM.

W 2020 roku wyłączona została z użytkowania oczyszczalnia w Piotrowie Pierwszym – co jest efektem zrealizowanego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej projektu: „Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej pomiędzy Piotrowem Pierwszym a Głuchowem wraz z budową przepompowni w Piotrowie Pierwszym”. W ramach projektu wybudowano 2163,50 m sieci ogółem, w skład której wchodzi 1728,00m rurociągu tłoczego, 417,00m rurociągu grawitacyjnego oraz 18,50 m przyłączy.

Na terenie Gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Starym Gołębinie, oczyszczająca lokalne ścieki. Planowane jest połączenie sieci kanalizacji sanitarnej w Starym Gołębinie rurociągiem przez Gorzyce do Borowa co pozwoliłoby na wyłączenie z eksploatacji Oczyszczalni w Starym Gołębinie.

W ostatnich latach wykonano kanalizację sanitarną w ramach dużych projektów w miejscowościach:

- Zadory – Piotrowo Drugie - Piotrowo Pierwsze (4.495 m sieci oraz 630 m – przyłączy),
- Słonin – Borowo (5.722 m sieci oraz 520,55 m – przyłączy),
- Jarogniewice – Piotrkowice (5.049 m sieci oraz 466,5 m przyłączy),
- Nowy Gołębin – Gorzyczki – Borowo (6.152,33 m sieci oraz 290,97 m przyłączy)
- Borowo – Gorzyce (4.306,7 m sieci oraz 211,0 m przyłączy)
- Nowe Borówko (3.789,95 m sieci oraz 730,79 m przyłączy) inwestycja obejmowała również 3 przepompownie oraz wiele mniejszych inwestycji obejmujących część miejscowości Piechanin, Głuchowo, Czempień, w tym sieci przejętych od prywatnych inwestorów.

Na terenach nieskanalizowanych ścieki komunalne odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków lub gromadzone są w zbiornikach na nieczystości ciekłe, a następnie odbierane przez podmioty świadczące usługi asenizacyjne i transportowane do oczyszczalni ścieków.

Tabela 8 Sieć kanalizacyjna w Gminie Czempień

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	67,1	71,7	78,5	79,1	79,6	83,8	93,9
Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	1 430	1 509	1 563	1 605	1 613	1 659	1788

Ścieki bytowe odprowadzone siecią [dam3]	264,7	304,5	289,9	289,8	294,9	300,3	292,4
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rozwój przestrzenny Gminy w najbliższych latach pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalny wzrost wytwarzanych ścieków. Konieczny jest zatem harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz infrastruktury oczyszczającej ścieki, dostosowany do zachodzących zmian. Najważniejszymi inwestycjami zakresu gospodarki ściekami będzie rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach wraz z odcinkami rurociągów tłocznych, zgodnie z opracowaniami odrębnymi, dotyczącymi systemu wodno-ściekowego.

SIEĆ GAZOWA

Na terenie Gminy (w południowej części) zlokalizowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 150 należący do Polskiej Spółki Gazownictwa, zasilający miejscowości Stary Gołębin i częściowo Betkowo. Ponadto na terenie Gminy Czempin swoje usługi świadczy Spółka Duon Dystrybucja, której sieć swym zasięgiem obejmuje miasto Czempin oraz m. Piotrkowice, Piechanin, Nowe Borówko (nowe osiedle) oraz Głuchowo. w Jarogniewicach mamy gazociąg obsługujący część wsi. Swoim zasięgiem zasila on posesje mieszczące się przy ul. Ogrodowej oraz bloki zlokalizowane przy „byłej” drodze krajowej nr 5.

Tabela 9 Sieć gazowa na terenie Gminy Czempin

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci ogółem [m]	30 177	30 177	38 520	36 253	37 768	41 955
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	331	367	507	492	553	709
Odbiorcy gazu [gosp.]	666	724	923	1 049	1 139	1 272
Ludność korzystająca z sieci gazowej	2 178	2 385	2 980	3 352	3 480	3 826

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Obecnie na terenie Gminy znajduje się fragment elektroenergetycznej dwutorowej linii o napięciu 220 kV relacji Plewiska – Leszno – Polkowice. Linia ta jest ważnym elementem sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego i umożliwia dostanie mocy elektrycznej do stacji 220/110 kV, z których poprzez sieć dystrybucyjną przesyłana jest energia elektryczna także do odbiorców bytowo-komunalnych i przemysłowych znajdujących się na terenie Gminy Czempin. Operatorem sieci są Polskie Sieci Elektroenergetyczne, oddział w Poznaniu. Przez

Gminę przebiega ponadto linia wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Kościan – GPZ Iłowiec, oraz GPZ Kościan – GPZ Stęszew. Prąd z którego korzystają mieszkańcy, pobierany jest z ogólnokrajowej sieci wysokiego napięcia, która zasilana jest przez Zespół Elektrowni Pątnów, Adamów, Konin, z elektrowni „Dolna Odra” w Gryfinie koło Szczecina, czy też przez zespół elektrociepłowni „Karolin” w Poznaniu. Stamtąd napowietrznymi liniami wysokiego napięcia o mocy 110 kV, prąd jest doprowadzany do głównych punktów zasilania (Iłowiec). Przekładnie o parametrach 110kV/15, jaką posiada główny punkt zasilania (GPZ) redukują napięcie do 15kV. Od głównej linii przesyłowo-rozdzielczej wyprowadzone są linie średniego napięcia 15 kV, które zasilają stacje transformatorowe 15/0,4 kV rozmieszczone na terenie Gminy. Przy pomocy tych stacji napięcie 15 kV transformowane jest na niskie napięcie 380 V i 220 V, a więc takie na jakim pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Czempień jest członkiem związku międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów SELEKT”.

Do Związku należą Gminy: Brodnica, Buk, Czempień, Dolsk, Dopiewo, Granowo, Grodzisk Wielkopolski, Kamieniec, Kaźmierz, Komorniki, Kościan, Miejska Kościan, Kuślin, Miasto Puszczykowo, Opalenica, Rakoniewice, Stęszew, Wielichowo, Zbąszyń. Zadaniem Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, niezbędne do utrzymania czystości i porządku na terenie Uczestników, wynikających z następujących przepisów: o utrzymaniu czystości i porządku w Gminach, o odpadach, o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej oraz o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy w ramach funkcjonującego systemu, przekazywane są do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Piotrowie Pierwszym.

Ważnym elementem każdego systemu gospodarki odpadami jest punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, który w Gminie Czempień znajduje się na terenie Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Piotrowie Pierwszym.

Pomimo działań podejmowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy Czempin wciąż kwestią wymagającą wzmożonej uwagi jest problem powstawania dzikich wysypisk. Pojawiają się one na terenie całej Gminy, szczególnie w miejscach niezagospodarowanych i rzadko uczęszczanych. Wykryte i zlokalizowane dzikie wysypiska są likwidowane na bieżąco, ale na ich miejsce wciąż pojawiają się nowe. Problemem są także inne nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami, jak na przykład spalanie odpadów komunalnych i pozbywanie się ich w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

3.2.3 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy:

- pochodzenia naturalnego (np. pożary lasów),
- pochodzenia antropogenicznego (związanego z działalnością człowieka).

Antropogeniczne źródła emisji zanieczyszczeń to:

- emisja punktowa - emisja z sektora przemysłowego,
- emisja liniowa - emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja powierzchniowa – emisja z sektora komunalno-bytowego,
- emisja napływowa związana jest z ruchem mas powietrznych.

Gmina Czempin znajduje się w strefie wielkopolskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Realizuje się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin.

3.2.4 POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Działalność związana z ochroną środowiska oraz zmniejszeniem negatywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę oraz klimat stanowi ważny aspekt funkcjonowania Gminy Czempin.

Najważniejszym przedsięwzięciem realizowanym od 2016 roku jest wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w postaci udzielanych dotacji celowych z budżetu Gminy. Od początku realizacji ww. przedsięwzięcia udzielono 254 dotacje, w tym w roku 2023 udzielono 30 dotacji na wymianę źródła ogrzewania. Gmina Czempin realizowała zadanie polegające na udzieleniu dofinansowania do wymiany starych nie ekologicznych źródeł ciepła na ekologiczne.

W latach 2021 – 2024 Gmina Czempin zrealizowała w partnerstwie z Norweską Grupą Leśną (Norwegian Forestry Group projekt pn. „Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempin sposobem na wzmocnienie odporności na negatywne skutki zmian klimatu” dofinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, czyli tzw. Funduszy Norweskich. W roku 2025 Gmina Czempin kontynuuje działania na rzecz zwiększenia odporności na zmiany klimatu i zjawiska ekstremalne poprzez realizację projektu pn. „Budowa zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie gminy Czempin w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe”, dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 – 2027. Do zadań realizowanych w ramach ww. projektów, oprócz działań edukacyjnych i informacyjno – promocyjnych, dotyczących poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców, należą:

1. Zieleń w przestrzeni miejskiej

- Nowe tereny zielone oraz nowe nasadzenia drzew, krzewów oraz bylin, traw ozdobnych i bluszczu w Czempiniu w następujących lokalizacjach: Rynek, ul. Długa, ul. Strumykowa, ul. Ogrodowa, ul. Poznańskie Przedmieście, ul. Kasztanowa, ul. Czereśniowa, ul. Wiśniowa, ul. Parkowa, ul. Nowe Borówko, teren nad Olszynką, teren przy Szkole Podstawowej przy ul. Kolejowej oraz w Borowie 76
- Parki kieszonkowe przy ul. Kucmerowicza, Łąkowej, ul. Parkowej (wraz z systemem automatycznego nawadniania), ul. Wiatrakowej oraz w Nowym Borówku
- Rewaloryzacja parku w Jasieniu
- Prace ratunkowe przy pomniku przyrody – dąb nad Olszynką

2. Ochrona zasobów wodnych i retencja wody

- Budowa zbiorników retencyjnych przy budynkach komunalnych (ul. Długa, Rynek, Kościelna)
- Instalacja systemów gromadzenia i wykorzystywania wody opadowej przy hali sportowej w Borowie oraz ul. Parkowej
- Stworzenie ogrodu deszczowego przy Urzędzie Gminy oraz przy ulicy Towarowej
- Budowa systemu automatycznego nawadniania zieleni na czempińskim Rynku
- Utworzenie pionowych ogrodów wertykalnych na Rynku, przy ul. Nowej oraz ks. Jerzego Popiełuszki

3. Infrastruktura ekologiczna

- Instalacja paneli fotowoltaicznych na dachu filii Szkoły Podstawowej w Borowie. Już niebawem na dachu budynków: przedszkola przy ul. Borówko Stare i przy ul. Nowej oraz Szkoły podstawowej przy ul. Kolejowej
- Budowa zielonego przystanku z zielonym dachem i systemem retencyjno-infiltracyjnym przy ul. Kuczmerowicza.
- Utworzenie zielonej klasy przy hali sportowej w Borowie

4. Ścieżki i tereny rekreacyjne

- Budowa blisko 1 km ścieżek w lasu obok hali sportowej w Borowie
- Obsadzanie skarpy za halą sportową roślinami odpornymi na suszę
- Zagospodarowanie terenów zielonych przy hali sportowej w Borowie

5. Poprawa efektywności energetycznej

- Wymiana ok. 1300 lamp sodowych na energooszczędne oprawy LED
- Plany dalszej modernizacji oświetlenia budynków użyteczności publicznej
- Zmniejszenie zużycia energii i emisji zanieczyszczeń

6. Monitoring klimatu i edukacja ekologiczna

- Instalacja stacji meteorologicznej do monitorowania zmian klimatu
- Warsztaty i spotkania dotyczące oszczędzania energii i recyklingu

7. Rozwój odnawialnych źródeł energii

- Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach publicznych (Urząd Gminy, szkoły, PGK)
- Dotacje dla mieszkańców na instalacje fotowoltaiczne i pompy ciepła

8. Programy ekologiczne i działania na rzecz czystego powietrza

- Wymiana 285 piecy w latach 2018-2024 finansowana z budżetów gminy
- Programy edukacyjne promujące oszczędzanie energii i recykling

9. Rozwój gospodarki komunalnej

- Modernizacja Oczyszczalni Ścieków Czempin (2017-2018): wartość inwestycji 18 mln zł. Projekt obejmował nie tylko unowocześnienie samej oczyszczalni, ale także budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jarogniewice oraz modernizację istniejących przepompowni ścieków w Czempiniu i Borowie
- Przejęcie sieci wodociągowej spółki „Eko-Tech” (2015): ujednolicenie zarządzania infrastrukturą wodociagową

- Projekt uzbrojenia Nowego Borówka w sieć wodociągową i kanalizację sanitarną (2022-2023): 3,7 km kanalizacji sanitarnej i 0,5 km sieci wodociągowej
- Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Gorzyczkach (2023): poprawa jakości dostarczanej wody
- Planowana budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Piechaninie (2025): teren przeznaczony na zabudowę mieszkaniową
- Przebudowa 20 km sieci wodociągowej: poprawa jakości wody pitnej

Wybudowano sieci kanalizacji sanitarnej w Zadorach, Piotrowie Drugim, ul. Podgórna w Głuchowie.

W Gminie kontynuuje się wspieranie finansowe z budżetu Gminy przedsięwzięć w zakresie wymiany źródła ogrzewania oraz wykorzystywania energii odnawialnej (np. pompa ciepła, solary) i energii elektrycznej (panele fotowoltaiczne). Należy również dodać, iż Burmistrz Gminy Czempin podpisał porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, na podstawie którego prowadzony jest Punkt Konsultacyjno-Informacyjny „Czyste Powietrze” w Urzędzie Gminy.

Gmina Czempin korzysta z wdrożonego w 2018 roku systemu monitorowania jakości powietrza. Duży nacisk kładzie się także na rozwój edukacji oraz świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

W przypadku wszystkich podjętych działań zostały zrealizowane założone cele, niemniej do utrzymania pozytywnych efektów potrzebna jest ich kontynuacja. Nadal występują potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów sektora publicznego oraz dofinansowania działań podejmowanych przez sektor prywatny.

Ponadto w ramach zadania pn. „Termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ciepła oraz instalacji elektryczno-oświetleniowej w budynkach użyteczności publicznej w Czempiniu, Starym Gołębinie i Borowie” w pięciu budynkach gminnych wykonano prace termomodernizacyjne. Prace były realizowane w sali gimnastycznej w Starym Gołębinie, w Szkole Podstawowej im. Bohaterów Westerplatte w Czempiniu (budynek filii w Borowie), w Urzędzie Gminy w Czempiniu, w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Czempiniu oraz w budynku użyteczności publicznej w Czempiniu przy ulicy Nowej 2a (w sąsiedztwie Tlenowni). W wymienionych obiektach przeprowadzono m.in.: wymianę źródeł ciepła i grzejników, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, ocieplenie ścian budynku, montaż instalacji

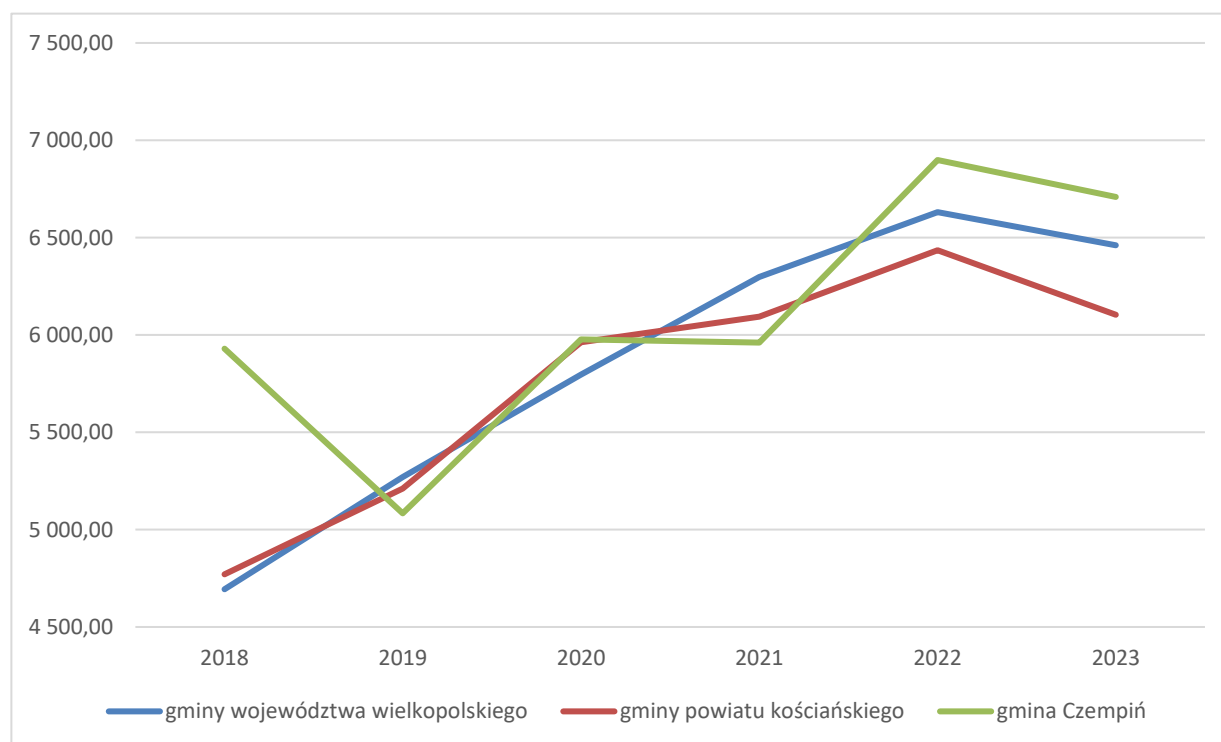
fotowoltaicznej, a w części budynków wymianę instalacji c.o. i c.w.u. oraz elektrycznej (stan na 31.12.2023 r.).

3.3 STAN FINANSÓW SAMORZĄDOWYCH

3.3.1 WYKONANIE BUDŻETU

W latach 2018-2024 dochody budżetu Gminy Czempień ulegały corocznemu zwiększeniu. W 2018 roku wyniosły one prawie 68 mln zł, a w 2024 roku już ponad 90 mln zł.

Wraz z nominalnym wzrostem dochodów budżetu Gminy Czempień w analizowanych latach stale rósł wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca. W 2018 roku było to 5.930,10 zł, a w 2024 roku – 7.868,73 zł. W ujęciu nominalnym wzrost ten wyniósł więc 32%. Analiza wykresu poniżej pokazuje, że wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Czempień jest wyższy od średniej wyznaczonej dla gmin (bez miast na prawach powiatu) województwa wielkopolskiego (6.460,25 zł) oraz gmin powiatu kościańskiego (6.104,56zł)³.

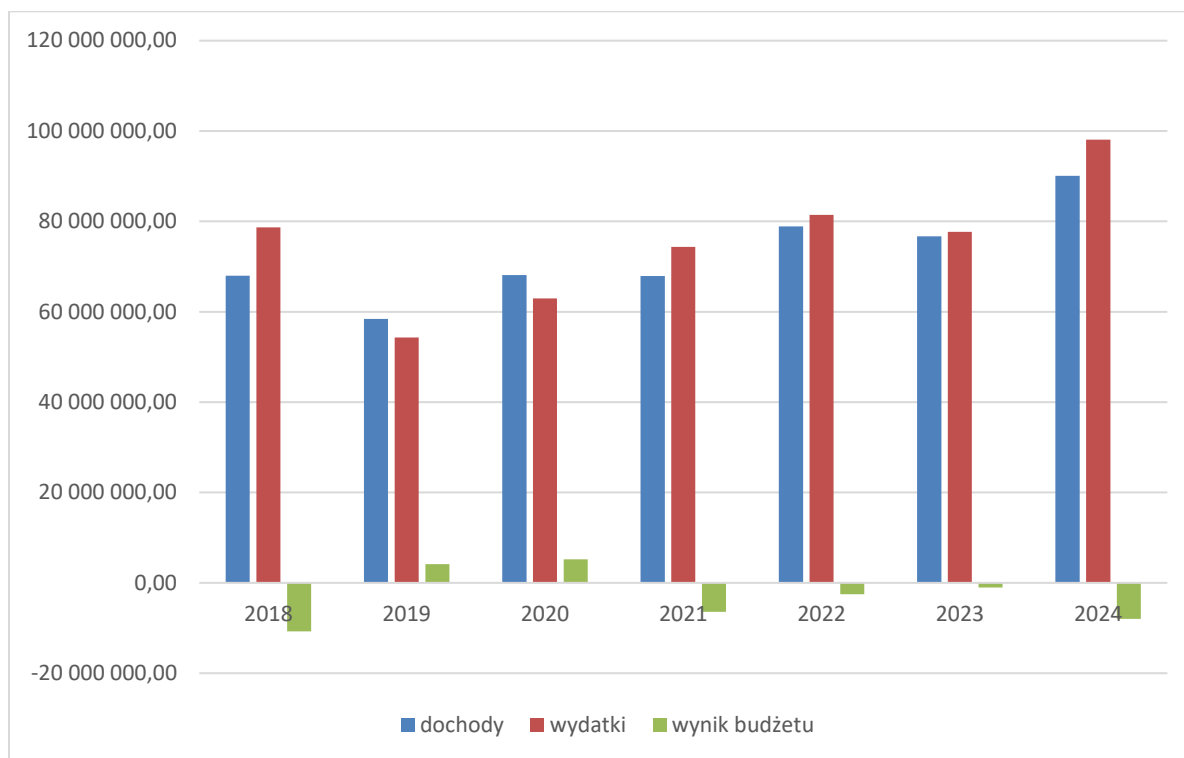
Wykres 3 Średnie dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Czempień na tle porównywalnych jednostek

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDLGUS

Wraz ze wzrostem dochodów budżetu Gminy Czempień w ciągu ostatnich lat rosły też jego wydatki. Na wykresie poniżej można zauważyć, że lata 2019 i 2020 w Gminie Czempień zostały

³ Wykres przedstawia informacje do 2023 roku ponieważ na 17.07.2025 r. nie są dostępne wszystkie dane z województwa i powiatu

zamknięte nadwyżką budżetową. W pozostałych analizowanych latach zanotowano z kolei deficyt. Jednocześnie można zauważyć, iż dynamika wzrostu dochodów jest wyższa niż dynamika wzrostu wydatków budżetu Gminy.

Wykres 4 Wykonanie budżetu Gminy Czempień w latach 2018-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Niezmierzalnie istotną kategorią dla prawidłowego funkcjonowania Gminy jest tzw. nadwyżka operacyjna (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi), która na koniec 2024 roku została osiągnięta na poziomie 6.230.600,26 zł. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu tej nadwyżki w analizowanym roku budżetowym oraz w latach kolejnych jest podstawowym warunkiem nie tylko spełnienia wymogów ustawowych lecz także osiągnięcia możliwości realizowania zadań o charakterze inwestycyjnym (ze środków własnych i możliwych wówczas do zaciągnięcia zobowiązań długoterminowych). Osiągnięty wynik zapewnia stabilizację tej kategorii danych budżetowych.

3.3.2 WYDATKI INWESTYCYJNE

O dobrym zarządzaniu gminą świadczy pozycja w niezależnych rankingach samorządów opracowywanych na podstawie obiektywnych danych z GUS, publikowanych cyklicznie przez pismo „Wspólnota”. Są one wskaźnikiem jakości pracy urzędów i pokazują skuteczność starań o rozwój jednostek samorządowych.

W rankingu wydatków inwestycyjnych samorządów za lata 2015-2017, Gmina Czempień znalazła się w gronie liderów inwestycji w kategorii gmin miejsko-wiejskich, odnotowując znaczny awans w stosunku do lat poprzednich. Na 590 sklasyfikowanych gmin miejsko-wiejskich, Gmina Czempień znalazła się na 109. miejscu, awansując z miejsca 242. Warto nadmienić, że wcześniej Gmina była lokowana w okolicach 500. miejsca. Średnie wydatki inwestycyjne na mieszkańca (per capita) w rzeczonym okresie kształtowały się na poziomie 731,86 zł.

Skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, gospodarność i dobre zarządzanie składające się na mnogość inwestycji, w tym m.in. budowa Czempieńskiego Węzła Przesiadkowego, modernizacja oczyszczalni ścieków i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jarogniewice, skutkowały znacznym awansem w kolejnym roku. W rankingu wydatków inwestycyjnych samorządów w latach 2016-2018 w kategorii miasta inne, na 597 sklasyfikowanych jednostek, Gmina Czempień znalazła się na zaszczytnym 16. (!) miejscu w kraju, a 3. w całym województwie, ze średnimi wydatkami inwestycyjnymi per capita 1.707,33 zł.

Kolejne cztery lata przebiegały w Polsce w warunkach wysokiej niepewności i podwyższonego ryzyka, co do dalszego rozwoju, skali wpływu i skutków pandemii COVID-19 i przedłużającej się wojny w Ukrainie oraz pogarszającej się sytuacji gospodarczej w kraju. W tym okresie nastąpił też spadek wielkości wydatkowanych przez samorządy dotacji pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. W skali kraju wzrost wydatków inwestycyjnych odnotowano dopiero w roku 2022, a wiązał się on z bardzo hojnymi dotacjami z różnych funduszy rządowych (RFIL, Program Inwestycji Strategicznych). Obecnie realna wartość dofinansowania projektów nadal spada. Powodem jest inflacja.

Pomimo tych ogólnokrajowych tendencji, tempo rozwoju w Gminie Czempień udało się utrzymać na stabilnym poziomie. Wskaźnik, jakim są średnie wydatki inwestycyjne per capita, kształtował się następująco:

- 2017-2019: 1.691,85zł,
- 2018-2020: 1.622,44zł,
- 2019-2021: 1.195,31zł,
- 2020-2022: 1.607,25zł.

Nawet w trudnych czasach nie można zwalniać tempa i zapominać o inwestycjach, bo skutki takiej bierności będą odczuwalne przez lata. Warto nadmienić, że we wszystkich wymienionych

rankingach Gmina Czempin zajmowała w swojej kategorii zaszczytne pierwsze miejsce w powiecie kościańskim.

Tabela 10 Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów

Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów									
	2013-2015	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023
Miasto Czempin	347	242	109	16	28	51	117	66	111

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu – Biuro Promocji

Analiza rankingów dotyczących wykorzystania środków z funduszy Unii Europejskiej również potwierdza tezę, że Gmina Czempin funkcjonuje prężnie. Chronologicznie, w zestawieniu obrazującym pierwszą dekadę od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Gmina Czempin utrzymuje stabilną pozycję około 500. miejsca na blisko 600 sklasyfikowanych jednostek. Dziesięciolecie obecności w Unii, intensywnego korzystania przez samorządy ze środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności czy przeznaczonych na rozwój terenów wiejskich w ramach PROW. Gmina Czempin kończy z kwotą pozyskanych funduszy unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w całym okresie 2004–2014 w wysokości 451,42zł, czyli niespełna 50 zł rocznie.

Tabela 11 Ranking wykorzystania środków z funduszy Unii Europejskiej 2004-2014

Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów							Wydatki finansowe ze środków unijnych w latach 2004-2021 (w zł per capita)
	2004-2009	2007-2011	2009-2012	2011-2013	2004-2014	2014-2021	
Miasto Czempin	451	565	553	487	518	22	4181,04

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu – Biuro Promocji

W zestawieniu obejmującym wartość dotacji pozyskanych przez samorządy w latach 2007-2015 zastosowano inną metodologię. Prezentowano dwa wskaźniki: dotacje z funduszy UE na wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz dotacje inwestycyjne z funduszy UE na zadania związane ze sferą społeczną.

- Wydatki bieżące per capita (w zł) 2007–2015: 62,12 zł, miejsce 541,
- Wydatki inwestycyjne per capita (w zł) 2007–2015: 174,71 zł, miejsce 293.

W kolejnych zestawieniach, obejmujących wartość dotacji pozyskiwanych przez samorządy, Gmina Czempin odnotowuje znaczny awans, a kwota wydatków ze środków UE w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrasta. W roku 2019, w rankingu „Wykorzystanie środków z funduszy UE”, Gmina znalazła się w pierwszej dziesiątce w kategorii Małe Miasta.

Gmina Czempin znalazła się wśród laureatów rankingu „Gmina dobra do życia” opublikowanego przez Serwis Samorządowy PAP w 2024 roku. Ranking opiera się na analizie 63 wskaźników cząstkowych. Wśród badanych czynników znajdują się zarówno te bezpośrednio związane z działaniami lokalnego samorządu, jak np. poziom edukacji czy dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca, jak i te, które od samorządu nie zależą, ale na jakość życia mają niebagatelny wpływ, np. przeciętne wynagrodzenie czy usłonecznienie. Wszystkie razem tworzą syntetyczny Wskaźnik Jakości Życia, a jego wartość stanowi podstawę lokaty w rankingu – im wyższa, tym wyższe miejsce.

W niniejszym zestawieniu, badającym jakość życia w każdej z 2477 gmin w Polsce, Gmina Czempin zajęła 38 miejsce wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich z miastem poniżej 5 tys. mieszkańców oraz zaszczytne 4 miejsce w województwie wielkopolskim i pierwsze w powiecie kościańskim.

Skuteczność Gminy Czempin w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, przekłada się na stały wzrost wydatków ze środków UE per capita w kolejnych latach. W ostatnim opublikowanym rankingu wykorzystania środków Unii Europejskiej przez samorządy, obejmującym lata 2014-2021, Gmina Czempin jest najlepszą z wielkopolskich gmin w kategorii „Miasteczka”, a w skali kraju zajmuje 22. miejsce na 620 gmin sklasyfikowanych w tej kategorii.

Tabela 12 Ranking wykorzystania środków Unii Europejskiej przez samorządy w latach 2014-2021

Ranking wykorzystania środków Unii Europejskiej przez samorządy 2014-2021				
	2014-2017	2014-2018	2014-2019	2014-2021
Pozycja Gminy Czempin w rankingu	122	9	34	22
Wydatki ze środków UE per capita [zł]	601,51	938,11	2.620,39	4.181,04

Źródło: Urząd Gminy w Czempiniu – Biuro Promocji

Liczby te obrazują ogromną progresję wynikającą z mnogości i skali unijnych projektów realizowanych w ostatnich latach.

3.3.3 POTENCJAŁ INWESTYCYJNY

Gmina Czempin, pomimo rolniczego charakteru i braku naturalnych zasobów wpływających na zwiększenie dochodów własnych, od wielu lat prowadzi konsekwentne działania na rzecz rozwoju gospodarczego.

Jednym z kluczowych elementów tej strategii jest budowa i rozwój terenów inwestycyjnych w Głuchowie, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S5 „Czempiń”.

Obszar ten, o łącznej powierzchni ponad 75 ha, stopniowo przekształcany jest w nowoczesne zaplecze produkcyjno-usługowe, z pełnym dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Ewolucja i przygotowanie terenu

Proces tworzenia strefy inwestycyjnej w Głuchowie rozpoczął się już w 2015 roku – od działań planistycznych Gminy Czempin, nabycia gruntów (w tym poprzez zamiany z parafią), uzyskania dofinansowań unijnych oraz uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przez kolejne lata gmina z konsekwencją realizowała zaplanowane działania. Równolegle prowadziła aktywną promocję terenów na krajowych i międzynarodowych wydarzeniach gospodarczych, takich jak targi Expo Real w Monachium.

Działania te pozwoliły na stopniowe przygotowanie terenów pod inwestycje. W latach 2022–2024 wykonano:

- budowę wewnętrznej drogi dojazdowej oraz ronda,
- uzbrojenie terenów w media techniczne (kanalizacja, wodociąg, światłowód),
- oświetlenie terenu i elementy małej infrastruktury (wiata przystankowa, monitoring),

Efekty gospodarcze

Efektem tych działań jest rozpoczęcie działalności przez pierwszych inwestorów, w tym firmy z branży metalowej, drewnianej i transportowej. Gmina odnotowuje systematycznie rosnące zainteresowanie kolejnymi działkami inwestycyjnymi – zarówno tymi będącymi własnością gminy, jak i należącymi do podmiotów prywatnych.

Ułatwieniem w procesie lokowania inwestycji było również wsparcie gminy w pośredniczeniu pomiędzy właścicielami gruntów, a potencjalnymi inwestorami oraz dostosowywanie dokumentów planistycznych do potrzeb rynkowych. Dzięki temu mogło dojść do transakcji sprzedaż terenów przez prywatnych właścicieli, a następnie do budowy na tym terenie centrum logistyczno-magazynowego o powierzchni ponad 55 000 m² - Hillwood Polska.

Kierunki dalszego rozwoju do 2030 roku:

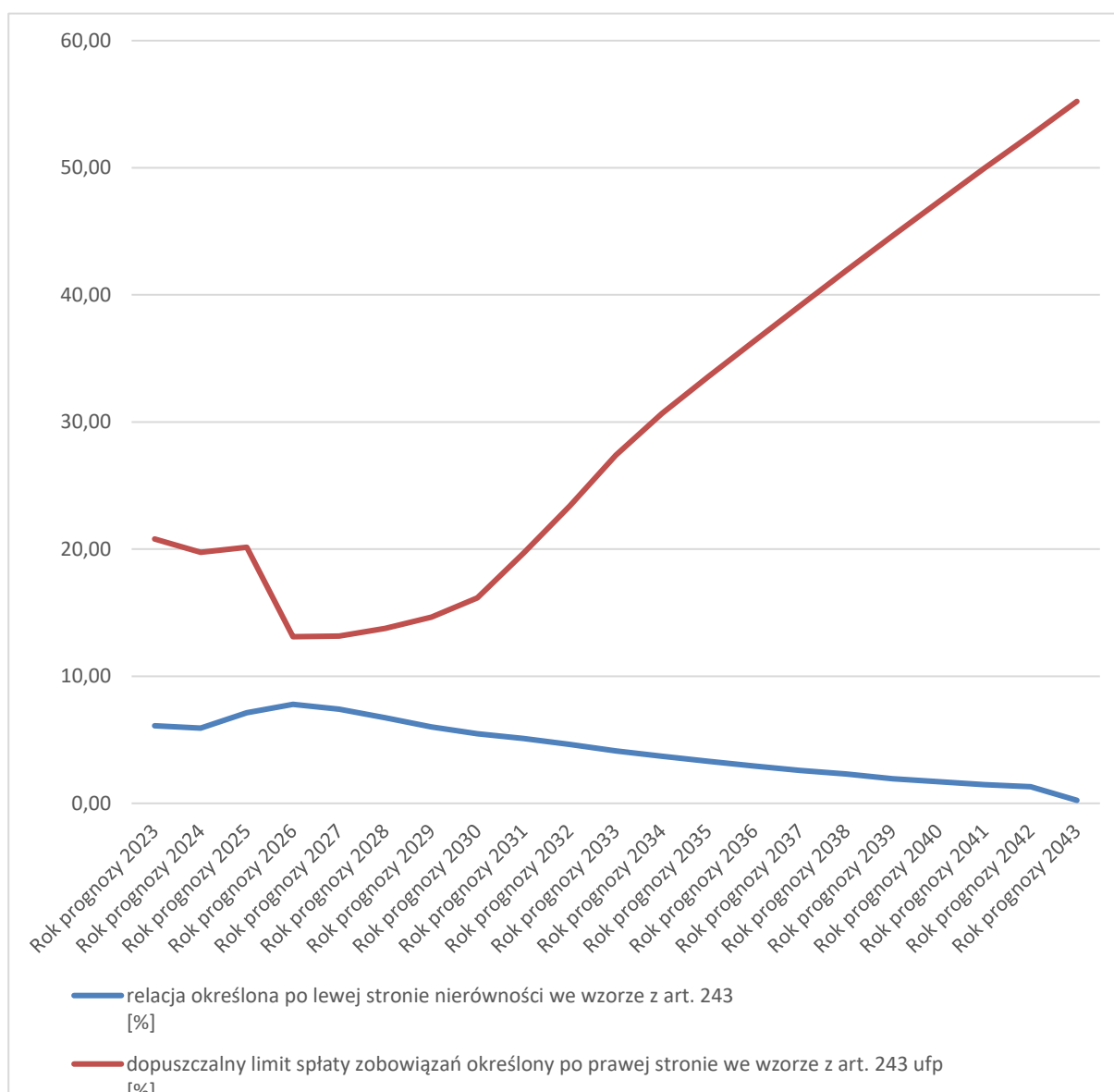
W perspektywie kolejnych lat Gmina planuje kontynuację:

- terenów inwestycyjnych w Głuchowie,
- budowy kolejnych odcinków infrastruktury drogowej,

- wspierania właścicieli prywatnych gruntów w procesie ich sprzedaży na cele inwestycyjne,
- rozmów z inwestorami i dostosowywania planów zagospodarowania do potrzeb rynkowych,
- promocji terenów na wydarzeniach gospodarczych.

Działania te są spójne z wizją gminy jako samorządu przyjaznego przedsiębiorcom, aktywnego w pozyskiwaniu inwestycji i konsekwentnie zwiększającego swój potencjał rozwojowy.

Rozwój terenów inwestycyjnych w Głuchowie, prowadzony równoległe z odpowiedzialnym zarządzaniem finansami, będzie jednym z fundamentów trwałego wzrostu gospodarczego Gminy Czempin w horyzoncie do 2030 roku.

Rysunek 5 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Czempin na lata 2023-2043.

Opracowanie na podstawie uchwały nr LXXI/669/23 RM z dnia 28.12.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempin na lata 2023-2056

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Czempin pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań (indywidualny wskaźnik zadłużenia w każdym roku jest spełniony, nie ma zagrożenia jego przekroczenia)

4. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

4.1 DEMOGRAFIA

W Gminie Czempin od kilkunastu lat zachodzą intensywne procesy demograficzne. Mają one istotny wpływ na rozwój przestrzenny, społeczny i gospodarczy. Utrzymujący się zbliżony poziom liczby ludności dość znacząco oddziałuje na kwestie związane z zarządzaniem publicznym, wskazując władzom samorządu Gminy Czempin nowe wyzwania rozwojowe.

4.1.1 ZMIANY ZALUDNIENIA

Według danych UG (stan na 31.12.2024 r.) Gminę Czempin zamieszkiwało 11.448 osób, w tym: 5.858 kobiet oraz 5.590 mężczyzn. W stosunku do 2018 roku populacja Gminy nieznacznie się zmniejszyła (o 57 osób).

Tabela 13 Liczba ludności w Gminie Czempin w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	11 505	11 496	11 490	11 441	11 452	11 342	11 448
Mężczyźni	5 633	5 616	5 610	5 782	5 583	5 544	5 590
Kobiety	5 872	5 880	5 880	5 862	5 869	5 798	5 858

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

4.1.2 URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY

Na przestrzeni lat 2018-2024 liczba urodzeń w Gminie systematycznie maleje, a liczba zgonów pozostaje na zbliżonym dosyć wysokim poziomie. Przewaga zgonów nad urodzeniami oznacza ujemny przyrost naturalny. Należy zauważyć, że taka sytuacja utrzymuje się od 4 lat. Takie uwarunkowania z demograficznego punktu widzenia są niekorzystne. Jest to sytuacja identyczna z ogólną sytuacją w kraju, gdzie przyrost naturalny od kilku lat przyjmuje wartości ujemne.

Tabela 14 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Czempin w latach 2018-2024

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Urodzenia żywe	177	151	152	114	108	87	78
Zgony	99	93	135	152	120	105	121

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

4.1.3 MIGRACJE

Kolejnym znaczącym bodźcem, wpływającym na liczbę ludności są migracje ludności. Gmina Czempin jest obszarem, w którym liczba imigrantów była większa niż liczba emigrantów. Saldo migracji w ostatnich 4 latach było dodatnie, w 2023 roku wynosiło 35. Przyrost rzeczywisty

(suma przyrostu naturalnego i salda migracji) w 2023 r. był dodatni i wynosił +4 osoby. Stwierdzić należy, że za różnice w zaludnieniu Gminy odpowiedzialne są w 53% migracje i 47% przyrost naturalny.

Tabela 15 Migracje w Gminie Czempień w latach 2018-2023

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zameldowania ogółem	174	170	166	188	177	162
Zameldowania z miast	56	75	77	98	83	91
Zameldowania ze wsi	117	94	86	85	90	70
Wymeldowania ogółem	185	177	147	158	142	121
Wymeldowania do miast	102	99	65	83	61	54
Wymeldowania na wieś	83	78	82	75	80	67
Saldo migracji	-11	-7	19	30	35	35
Przyrost rzeczywisty	15	4	7	-18	-2	4

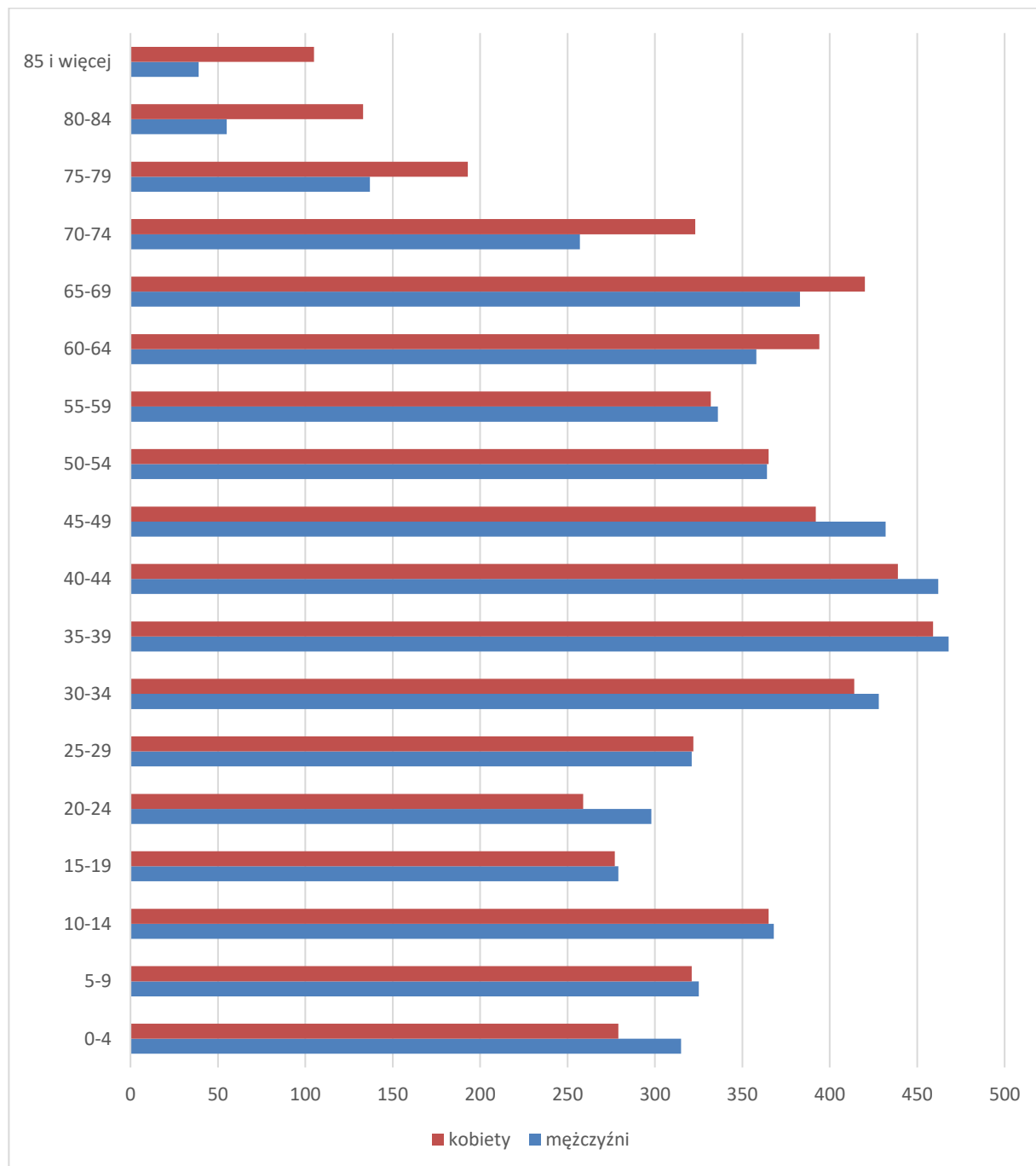
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

4.1.4 STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI

Z obecnego stanu rozwoju demograficznego w Gminie Czempień wywnioskować można, że potęgować się będzie starzenie się społeczeństwa. W latach 2010-2020 w wiek emerytalny weszli mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. W ostatnich latach podwyższa się długość oczekiwanego trwania życia. W chwili obecnej, mieszkańiec województwa wielkopolskiego średnio dożywa 76 lat (kobiety – 79,6 lata, mężczyźni – 72,1 lat).

Jeśli spojrzeć na strukturę płci w Gminie Czempień to nieznacznie przeważają kobiety. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn (wskaźnik feminizacji) w 2023 r. wynosiła 102 i była nieznacznie niższa niż w województwie wielkopolskim (106) i powiecie kościańskim (104). W 2024 r. w Gminie urodziło się więcej chłopców niż dziewczynek (o 6). W grupach wiekowych do 49 lat przeważają mężczyźni. W starszych grupach wiekowych widoczna jest znaczna przewaga kobiet nad mężczyznami.

Z wykresu poniżej można wywnioskować, że w Gminie Czempień dość duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież. Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia względną zastępowalność pokoleń. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, stałego wzrostu liczby osób starszych. W latach 2018-2023 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym rośnie (o 6,6%). Liczba osób w wieku produkcyjnym spada (o 7,1%). Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się (o 13,6%).

Wykres 5 Struktura ludności wg płci i wieku w Gminie Czemiń w 2023r.
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

4.1.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Przygotowana w 2017 r. przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” sygnalizuje, że w najbliższych latach na terenie Gminy Czemiń zachodzić będą wzmożone procesy demograficzne, które doprowadzać będą do niewielkiego wzrostu liczby ludności.

Tabela 16 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Czemiń w 2023 r. i 2030 r. (prognoza)

Ludność w wieku	2023 (stan rzeczywisty)	2023 (wg prognozy GUS)	2030 (wg prognozy GUS)
Przedprodukcyjnym	2 304	2 320	2 228
Produkcyjnym	6 653	6 624	6 727
Poprodukcyjnym	2 478	2 482	2 632
Razem	11 435	11 426	11 587

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według prognozy GUS na obszarze Gminy Czempin oczekiwać należy:

- Zwiększenia liczby ludności ale:
 - spadku liczby ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym;
 - wzrostu udziału w populacji osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Pozwala to na wysunięcie wniosku, że najsłabszymi stronami demografii Gminy obecnie są m.in.:

- ujemny przyrost naturalny,
- zmniejszający się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- niski przyrost rzeczywisty.

Bardzo niepożądanym pod względem demograficznym zjawiskiem, mogącym nasilić i uwidocznąć się w najbliższych latach w Gminie Czempin, jest przyrost liczby ludzi starszych w ogólnej populacji Gminy – starzenie się społeczeństwa. Spowodowane jest to spadkiem urodzeń a wzrostem zgonów. Mamy coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym. Natomiast w wieku produkcyjnym ludność skupia się na karierze zawodowej, poza tym warunki ekonomiczne nie zachęcają do podejmowania decyzji o założeniu rodziny. Do zmniejszenia płodności przyczyniają się też zanieczyszczenie środowiska, pożywienia, brak zbilansowanej diety, otyłość, niedowaga oraz korzystanie z używek. Emigracja przewyższająca imigrację ma znaczący wpływ na strukturę wieku ludności, ponieważ wyjeżdżają ludzie w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym pozostają i zawyżają średnią wieku. Poza tym długość trwania życia znacząco się wydłużyła, szczególnie można to zaobserwować wśród kobiet.

4.2 KAPITAŁ SPOŁECZNY

4.2.1 EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek wychowania przedszkolnego. Gmina Czempin dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek wychowania przedszkolnego, które

zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych z roku na rok podlega modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe. Czynnikiem warunkującym stopień natężenia prac remontowych w głównej mierze są finanse Gminy Czempień. Ponadto Gmina czyni starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych biorąc udział w różnego rodzaju programach rządowych oraz projektach unijnych. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. System edukacji w Gminie oparty jest na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władze Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Z inicjatywy Burmistrza Gminy Czempień został powołany Zespół ds. opracowania i wprowadzenia w czempińskiej oświacie nowego modelu edukacji – tzw. „Akademii Jutra”.

Fundamentami działania Akademii Jutra w gminie Czempień są:

- Współpraca pomiędzy przedszkolami, szkołami, instytucjami kultury.
- Partnerskie relacje w triadzie: Uczeń – Rodzic - Nauczyciel.
- Indywidualizacja ścieżki rozwoju ucznia uwzględniającej jego pasję i talenty.
- Model wychowawczy oparty na dialogu, zaufaniu i współpracy.

Cele działania Akademii Jutra w gminie Czempień to:

- Rozpoznawanie potencjału uczniów – diagnoza edukacyjna, indywidualne rozmowy i systematyczna obserwacja.
- Rozwijanie mocnych stron ucznia.
- Rozwijanie kluczowych kompetencji ucznia.
- Indywidualizacja procesu dydaktycznego.
- Personalizacja procesu nauczania – znajomość stylów uczenia się poszczególnych uczniów.
- Rozwijanie kompetencji miękkich –kreatywności i komunikacji.

Metody działania Akademii Jutra to:

- Metody dydaktyczne dostosowane do indywidualnych preferencji uczniów.

- Nowoczesne metody nauczania: metoda projektu, odwrócona lekcja, praca w grupach, metoda STEAM.
- Zastosowanie nowoczesnych technologii.
- Nauka przez doświadczenie.

W 2024 roku sieć placówek edukacyjnych w Gminie Czempin wyglądała następująco:

- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Czempiniu (w tym 2 filie w Borowie),
- Szkoła Podstawowa im. Heleny Gieburowskiej w Głuchowie,
- Przedszkole Samorządowe w Czempiniu.

W 2024 r. funkcjonowało 1 przedszkole gminne w skład, którego wchodziły następujące oddziały:

- Oddziały (3) Przedszkolne w Czempiniu, ul Borówko Stare,
- Oddziały (2) Przedszkolne w Starym Gołębinie,
- Oddziały (2) Przedszkolne w Jarogniewicach,
- Czempin (6) ul. Nowa 4.

Ponadto w Głuchowie funkcjonuje Publiczne Przedszkole Da Vinci.

Każda placówka szkolna posiada pracownie komputerowe, ze stałym łączem do Internetu, wyposażone w programy multimedialne i użytkowe, które wykorzystywane są w czasie zajęć dydaktycznych. Szkoły prowadzą własne strony internetowe. Gmina zapewnia wymagane prawem oświatowym dowożenie uczniów do placówek oświatowych.

Uczniom za szczególne osiągnięcia naukowe lub inne osiągnięcia edukacyjne i artystyczne przyznawane są nagrody za wyniki. Nagrody te mają między innymi motywować uczniów do ciągłego pogłębiania wiedzy oraz rozwijania swoich talentów i umiejętności.

Ponadto w Gminie funkcjonują 2 niepubliczne przedszkola i żłobki:

- Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Karuzela” w Czempiniu ,
- Przedszkole „Malinka” w Czempiniu.

W Gminie trwają prace na utworzeniu żłobka samorządowego – jego otwarcie zaplanowano na 1 września 2025 roku.

4.2.2 KULTURA I SPORT

Rewitalizacja społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa i techniczna Czempinia zmieniła oblicze kluczowych obszarów, czyniąc miasto bardziej atrakcyjnym urbanistycznie, ekonomicznie i społecznie. Najbardziej spektakularnym efektem rewitalizacji jest utworzenie Centrum Aktywizacji Społecznej TLENOWNIA, oficjalnie okrzykniętego „perłą rewitalizacji”. Co ciekawe, owa perła miała już nie istnieć. Zabudowania z końca XX wieku niegdyś stanowiły siedzibę prężnie prosperującego przedsiębiorstwa – słynną, pierwszą w zachodniej Polsce i jedną z dwóch w kraju, fabrykę tlenu „SAWJA”, należącą do Antoniego Jezierskiego, zwanego Czempińskim Cegielskim. Obydwaj przedsiębiorcy z powodzeniem rozwijali polski przemysł, obydwoj dbali o lokalną społeczność i wykazywali się wielką dozą patriotyzmu. W okresie powojennym zakład znacjonalizowano, a we wczesnych latach 90-tych wyeksploatowany gmach został porzucony. Budynek, ze względu na fatalny stan, otrzymał od konserwatora pozwolenie na wyburzenie. Ogromnym wysiłkiem, nakładem kosztów z wykorzystaniem unijnego dofinansowania i wielką determinacją lokalnych władz udało się uratować opuszczoną, splądrowaną i niszczącą TLENOWNIĘ. W wyniku kompleksowej rewitalizacji w 2021 roku na terenie zakładów poprzemysłowych, powstało Centrum Aktywizacji Społecznej TLENOWNIA. Dziś budynek pełni funkcję lokalnego centrum społecznego, dzięki któremu Czempiń podnosi swoją atrakcyjność nie tylko wobec dotychczasowych, ale i przyszłych mieszkańców i wszystkich odwiedzających Gminę gości. Obiekt działa prężnie, służąc rozwijaniu i wspieraniu wszelkich form aktywności społecznej. Jest nową siedzibą Centrum Kultury, Biblioteki Publicznej, Izby Muzealnej, Organizacji Pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, prowadzenia konferencji, badań profilaktycznych, prób i występów chórów, orkiestry, warsztatów, organizowania koncertów, spektakli, spotkań autorskich, a także udzielania bezpłatnej pomocy prawnej. Chętnie odwiedzana przez mieszkańców i turystów, intensywnie i twórczo wykorzystana na cele kulturalne, społeczne i edukacyjne, ponownie tętni życiem.

Centrum Aktywizacji Społecznej TLENOWNIA z powodzeniem funkcjonuje, będąc intensywnie i twórczo wykorzystywane na cele kulturalne, społeczne i edukacyjne. Do kalendarza imprez powróciły w formie sprzed pandemii, uroczystości patriotyczne, Dni Czempinia, Turniej Wsi, Czempiński Jarmark Mikołajkowy, festyny osiedlowe i sołeckie oraz ChampionMan Duathlon Czempiń, który okazał się najlepszą spośród wszystkich licencjonowanych imprez sportowych Polskiego Związku Triathlonu (2023 rok).

W Gminie funkcjonuje także Centrum Kultury Czempin, w którego ramach, oprócz wszelakich wydarzeń kulturalnych, odbywają się przeróżne zajęcia, także działają interesujące sekcje:

- Pracownia plastyczna dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Pracownia rzeźbiarsko-ceramiczna,
- Pracownia animacji poklatkowej,
- Klub malucha,
- Nauka gry na gitarze,
- Nauka gry na pianinie,
- Akademia Piosenki,
- Zajęcia taneczne,
- Czempinskie Towarzystwo Śpiewacze HARFA,
- Kapela dudziarska,
- Orkiestra dęta „Parada”,
- chór dziecięcy Polihymnia,
- nauka gry na ukulele,
- EduKido,
- Balet,
- Akrobatyka,
- Joga,
- Zdrowy kręgosłup,
- Warsztaty teatralne "Odegraj się",
- Tlenownia Teatr,
- Pracownia fotografii,
- Nauka gry na flecie,
- Pilates,
- Pracownia rękodzieła,
- Zajęcia animacyjne w świetlicach wiejskich.

Biblioteka Publiczna im. Czesława Przygodzkiego w Czempiniu oprócz dostępu do księgozbioru, realizuje szereg projektów i inicjatyw obejmujących przede wszystkim animację kulturalno-oświatową, propagowanie czytelnictwa, promocję kultury lokalnej oraz dokształcanie społeczeństwa w zakresie świadomości kulturalnej. Wychodzi naprzeciw potrzebom

społeczności lokalnej organizując konkursy literackie, czytelnicze i plastyczne, rozwijając tym samym umiejętności uczestników, a ponadto stanowi również swoiste centrum informacji, umożliwia czytelnikom poznanie historii, tradycji i kultury regionu.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczucie szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Z dniem 1 stycznia 2023 roku, na mocy uchwały Nr LVI/520/22 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 29 listopada 2022 roku w sprawie powierzenia spółce Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Czempiniu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zadań własnych Gminy, zadania dotyczące sportu zostały przekazane spółce komunalnej – Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej w Czempiniu. W ramach realizacji zadań dotyczących sportu, działające w ramach Spółki – Czempińskie Centrum Sportu - prowadzi działalność z zakresu kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych oraz promocji Gminy obejmujące w szczególności sprawy budowy, rozbudowy, remontów, konserwacji, utrzymania a także administrowania i zarządzania infrastrukturą i obiektami sportowymi oraz rekreacyjnymi Gminy w celu zapewnienia zaspakajania zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie zadań własnych związanych z kulturą fizyczną i turystyką, a także gminnymi obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej. Gmina z dniem 1 stycznia 2023 roku oddała również Spółce w dzierżawę część obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy. Czempińskie Centrum Sportu prowadzi działalność w zakresie kultury fizycznej, sportu, rekreacji, turystyki i promocji, realizując zadania własne i zlecone przez Gminę Czempień, a także zadania wynikające z zawartych umów i porozumień. Są to w szczególności:

- a) prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu poprzez udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej,
- b) planowanie i organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych,

- c) organizowanie zajęć ukierunkowanych na rekreację, turystykę, rehabilitację i zdrowy tryb życia,
- d) utrzymywanie w gotowości oraz rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjnej,
- e) prowadzenie działalności promocyjnej i reklamowej mającej na celu realizację zadań własnych,
- f) prowadzenie pozostałej działalności gospodarczej, w zakresie zadań statutowych, w celu pozyskania środków na upowszechnienie kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki,
- g) prowadzenie działalności marketingowej związanej z zaspokajaniem potrzeb społeczności lokalnej w zakresie kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki oraz pozyskiwaniem środków na ten cel.

CCS zarządza następującymi obiektami:

- hala sportowa,
- kompleks boisk ORLIK,
- siłownia plenerowa, Krąg Herkulesa wraz z boiskiem do siatkówki plażowej,
- baseny letnie wraz z wodnym placem zabaw,
- obiekt do gry w minigolfa,
- stadion miejski w Czempiniu,
- stadion w Głuchowie,
- korty w Jasieniu.

Ponadto przy szkołach funkcjonują hale sportowe i boiska wielofunkcyjne, w których-odbywają się szkolne zajęcia dydaktyczne oraz treningi klubów sportowych i stowarzyszeń prowadzących działalność rekreacyjno-sportową.

Stale rozwijana baza sportowo-rekreacyjna pozwala mieszkańcom aktywnie spędzać czas wolny. Od kilku lat wzrasta także zainteresowanie mieszkańców kulturą fizyczną i aktywnymi formami spędzania czasu wolnego. Gmina Czempień dokłada wiele starań, aby we wszystkich miejscowościach na jej terenie funkcjonowały place zabaw i siłownie plenerowe.

Place zabaw funkcjonują w miejscowościach takich jak: Borowo, Donatowo, Gorzyczki, Gorzyce, Jasień Nowe Borówko, Piechanin, Piotrkowice, Piotrowo Pierwsze, Piotrowo Drugie, Sierniki, Słonin, Srocko Wielkie, Stary Gołębin, Stare Tarnowo, Zadory.

Ponadto w mieście Czempień, również powstała infrastruktura zapewniająca rozwój i zagospodarowanie wolnego czasu najmłodszych. Urządzenia postawiono na ul. Stanisława

Kuczmerowicza, Stęszewskiej, Polnej, Gruszkowej, Kiełczewskiego, Wspólnej (Ogrody działkowe), X-lecia RKS-u, pl. Zielony Rynek.

Siłownie zewnętrzne funkcjonują w Donatowie, Głuchowie, Jasieniu, Piechaninie, Piotrkowicach, Piotrowie Pierwszym, Piotrowie Drugim, Starym Gołębinie, Zadorach oraz w mieście Czempin na ul. Polnej przy placu zabaw, na ul. Polnej przy PGK, X-lecia RKS-u, Kolejowa przy PKP oraz siłownia przy OSA – przy ścieżce spacerowej Olszynie.

Ponadto, w sołectwach znajdują się jeszcze inne obiekty przeznaczone do rekreacji, takie jak:

- boisko do koszykówki w Gorzycach,
- przystań wiejska z grillem i tor rolkowy w Gorzyczkach,
- wiata z oświetleniem i wyposażeniem oraz krąg grillowy w Piotrkowicach,
- wiata i krąg grillowy, oraz boisko z piłkochwytnymi w Piotrowie Pierwszym i Starym Gołębinie,
- wiaty biesiadne w Jarogniewicach i Piotrowie Drugim,
- boisko wielofunkcyjne i ścieżka edukacyjna w Słoninie,
- ścieżka edukacyjna, gra zewnętrzna i figury owadów w Czempiniu,
- pumptruck w Piotrkowicach.

Wszystkie wyżej wymienione działania sportowe i kulturalne mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję Gminy, współkreują rozwój w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Ze wszystkich płatnych atrakcji oferowanych przez Gminę można ponadto skorzystać w niższej cenie dzięki Karcie Mieszkańca

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP:

- OSP Czempień,
- OSP Głuchowo,
- OSP Borowo,
- OSP Srocko Wielkie,
- OSP Gorzyce,
- OSP Stary Gołębin,
- OSP Słonin.

Jednostki OSP Czempień oraz OSP Głuchowo są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), który stanowi integralną część ogólnopolskiego systemu bezpieczeństwa.

Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i utrzymanie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego dotowane są dodatkowo z budżetu państwa.

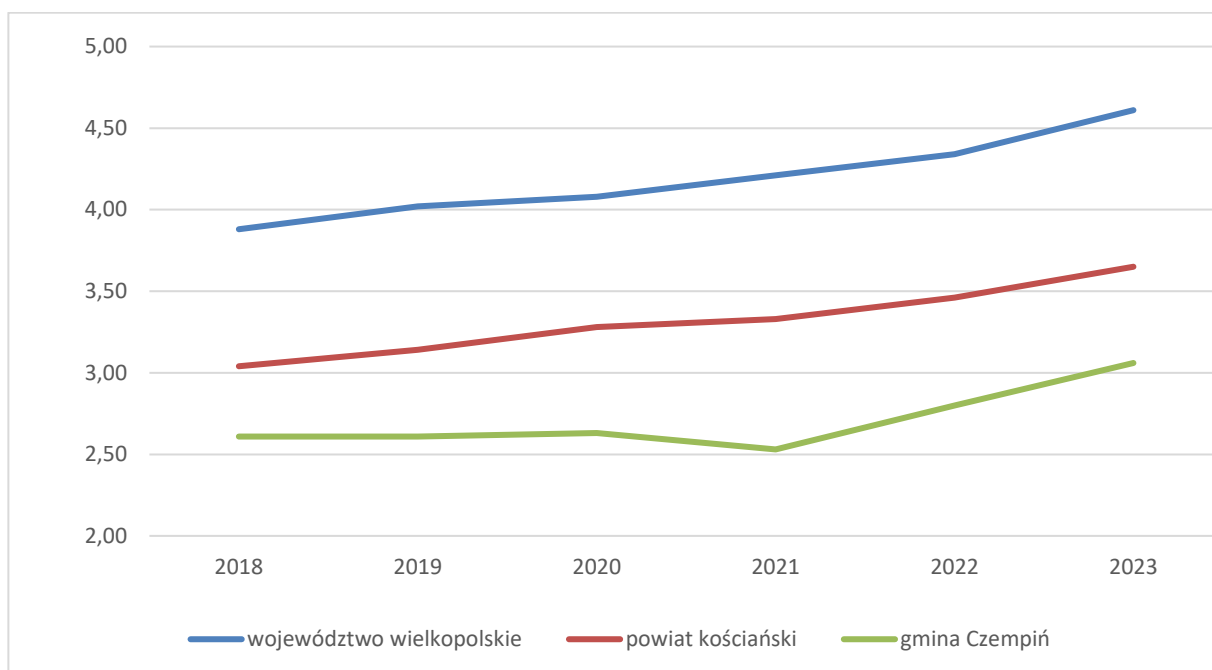
Mieszkańcy korzystają ze wsparcia zarówno Posterunku Policji w Czempiniu, jak i Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.

4.2.3 OTOCZENIE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE

Na terenie Gminy Czempień działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, spółdzielni, stowarzyszeń oraz fundacji. Są to organizacje o charakterze sportowym, oświatowym, kulturalnym, religijnym, społecznym, historycznym lub innym. Do ich głównych zadań należy wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu, kultury, sztuki, oświaty, promocji zdrowego trybu życia czy dziedzictwa narodowego. W ramach realizacji tych zadań organizacje te zajmują się organizacją warsztatów, pikników kulturalnych, konkursów, wydarzeń sportowych i spotkań twórczych, itp.

Wykres poniżej przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempień (3,06 w 2023 roku) oraz powiecie kościańskim i województwie wielkopolskim. Na jego podstawie można zauważyć, że w ostatnich latach liczba ta systematycznie wzrasta. Wynik odstaje jednak od wyników analizowanych

jednostek. Średnia wyznaczona dla powiatu kościańskiego w ostatnim badanym roku to 3,65 a dla województwa wielkopolskiego – 4,61.

Wykres 6 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempień na tle porównywanych jednostek

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Warto zauważyć trwającą już od kilku lat aktywizację społeczeństwa w zakresie tworzenia i działalności organizacji pozarządowych. Na terenie Gminy Czempień działają m. in.:

- Czempieńskie Towarzystwo Śpiewacze „Harfa”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ziemi Czempieńskiej,
- Stowarzyszenie Pro Scolam Vitae,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Czempiniak”
- Stowarzyszenie Aktywna Gmina Czempień,
- Czempieński Klub Sportowy Helios,
- Stowarzyszenie Sportów Walki „Skorpion” w Czempiniu,
- Uczniowski Klub Sportowy "AS",
- Uczniowski Klub Sportowy Czempień,
- Wiejski Klub Sportowy w Piechaninie,
- Ludowy Zespół Sportowy w Głuchowie,
- Klub Biegacza „Champion” Czempień,
- Klub Sportowy Fenix Team Borowo,
- Klub Sportowy Huragan Srocko Wielkie,

- Czempiński Związek Strzelecki,
- Stowarzyszenie miłośników rekonstrukcji militarnej, strzelectwa oraz kolekcjonerów broni – MAKO 03,
- Związek OSP RP w Czempiniu,
- Kółko Rolnicze Koło Gospodyń Wiejskich w Słonie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Czempiniu,
- Polski Związek Pszczelarski Koło Pszczelarzy w Czempiniu,
- Polski Związek Wędkarski Koło „Olszynka” w Czempiniu,
- Rodzinny Ogród Działkowy,
- Spółdzielnia Socjalna ATU,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieżowych Lock,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Chorych i Potrzebujących – Jasiek.

Ponadto Gmina Czempień od 2008 roku współpracuje z Gminą Badacsonytomaj na Węgrzech. Przez ten okres doszło do wymiany wielu grup społecznych z Gmin Partnerskich.

4.3 OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Zadania w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Czempień realizowane są przez lekarzy rodzinnych posiadających umowy z NFZ.

Na terenie Gminy Czempień działają następujące niepubliczne placówki świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej:

- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego "SILVA" s.c. (ul. Powstańców Wielkopolskich 2, 64-020 Czempień);
- CENTRUM MEDYCZNE S.C. Magdalena Rybicka-Dworczak (ul. Parkowa 2, 64-020 Czempień);
- CENTRUM MEDYCZNE „VITA-MED” Sp. z o.o. (ul. Kościańskie Przedmieście 2B, 64-020 Czempień);
- Zespół Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych "Vena" Poradnia Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej (ul. Parkowa 2, 64-020 Czempień).

Pozostałe usługi medyczne, w tym lekarzy specjalistów, ambulatorium medycznego, szpitalnictwa realizowane są w Kościanie, Poznaniu, Puszczykowie, Śremie przez przychodnie specjalistyczne i szpitale.

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania z szeroko pojętej pomocy społecznej w Gminie Czempin realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Czempiniu.

Działania OPS skierowane są do mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

W wykonywaniu swoich zadań Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała m.in. z organami wykonawczymi Gminy i sołectwami, jednostkami organizacyjnymi Gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi, społecznymi, przedstawicielami oświaty, stowarzyszeniami i fundacjami znajdującymi się na terenie Gminy oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Tabela 17 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	231	246	213	193	164	151
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	472	482	429	373	300	263

Źródło: opracowanie własne – Ośrodek Pomocy Społecznej w Czempiniu

Na dzień 31.12.2024 r. w Gminie Czempin zamieszkiwało 11.448 osób. W roku 2024 pomocą społeczną objętych zostało 151 gospodarstw domowych. W rodzinach tych były 263 osoby, co stanowi 2,3% ogółu ludności Gminy Czempin. Najczęstszymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną wskazanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czempiniu było kolejno między innymi: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodziny niepełne, ubóstwo, bezdomność, itd.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czempiniu w związku ze swoją misją niesienia skutecznej pomocy mieszkańcom Gminy Czempin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych duży nacisk kładzie na realizację środowiskowej pracy socjalnej tj. na pracę z lokalną społecznością poprzez stałą i ścisłą współpracę z instytucjami z terenu Gminy, organizacjami pozarządowymi,

identyfikowanie potrzeb i określanie kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz zadań ustawowych prowadzi szeroką pozostałą działalność skierowaną do różnorodnych grup społecznych zagrożonych lub wykluczonych społecznie.

- Realizacja programów ministerialnych:
 - „Korpus wsparcia seniorów” moduł II: teleopieką zostało objętych 44 seniorów z terenu Gminy Czempin. Poprzez opaskę telemetryczną mają zapewnioną 24-godzinną pomoc ratowników medycznych
 - Opieka 75+: wsparciem zostało objętych 11 osób
 - „Opieka wytchnieniowa”: dotychczas wsparciem objętych zostało 16 osób
 - „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”: z programu skorzystało 23 osoby
- Realizacja projektów socjalnych:
 - Organizacja spotkań świątecznych – śniadanie wielkanocne, wigilia w każdym ze spotkań wzięło udział około 80 osób. W realizację zadania zaangażowanych jest wiele innych podmiotów jak: lokalne Koła Gospodyń Wiejskich, szkolny wolontariat, grupa samopomocowa działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej czy Ochotnicza Straż Pożarna. Spotkania odbywają się na sali wielofunkcyjnej CAS Tlenownia i na stałe wpisały się w kalendarz społeczności lokalnej.
 - Akademia Supertaty – inicjatywa mająca na celu promowanie aktywnego ojcostwa oraz uświadamianie roli ojców w życiu dzieci. W ramach projektu została przeprowadzona kampania na Facebook”u pod hasłem „Tata czyta”, została wydana publikacja „Akademia supertaty” oraz został zorganizowany piknik „Tatowe wyzwania”, który odbył się na terenie parku przy pałacu w Czempiniu.
 - Podwórkowe spotkania – projekt skierowany do mieszkańców kamienic będących w zasobach komunalnych Gminy mający na celu umocnienie wspólnot sąsiedzkich poprzez spotkania integrujące, prowadzące do rewitalizacji podwórek.
 - Bezpieczny Senior – projekt skierowany do osób starszych, które czują się samotne, są schorowane, a także które poprzez swoją ufność, narażane są w większym stopniu na bycie ofiarami oszustw i przemocy. W realizację projektu

zaangażowane zostały inne podmioty takie jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Policja, KGW Jarogniewice, Ośrodek.

- Dzień Babci i Dziadka - we współpracy z Przedszkolem Samorządowym corocznie organizowany jest Dzień Babci i Dziadka dla samotnych seniorów, w którym bierze udział około 30 osób powyżej 60 roku życia.
- Dzień kobiet- w marcu każdego roku obchodzony jest również „Dzień Kobiet”, który przybiera formę spotkań i warsztatów dla czempieńskich kobiet wywodzących się z różnych środowisk.
- „Megamocne Wakacje” – tydzień wakacyjny dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. W projekcie wzięło udział 14 dzieci. Celem było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich oraz promowanie zdrowego stylu życia wśród najmłodszych z terenu Gminy Czempień.
- Podwórkowe spotkania – projekt skierowany do mieszkańców kamienic będących w zasobach komunalnych Gminy mający na celu umocnienie wspólnot sąsiedzkich poprzez spotkania integrujące, prowadzące do rewitalizacji podwórek.

Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje też swoje działania w stronę rodzin niewydolnych wychowawczo organizując zajęcia wakacyjne, różnorodne warsztaty dla dzieci, a dla rodziców cykliczne „Warsztaty umiejętności wychowawczych” prowadzone przez psychologa dziecięcego.

W ramach działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy domowej zorganizowano warsztaty z cyberbezpieczeństwa i cyberprzemocy dla dzieci i młodzieży, oraz szkolenie: „Współpraca pracowników oświaty z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w procedurze Niebieskiej Karty”, w ramach którego podniesiono wiedzę 127 nauczycieli, pedagogów oraz psychologów pracujących na terenie Gminy Czempień. Projekt został zrealizowany we wszystkich placówkach na terenie Gminy Czempień, a za realizację opisanego wyżej projektu i wypracowany model współpracy Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał nagrodę w prestiżowym konkursie „Wielkopolska Otwarta na Usługi Społeczne w obszarze Przeciwdziałania Przemocy i Kryzysom Zdrowia Psychicznego” organizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

1 grudnia 2023 r. nastąpiło otwarcie „Czempińdzielni” będącej jadłodzielnią i rzeczodzielnią. Miejsce dostępne jest dla wszystkich mieszkańców i jego działalność ma celu zapobieganie marnotrawienia żywności i wpisuje się w trend „zero waste” jednocześnie będąc dużym wsparciem dla osób ubogich. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z Bankiem Żywności, który wspiera swoimi zasobami czempińską jadłodzielnię.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy domowej. W ramach działalności Punktu zatrudniony jest psycholog dziecięcy, terapeuta osób dorosłych oraz terapeuta uzależnień. Ponadto od stycznia 2024r. utworzone zostały 2 grupy wsparcia – dla osób współuzależnionych oraz dla ofiar przemocy domowej. Spotkania grupowe odbywać się będą raz lub 2 razy w miesiącu.

W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy została zorganizowana „Czempińska Konferencja Przeciwprzemocowa”. Swoim zasięgiem objęła powiat kościański oraz sąsiadujące z Czempiniem Gminy. Celem konferencji było zgromadzenie ekspertów, praktyków, decydentów oraz organizacji pozarządowych w celu omówienia zintegrowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Konferencja miała również na celu podkreślenie znaczenia współpracy międzysektorowej, wymianę najlepszych praktyk oraz wypracowanie konkretnych rekomendacji, które mogą przyczynić się do skuteczniejszej walki z przemocą. W konferencji wzięło udział 78 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej chętnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom najuboższym (organizacja świątecznych zbiórek świątecznych czy wyprawek szkolnych) oraz prowadząc spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień (festyny i spotkania na salach wielkich).

Po zakończonej realizacji projektu powstała samopomocowa grupa kobiet „Megamocne – samodzielne”. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czempiniu koordynuje i wspiera jej działania mające na celu wspólne pokonywanie chorób, problemów natury psychicznej albo socjalnej, które dotyczą jej członkiń bezpośrednio albo ich bliskich. Celem pracy w grupie jest zmiana własnych warunków życia.

W ramach realizacji projektu „Wielkopolskie Kluby Rodzinne” powstała „Przystań Malucha”, która jest miejscem spotkań dla rodzin z dziećmi do 5 roku życia, mającym na celu wspieranie rozwoju dzieci oraz budowanie społeczności rodzinnej w Gminie Czempień.

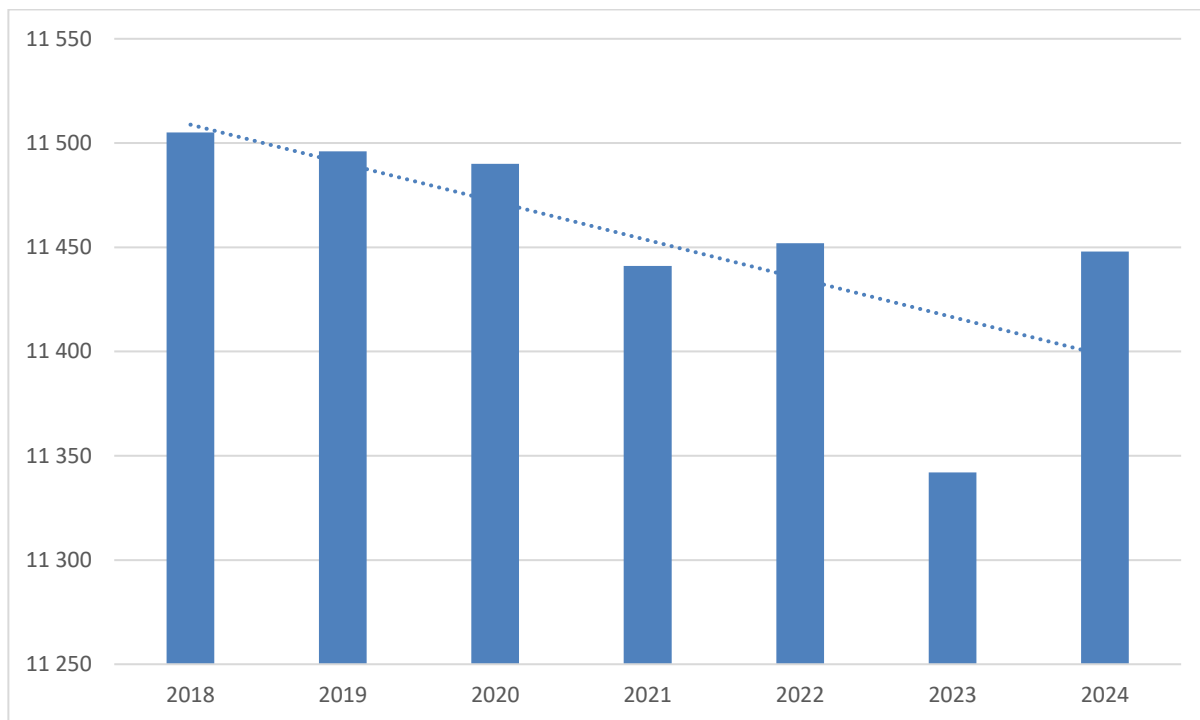
Ośrodek Pomocy Społecznej jest w trakcie realizacji autorskiej innowacji społecznej „Asystent Osobisty Samodzielnego Rodzica”, który jest przełomowym krokiem w kierunku realnego wsparcia dla samotnych rodziców, którzy codziennie mierzą się z wieloma wyzwaniami. Inicjatywa ma na celu zapewnienie konkretnej pomocy i odciążenia w codziennych obowiązkach, tak aby rodzice mogli skupić się na tym co najważniejsze- rodzinie i rozwoju.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym celem jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu ich problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym w sytuacji wystąpienia przemocy oraz działań profilaktycznych.

5. WYZWANIA ROZWOJU

5.1 WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Gmina Czempin jest czwartą co do wielkości gminą w powiecie kościańskim. Wg danych UG, zgodnych ze stanem na dzień 31 grudnia 2024 roku, zamieszkała była przez 11.449 osób. Pod względem gęstości zaludnienia, Gmina znajduje się na trzecim miejscu w powiecie. Z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Czempin wynika, że w ostatnim okresie liczba mieszkańców nieznacznie spada. Od 4 lat utrzymuje się w Gminie ujemny przyrost naturalny. Sytuację demograficzną Gminy poprawia dodatnie saldo migracji. Jednak patrząc na przyrost rzeczywisty w Gminie można postawić tezę, że istnieje ryzyko, że liczba mieszkańców Gminy w następnych latach może w dalszym ciągu nieznacznie spadać.

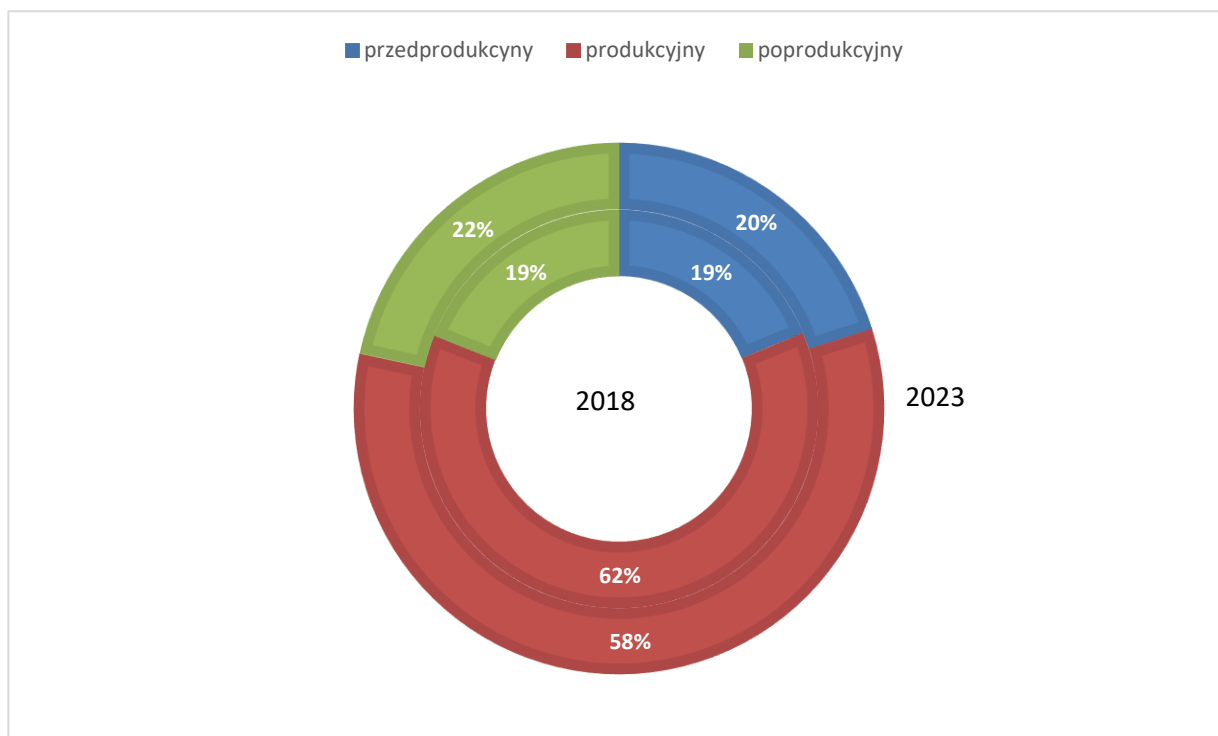

Wykres 7 Zmiany liczby ludności w Gminie Czempień w latach 2018-2023

*z uwagi na duże odchylenia danych w grudniu 2023 roku, przywołano dane z 30 listopada 2023 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

W Gminie Czempień zmienia się struktura liczby osób w poszczególnych grupach wiekowych. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, stałego wzrostu liczby osób starszych co obrazuje poniższy diagram.

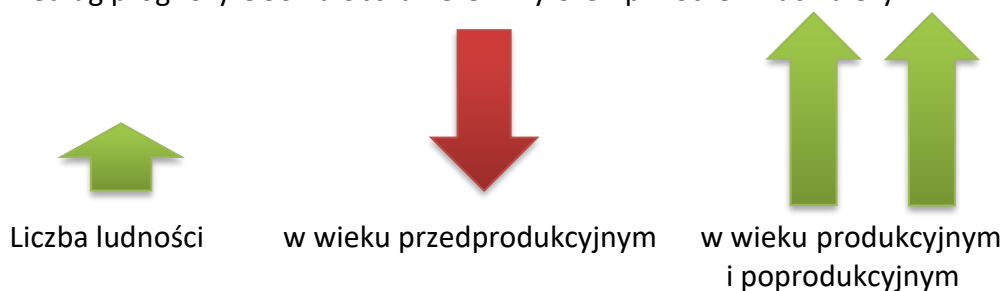
Wykres 8 Udział osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Czempień w roku 2018 i 2023

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W latach 2018-2023 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym nieznacznie wzrosła. Liczba osób w wieku produkcyjnym spada. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się.

Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Czempin nie są korzystne. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Według prognozy GUS na obszarze Gminy Czempin oczekiwać należy:

- Zwiększenia liczby ludności ale:
 - spadku liczby ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym;
 - wzrostu udziału w populacji osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Pozwala to na wysunięcie wniosku, że najślabszymi stronami demografii Gminy obecnie są m.in.:

- **UJEMNY PRZYROST NATURALNY,**
- **ZMNIEJSZAJĄCY SIĘ UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM,**
- **NISKI PRZYROST RZECZYWISTY,**

co może skutkować przyrostem liczby ludzi starszych w ogólnej populacji Gminy, a więc starzeniem się społeczeństwa.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkowała zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę na osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport. W związku z różnicą liczby mieszkańców wymieniających się na rynku pracy (20-24 i 60-64) konieczne jest uwzględnienie w planach rozwojowych Gminy zmieniającej się podaży potencjałów w zakresie aktywności społecznej, rynku pracy i przedsiębiorczości oraz wpływów

z podatków. Sytuacja demograficzna może się jednak zmienić, z uwagi na fakt, iż Gmina Czempin staje się miejscem pracy i zatrudnienia coraz większej liczby młodych osób.

W 2024 r. w Gminie Czempin funkcjonowały dwie szkoły podstawowe i jedno przedszkole gminne. Infrastruktura i baza dydaktyczna szkół podstawowych na terenie Gminy, dla których samorząd jest podmiotem tworzącym, jest systematycznie modernizowana. Szkoły są dobrze wyposażone (sale komputerowe, językowe), a uczniowie mogą korzystać z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych.

Stan bazy dydaktycznej jest bardzo dobry. Obiekty przeszły m. in. termomodernizację, zbudowano salę gimnastyczną przy Szkole Podstawowej w Głuchowie, rozbudowano i modernizowano budynek Przedszkola Samorządowego, doposażono sale zajęciowe w szkołach i przedszkolu, a także zrealizowano szereg projektów mających na celu podniesienie poziomu kompetencji kadry nauczycielskiej. Na 1 września 2025 roku zaplanowano otwarcie żłobka samorządowego w Czempiniu. W Gminie w lutym 2025 roku otwarto również salę gimnastyczną Olimpia przy Szkole Podstawowej im. Bohaterów Westerplatte w Czempiniu przy ul. Kolejowej.

Władze samorządowe przywiązują dużą wagę do podnoszenia jakości życia mieszkańców, co wyraża się troską o infrastrukturę i działania związane z kulturą, sportem i rekreacją, skoncentrowane wokół Centrum Aktywizacji Społecznej TLENOWNIA, Centrum Kultury, Biblioteki Publicznej w Czempiniu i Czempińskiego Centrum Sportu. Mieszkańcy mogą korzystać z bogatej oferty kulturalnej i sportowej oferowanej dla każdej grupy wiekowej. Dużym plusem jest szeroka baza obiektów sportowych i rekreacyjnych dostępnych dla mieszkańców. W Gminie działa również kilka klubów sportowych, a miejscowi sportowcy osiągają sukcesy w swoich dyscyplinach. Od 2024 roku prowadzone są zajęcia edukacyjne na kompleksie czempińskich basenów.

Na terenie sołectw realizowane są zajęcia sportowo – rekreacyjne oraz animacje ruchowe w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Zajęcia odbywają się pod nazwą „Wyjdź z ekranu, bądź naprawdę” i są realizowane od 2023 roku przez Centrum Kultury Czempin oraz Czempińskie Centrum Sportu. Zajęcia mają na celu oderwanie mieszkańców od urządzeń elektronicznych, poprzez stworzenie atrakcyjnej alternatywy dla wirtualnego świata. Projekt polega na

cyklicznym organizowaniu w świetlicach na terenie Gminy Czempin spotkań i wspólnych działań artystycznych i sportowych.

W Gminie Czempin przywiązuje się dużą wagę do rozwijania i podwyższania jakości usług społecznych skoncentrowanych wokół prężnie działającego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czempiniu. Oferta usług psychologicznych, pedagogicznych, asystenckich, prawnych, opiekuńczych i profilaktycznych adresowana jest dla mieszkańców Gminy. Wciąż zauważalne jest również duże zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. W związku z sytuacją demograficzną koniecznym będzie wsparcie osób starszych, monitorowanie ich potrzeb, problemów z niepełnosprawnościami, integracja społeczna i zawodowa, zapewnienie usług opiekuńczych, wytnieniowych i asystenta osobistego osób niepełnosprawnych, upowszechnienie i rozwój wolontariatu i teleopieki oraz rozwój usług rehabilitacyjnych.

Ponadto bardzo ważne będzie zwiększenie pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej, prowadzenie poradnictwa i zintensyfikowanie profilaktycznych działań informacyjnych i edukacyjnych, szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży, ich rodziców i nauczycieli w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej ukierunkowuje swoje działania w celu wspierania rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo (działania edukacyjne i profilaktyczne jako metoda kształtowania postaw zapobiegających kryzysowi rodziny, tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci w Gminie).

Mieszkańcy Gminy Czempin w zakresie podstawowej ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez lokalne przychodnie lekarskie. Aby skorzystać ze specjalistycznych usług mieszkańcy muszą udać się do większych ośrodków (np. Poznań, Śrem, Kościan, Puszczykowo).

Na terenie Gminy działają organizacje społeczne, które biorą aktywny udział w życiu kulturalnym i sportowym, ale także wpływają na pozytywny wizerunek Gminy Czempin. Są to między innymi liczne stowarzyszenia, Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, a także kluby sportowe.

5.2 WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

ROZWÓJ STREF INWESTYCYJNYCH W GŁUCHOWIE – Gmina z sukcesem prowadzi politykę pozyskiwania zewnętrznych Inwestorów.

Gmina Czempin posiada jedno z najlepszych gruntów pod inwestycje w województwie wielkopolskim. Świadczy o tym wyróżnienie terenu, spośród ponad 100 zgłoszonych w ogólnopolskim konkursie „Grunt na medal”, które zostało przyznane w październiku 2023 roku.

Władze Gminy dostrzegając wielki potencjał rozwojowy wynikający w szczególności z dostępności transportowej, przez wiele lat prowadziły działania zmierzające do utworzenia strefy inwestycyjnej w rejonie powstałego węzła trasy S5.

W pierwszej kolejności pozyskano tereny pod przyszłe inwestycje w Głuchowie, dzięki zamianie z tamtejszą Parafią, następnie prowadzono prace nad sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ale przede wszystkim nad uzbrojeniem tego terenu.

Nieruchomości położone w Głuchowie to teren doskonale skomunikowany i wyposażony w niezbędną infrastrukturę. To jednocześnie teren, który promowany był w 2021 roku na największych w Europie targach inwestycyjnych EXPO Real w Monachium, które są wydarzeniem skupiającym setki wystawców, inwestorów oraz ekspertów od nieruchomości, planowania inwestycji, czy sytuacji na rynkach finansowych. Strefa inwestycyjna w Głuchowie docelowo swym zasięgiem obejmie teren blisko 90 ha.

Dzięki staraniom Gminy, prowadzonym działaniom promocyjnym, część terenu zyskała już inwestorów z kapitałem polskim i zagranicznym. Już niebawem w Głuchowie powstaną trzy zakłady produkcyjne różnych branż oraz nowoczesne centrum logistyczne oferujące łącznie blisko 110 000 m² nowoczesnej powierzchni magazynowej. Stworzy to możliwości dla kilkuset mieszkańców Gminy Czempin podjęcia pracy „na miejscu” i często rezygnacji z uciążliwych dojazdów do okolicznych, większych miast.

Gmina w celu zapewnienia sprawnej obsługi komunikacyjnej przyszłych inwestycji, a także dla wyłączenia ruchu ciężkich pojazdów ze wsi Głuchowo zrealizowała zadanie inwestycyjne polegające na budowie drogi gminnej na długości około 600 m wraz z budową skrzyżowania typu rondo na drodze wojewódzkiej nr 310, odcinek od drogi wojewódzkiej do wysokości działki ewid. nr 34/3, obręb 0005 Głuchowo, Gmina Czempin. Wykonane prace to realizacja I etapu, jednocześnie przygotowywana jest dokumentacja projektowa na kontynuację budowy drogi, która docelowo osiągnie długość 1350 m łącząc się z drogą gminną wybudowaną na działce nr 80/2 po przeciwnej stronie wsi Głuchowo. Stanowić to będzie swoistą obwodnicę Głuchowa dla obsługi ruchu ciężarowego.

Poza terenem w Głuchowie w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gmina Czempin ma wyznaczone tereny pod tereny o dominującej funkcji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów i zabudowy usługowej w następujących lokalizacjach:

- Jarogniewice z jednym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;
- w Piotrowie Pierwszym przy Centrum Zagospodarowania Odpadów-SELEKT, na północny zachód od drogi S5 do granic Gminy;
- między Piechaninem a Srockiem Wielkim na wschód od drogi powiatowej;
- w Czempiniu – teren między torami kolejowymi, ul. Kolejową oraz ulicą Wodną (w stronę Słonina);
- teren po południowej stronie ul. Śremskiej (Czempin);
- teren Nowe Borówko/Borowo (za budynkiem po gimnazjum) rozdzielony linią kolejową Czempin – Śrem.

Warto dodać, że Gmina Czempin prowadzi aktywną politykę otwartości wobec inwestorów, przedsiębiorców zarówno tych, którzy już prowadzą działalność na terenie Gminy, jak również wszystkich potencjalnych Inwestorów zewnętrznych.

Gmina udziela wsparcia w procesie inwestycyjnym, przygotowuje informacje o możliwościach inwestycyjnych, asystuje inwestorowi we wszystkich niezbędnych procedurach administracyjnych i prawnych, występujących w trakcie realizacji projektu, oferuje szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego inwestycji, udziela pomocy w znalezieniu odpowiednich lokalizacji, zgodnej z oczekiwaniem inwestora oraz partnerów i poddostawców, oferuje opiekę poinwestycyjną dla firm, wspiera również firmy, które już działają na terenie Gminy.

Gmina prowadzi także aktywne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Skupiają się one m.in. na systematycznej współpracy z przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu i wspierającymi biznes. Wśród najważniejszych instytucji otoczenia biznesu, z którymi Gmina systematycznie współpracuje są: Wielkopolskie Centrum Obsługi Inwestora, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o. o. Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Kościanie, wsparcie zatrudnienia przez Powiatowy Urząd Pracy.

Gmina Czempin charakteryzuje się rosnącą liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON, przy czym 97% z nich stanowią mikro i małe przedsiębiorstwa. Pomimo systematycznego wzrostu liczby przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat, w Gminie Czempin wciąż działa mniej firm niż średnio w Gminach powiatu i województwa. Przyczyn tego można doszukiwać się m.in. w restrukturyzacji gospodarstw rolnych, wzroście mechanizacji i rezygnacji z prowadzenia działalności przez mniejsze podmioty. Ponadto Gmina ma dużą konkurencję (bliskość Poznania i pozostałych okalających go gmin) pod względem zapewnienia potrzeb większych przedsiębiorstw.

Dominujące branże w Gminie to przede wszystkim budownictwo, handel i naprawa pojazdów, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz przetwórstwo.

Jednym z podstawowych wskaźników ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom aktywizacji gospodarczej wyrażany liczbą nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tysięcy mieszkańców. Pokazuje on skłonność danej populacji do podejmowania działalności gospodarczej, jak również zaufanie do sytuacji na rynkach zbytu towarów i usług. Z porównania dynamiki zmian liczby ludności oraz liczby podmiotów gospodarczych wynika, iż poziom aktywizacji gospodarczej na terenie Gminy Czempin jest na średnim poziomie. Wartość wspomnianego wskaźnika dla Gminy wynosi 75, podczas gdy średnia dla powiatu wynosi 73, a dla województwa 87.

Gospodarka rolna Gminy Czempin, aby sprostać wymogom zmieniającego się systemu, uwzględniającego spójne powiązanie z gospodarką rynkową oraz współdziałanie z gospodarką Unii Europejskiej powinna nadal się **przekształcać i realizować procesy modernizacji rolnictwa**. Przemiany i przebudowa rolnictwa powinny zmierzać w kierunku:

- zmian w strukturze obszarowej gospodarstw indywidualnych polegających na zwiększeniu przeciętnego obszaru gospodarstwa
- rozwoju przemysłu rolno - przetwórczego
- rozwoju działalności pozarolniczej, w efekcie której tradycyjna wieś monofunkcyjna powinna się przekształcić w nowoczesną wieś wielofunkcyjną

Istotnymi **problemami do rozwiązania** w rolnictwie Gminy pozostają:

- organizowanie grup producentów w celu zapewnienia produkcji rolnej o parametrach jakościowych wymaganych przez przetwórstwo i rynek konsumentów

- stworzenie sprawnego, kompleksowego systemu obsługi produkcji rolniczej (skup, zaopatrzenie, doradztwo fachowe, obsługa techniczna i finansowa, niskoprocentowe kredyty), odpowiadającego wymogom Unii Europejskiej

Brak dużego przemysłu powoduje, że teren Gminy Czempin jest atrakcyjny dla ludzi lubiących czynny wypoczynek, zbieraczy runa leśnego i myśliwych. W okolicach lasów oraz na terenach wiejskich panują cisza i spokój. Ze względu na walory turystyczne Gminy wskazany byłby na tym obszarze rozwój rolnictwa ekologicznego, które może być mechanizmem umożliwiającym rozwój agroturystyki. Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną (głównie dla zaopatrzenia chłonnego rynku zbytu). Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

Gmina Czempin charakteryzuje się porównywalnym poziomem bezrobocia do średniej wojewódzkiej i powiatowej. Od 2013 roku zauważa się systematyczny spadek bezrobocia w Gminie, przy stałym spadku średniej dla powiatu.

Przez teren Gminy Czempin przebiegają dogodne szlaki komunikacyjne tj. droga ekspresowa, droga krajowa, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Większość dróg w miejscowościach, które obsługują mieszkańców jest utwardzona, jednak drogi śródpolne mają charakter gruntowy, co sprawia, iż ulegają destrukcji z uwagi na ruch pojazdów, zmienność temperatury i opadów atmosferycznych. Gmina Czempin przeprowadza niezbędne prace konserwacyjne i naprawcze w miarę posiadanych środków finansowych, ale dąży także systematycznie do dostosowania tych dróg do odpowiednich parametrów techniczno-budowlanych poprzez m.in. użycie wyrobów budowlanych – nawierzchni asfaltowej czy betonowej, zapewnienia odwodnienia oraz budowy instalacji stanowiących całość techniczno-użytkową przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego. Przy okazji takich inwestycji warto podejmować czynności zmierzające do uporządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej czy oświetlenia ulicznego.

Przez Gminę przebiegają drogi wojewódzkie przecinające środkową część województwa wielkopolskiego oraz sieć dróg powiatowych i gminnych łączących Gminę Czempin z: Mosiną, Kościanem i Śremem. Przez Czempin przebiega nowoczesna linia kolejowa E-59 relacji: Poznań

– Wrocław. Warto wspomnieć także o bardzo dobrej łączności komunikacyjnej Gminy Czempin z poznańskim portem lotniczym „Ławica”.

Działalność w zakresie odprowadzania ścieków oraz wywozu nieczystości płynnych realizowana jest poprzez oczyszczalnie ścieków. W nieskanalizowanych miejscowościach Gminy ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych na nieczystości płynne i okresowo wywożone do oczyszczalni. Z diagnozy wynika, że sieć kanalizacyjna wymaga rozbudowy. Są to działania zdecydowanie proekologiczne.

Gmina Czempin jest podłączona do sieci gazowej. Konieczna jest jej dalsza rozbudowa. Dostęp do sieci gazowej wpływa między innymi na polepszanie jakości powietrza, ze względu na zmniejszenie wykorzystywania tradycyjnych form ogrzewania gospodarstw domowych.

Organizacja gospodarki odpadami odbywa się poprzez odbiór odpadów niesegregowanych (zmieszanych), bioodpadów oraz odpadów segregowanych bezpośrednio z nieruchomości. Możliwe jest także przekazywanie odpadów segregowanych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Dostrzega się potrzebę kontynuowania edukacji ekologicznej i podnoszenia świadomości mieszkańców w tym zakresie, jak również utworzenie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w mieście Czempin.

W związku z nowelizacją ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych należy ponownie rozpoznać możliwości budowy i rozwoju instalacji farm wiatrowych na terenie Gminy Czempin w miejscach do tego wyznaczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W latach 2018-2023 zauważalna był trend wzrostowy dotyczący dochodów do budżetu Gminy. W ślad za tym, zwiększały się również wydatki. Analizując kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w kolejnych latach, stwierdza się możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań.

5.3 WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

Gmina Czempin leży w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kościańskim.

Obszar Gminy posiada ciekawe walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz bardzo dobry stan środowiska. Cechy te wyraźnie predestynują go do rozwoju turystyki i rekreacji. Mimo, że Gmina jest gminą typowo rolniczą a lesistość Gminy Czempin jest niewielka i w 2023 roku wynosiła

12,2% to mała ilość zakładów przemysłowych na terenie Gminy sprawia, że środowisko naturalne jest wolne od skażeń.

Rysunek 6 Gmina Czempin na tle województwa wielkopolskiego i powiatu kościańskiego
 źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

Na terenie Gminy występuje obszar Natura 2000, park krajobrazowy oraz pomniki przyrody. Na obszarze Gminy nie wykorzystuje się w pełni możliwości i potencjału do rozwoju turystyki i agroturystyki. Jedną z barier rozwojowych jest skąpa baza turystyczna charakteryzująca się niewystarczającą liczbą miejsc noclegowych.

Gmina na swoim terenie posiada wiele obiektów zabytkowych, w oparciu o które można rozwinąć rekreację oraz turystykę pieszo-rowerową.

Utworzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową pozwoli zaspokoić rosnące zapotrzebowanie. Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój powinien się ściśle wiązać z potencjałem demograficznym Gminy i przebiegać etapowo. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tej przestrzeni przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Wyraźnie wyodrębnionym przestrzennie elementem są lasy. Główne kompleksy pełnią przede wszystkim rolę ekologiczną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb i powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

Na terenie Gminy Czempień obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czempień uchwalone przez Radę Miejską w Czempiniu w 2019 r. Na terenie Gminy Czempień opracowanych i obowiązujących jest 36 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2022 przystąpiono do sporządzenia trzech miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu wyznaczenia dużych obszarów z przeznaczeniem pod tereny rolnicze. Opracowanie przedmiotowych planów ma na celu ochronę gruntów rolnych zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie gruntów leśnych, przed intensywnym jej zabudowaniem wywołanym

niekontrolowanym rozrastaniem się jednostek osadniczych. W celu ochrony „zielonych płuc” Gminy Czempień, należy ograniczyć rozwój zabudowy na obszarach przyleśnych oraz na dużych kompleksach gruntów rolnych zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych. Wyznaczenie terenów na potrzeby uprawy polowych pozwoli na ograniczenie zabudowy i umożliwi ochronę gruntów rolnych, a co za tym idzie pobliskich gruntów leśnych, w szczególności przed: intensywnym rozrostem zabudowy mieszkaniowej, rozwojem zabudowy przemysłowo-usługowej w tym mogącej zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

5.4 OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE NA PODSTAWIE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWCH

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Czempień przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata.

Ankiety były dystrybuowane wśród mieszkańców Gminy przez radnych Gminy, przez sołtysów, jako wkładka do miesięcznika „PULS CZEMPINIA” o nakładzie 1.500 egzemplarzy, były także dostępne w Urzędzie Gminy oraz wszystkich jednostkach podległych. Ponadto ankieta była dostępna online, na gminnej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. Wypełnione ankiety można było składać osobiście w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Gminy w Czempiniu lub do skrzynki podawczej, a także za pomocą poczty elektronicznej lub za pośrednictwem formularza online. Ostatecznie zostało wypełnionych 250 ankiet. Około 60% ankietowanych stanowiły kobiety, kwestionariusz wypełniło najwięcej osób z przedziału wiekowego 36-45 lat (prawie 40%). Około 50% ankietowanych posiada wyższe wykształcenie. Mieszkańcy Czempinia stanowią około 25% respondentów, reszta rozkłada się porównywalnie po 22 sołectwach (z przewagą Głuchowa i Nowego Borówka).

Badanie ankietowe posłużyło do prac związanych z opracowaniem analizy SWOT, misji i wizji, celów oraz propozycji zadań w perspektywie 2030 roku.

5.4.1 OCENA SYTUACJI GMINY

Ankietowane osoby pozytywnie oceniły poziom życia w Gminie – prawie 80% badanych wskazało, iż poziom życia jest dobry.

Ocenie poddano 37 aspektów składających się na ocenę obecnych warunków życia w Gminie Czempień. Należało przy każdym z nich umieścić subiektywną ocenę, zaznaczając jedną z odpowiedzi (bardzo dobre, dobre, złe, bardzo złe). Ze wszystkich aspektów, mieszkańcy najwyżej ocenili:

- dostępność infrastruktury wodociągowej (87,2% odpowiedzi bardzo dobre i dobre),
- jakość edukacji przedszkolnej (86,0% odpowiedzi bardzo dobre i dobre),
- walory krajobrazowe (82,4% odpowiedzi bardzo dobre i dobre),
- dostępność infrastruktury sportowej (80,0% odpowiedzi bardzo dobre i dobre),
- sposób i estetyka zagospodarowania przestrzeni publicznych (79,8% odpowiedzi bardzo dobre i dobre).

Najniżej oceniane aspekty to:

- rynek pracy (możliwość zatrudnienia) (64,4% odpowiedzi złe i bardzo złe),
- dostępność usług noclegowych (63,6% odpowiedzi złe i bardzo złe),
- jakość opieki zdrowotnej (57,8% odpowiedzi złe i bardzo złe),
- dostępność opieki zdrowotnej (54,8% odpowiedzi złe i bardzo złe).

W polu otwartym zapytano mieszkańców Gminy Czempień, co w kontekście oceny obecnych warunków życia/ działalności w Gminie Czempień oceniają najwyżej, a co najniżej i dlaczego?

Wśród najczęściej wymienianych aspektów **pozytywnych** znalazły się następujące:

- estetyka zagospodarowania przestrzeni publicznych, rozwój ścieżek rowerowych, ścieżek spacerowych, infrastruktury sportowej, dostępność zewnętrznych siłowni i placów zabaw, widać efekty stopniowej pracy np. poprawy stanu dróg, miasto jest też coraz ładniejsze,
- bliskość natury, dostęp do lasów, walory krajobrazowe, zadbane zieleni,
- ilość realizowanych inwestycji, rozwój Gminy w tempie błyskawicznym, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych,
- dostępność i jakość edukacji przedszkolnej oraz jakość szkolnictwa,
- lokalizacja - odległość do większych miast, dobra komunikacja z aglomeracją poznańską poprzez kolej i S5 (cyt. cisza, spokój, małomiasteczkowość, szybki i łatwy dostęp do ważniejszych aglomeracji, w których są dostępne usługi, których nie ma w Czempiniu),
- wystrój ulic (szczególnie w okresie świąt Bożego Narodzenia), jarmark - tego inne miasta mogą nam pozazdrościć.

Najczęściej wymieniane i aktualne wśród **negatywnych** ocen warunków życia w Gminie w pytaniu otwartym to:

- lokalny rynek pracy i wynagrodzenia, brak nowych miejsc pracy, brak lokalnych zakładów pracy umożliwiających podjęcie pracy osobom z lokalnego rynku pracy,
- jakość powietrza w Gminie (brak kar za palenie śmieci, brak kontroli z urzędu) oraz mało terenów zielonych w mieście (postępująca sprzedaż terenów zielonych pod mieszkania), stan środowiska naturalnego, zbyt dużo nowych zabudowań (ponadto warto wspomnieć o braku miejsca, gdzie można aktywnie spędzać czas z psami, wydzielony kawałek terenu ogrodzony umożliwiłby spuszczenie psa i zwyczajne porzucanie piłki oraz socjalizację zwierząt – sugestia mieszkańca),
- jakość dróg/ przepustowość dróg,
- brak obwodnicy,
- jakość dróg i chodników na terenach wiejskich, przepustowość dróg, szczególnie w mieście z uwagi na przejazd kolejowy w Czempiniu, drogi osiedlowe, niebezpieczne przejścia dla pieszych na skutek zbyt dużego ruchu samochodowego w centrum miasta,
- dostępność do gazu ziemnego; brak gazu oraz kanalizacji, zwłaszcza na terenach wiejskich, brak światłowodów,
- brak alternatyw do spędzania wolnego czasu dla młodzieży, np. skatepark, boiska sportowe, ponieważ młodzież nie ma gdzie się spotykać i często są na placach zabaw dla dzieci,
- oferta kulturalna, ilość i jakość wydarzeń,
- dostępność i jakość uzyskania pomocy w ośrodku pomocy społecznej, opieka zdrowotna, jakość służby zdrowia.

5.4.2 IDENTYFIKACJA SŁABYCH STRON

Celem identyfikacji słabych stron w kontekście społecznym, respondenci zostali poproszeni o wskazanie stopnia nasilenia występowania na terenie Gminy Czempień wymienionych problemów społecznych, w czterostopniowej skali: duży problem, średni, mały, brak problemu.

Po analizie wyników stwierdzono, że jako najbardziej doskwierający problem mieszkańcy wskazali brak atrakcyjnych miejsc pracy. Problemy społeczne występują w następującej kolejności, począwszy od problemu występującego w największym natężeniu: brak atrakcyjnych miejsc pracy (82% odpowiedzi duży/średni problem), alkoholizm (68%), brak

wykwalifikowanych pracowników (59%), bezrobocie (56%), wzrost liczby osób starszych (56%), wandalizm (55%), bieda (54%), przemoc w rodzinie (48%), wzrost liczby osób niepełnosprawnych i chorych (42%), narkomania (42%), przestępczość młodocianych (28%) i przestępczość (26%).

W pytaniu otwartym respondenci mieli możliwość dopisania pozycji, które ich zdaniem stanowią problem społeczny w Gminie. Wśród nich wskazano:

- brak miejsc na rekreację i integrację na świeżym powietrzu,
- brak nowych miejsc pracy,
- brak skutecznej akcji uświadamiania mieszkańców o problemach społecznych w Gminie,
- brak troski o środowisko (stan powietrza, lasów, śmieci, wycinka drzew),
- niski poziom nauczania,
- brak opieki nad osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami,
- brak dużych zakładów pracy,
- brak inwestorów, brak atrakcyjnych miejsc pracy, duża liczba osób zatrudniona poza gminą,
- brak atrakcji dla młodzieży,
- żebractwo.

5.4.3 IDENTYFIKACJA MOCNYCH STRON

Kolejną kwestią, o którą zapytano mieszkańców były walory Gminy Czempień. Ocenie poddane zostało 14 stwierdzeń, które należało ocenić w pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznacza najniższą, a 5 najwyższą ocenę. W poniższym zestawieniu prezentowane są przedmiotowe stwierdzenia, w kolejności od najwyższej do najniższej ocenianych:

- atrakcyjna jako miejsce zamieszkania,
- miejscem, z którym jestem silnie związany/a,
- dobrze skomunikowana z resztą aglomeracji poznańskiej,
- przyjazna i bezpieczna, atrakcyjna do życia dla rodzin,
- przyjazna rowerzystom,
- przyjazna sportowcom,
- położona w atrakcyjnym miejscu regionu,
- przyjazna seniorom,

- gminą posiadającą świetną infrastrukturę drogową, umożliwiającą dobrą komunikację wewnątrz-między poszczególnymi sołectwami,
- atrakcyjniejsza niż sąsiednie Gminy,
- atrakcyjna inwestycyjnie,
- przyjazna przedsiębiorcom,
- atrakcyjna jako miejsce do wypoczynku,
- atrakcyjna jako miejsce do pracy.

Powyższe zestawienie charakteryzuje Gminę Czempin jako miejsce bezpieczne i odpowiednie do życia dla rodzin, wyposażone w infrastrukturę służącą do spędzania czasu na świeżym powietrzu i dobrze skomunikowaną ze stolicą województwa – czyli bezpieczna miejscowość na obrzeżach aglomeracji, stanowiąca „sypialnię” Poznania. Źle oceniono potencjał inwestycyjny oraz bezpośrednio z nim związany rynek pracy.

5.4.4 OCENA PRZEDSIĘWZIĘĆ ZREALIZOWANYCH W GMINIE CZEMPIŃ W KONTEKŚCIE ICH WPŁYWU NA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Przedstawiono respondentom zestawienie 17 najważniejszych przedsięwzięć zrealizowanych w Gminie w ostatnich latach. Respondenci zostali poproszeni o zaznaczenie 5 spośród nich, które z ich punktu widzenia miały największy wpływ na warunki i jakość życia. Najczęściej wymieniane były:

- powstanie drogi ekspresowej S5 (14,42% wskazań przez ankietowanych),
- modernizacja linii kolejowej Poznań-Wrocław (12,33%),
- Zintegrowany Węzeł Przesiadkowy w Czempiniu – ścieżki rowerowe (7,75%),
- zawody duathlonowe ChampionMan Duathlon Czempin (7,00%),
- Zintegrowany Węzeł Przesiadkowy w Czempiniu – parkingi przy dworcu kolejowym (6,42%),
- Zintegrowany Węzeł Przesiadkowy w Czempiniu – przejście podziemne (6,25%),
- rozbudowanie Przedszkola Samorządowego w Czempiniu (6,25%),
- rozbudowa i przebudowa infrastruktury drogowej (5,67%),
- place zabaw dla dzieci (5,50%),
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (4,92%),
- strefy rekreacji i aktywności (4,50%),

- zmodernizowanie oczyszczalni ścieków (4,33%),
- termomodernizacja szkół w Czempiniu i Głuchowie (4,00%),
- doposażenie szkół i przeszkolenie kadry (3,17%),
- ścieżki edukacyjne (3,17%),
- przebudowane świetlice wiejskie (2,42%),
- nowe i doposażone miejsca integracyjne w sołectwach (1,92%).

W miejscu przeznaczonym na dopisanie dowolnej odpowiedzi przez mieszkańców najczęściej powtarzaną pozycją była rewitalizacja terenów przemysłowych Antoniego Jezierskiego i utworzenie Centrum Aktywizacji Społecznej TLENOWNIA. Odpowiedź ta nie znalazła się wśród sugerowanych z uwagi na fakt, że w momencie przeprowadzania badania ankietowego obiekt nie był jeszcze oddany do użytku, a pytanie stricte dotyczyło przedsięwzięć już zrealizowanych i mających realny wpływ na warunki życia. Wśród odpowiedzi otwartych znalazła się również rozbudowa infrastruktury światłowodowej, wspieranie wymiany pieców węglowych, światłowodów oraz rewitalizacja linii kolejowej Czempiń-Śrem.

5.4.5 POŻĄDANE PRIORYTETY ROZWOJOWE

DZIAŁANIA, KTÓRE GMINA CZEMPIŃ POWINNA PODJĄĆ W LATACH 2023-2030

Osoby ankietowane zostały poproszone o ocenę wagi działań, które będą podejmowane przez Gminę, poprzez oznaczenie każdego z działań cyfrą w 5-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza małą, a 5 bardzo dużą wagę działania dla rozwoju Gminy. Wynik pozwolił ustalić, które z załączonego katalogu działań, zdaniem mieszkańców, Gmina powinna potraktować priorytetowo. Kolejność działań po weryfikacji oddanych głosów kształtuje się następująco:

- poprawa przepustowości dróg w Czempiniu poprzez usunięcie kolizji z przejazdami kolejowymi,
- budowa nowych i modernizacja istniejących dróg i ścieżek rowerowych,
- ograniczenie ruchu „tranzytowego” przez centrum miasta,
- pozyskanie przez Gminę inwestorów w celu utworzenia nowych miejsc pracy,
- poprawa jakości powietrza,
- przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu poprzez rozwój proekologicznej infrastruktury i szerzenie świadomości społecznej (np. nowe nasadzenia, retencja wody),
- poprawa dostępu do opieki zdrowotnej,

- zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości,
- poprawa dostępności atrakcji w okresie letnim (np. zajęcia, półkolonie, miejsca rekreacji, atrakcje wodne),
- rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej), promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. fotowoltaiki, magazyny energii),
- udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje),
- poprawa dostępności terenów rekreacyjnych (tj. skateparki, place zabaw) i ścieżek spacerowych,
- modernizacja i wyposażenie przedszkoli oraz szkół,
- rozwój sieci internetowej (szerokopasmowej),
- rozbudowa miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja),
- wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych,
- poprawa dostępności gminnych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet),
- budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki,
- usprawnienie pracy Urzędu Gminy w Czempiniu,
- rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego,
- rozwój transportu publicznego,
- udostępnienie czempińskich zabytków zwiedzającym,
- rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej,
- budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji,
- poprawa dostępu do świadczeń w zakresie pomocy społecznej,
- promocja Gminy, w tym: promocja turystyczna i gospodarcza,
- opieka nad zabytkami.

INWESTYCJE I PRZEDSIĘWZIĘCIA NA TERENIE GMINY CZEMPIŃ

Mając na uwadze potrzeby infrastrukturalne, w najbliższych latach Gmina Czempień nadal realizować będzie priorytetowe inwestycje w podstawową infrastrukturę komunalną, tj.: drogi, chodniki, sieci kanalizacyjne i wodociągowe oraz oświetlenie. Celem opracowania katalogu ważnych zadań wykraczających poza inwestycje w podstawową infrastrukturę, stymulujących

rozwój, realizowanych zarówno przez Gminę, jak i inne podmioty działające na terenie Gminy, poproszono respondentów o ocenę atrakcyjności i wagi zaproponowanych przedsięwzięć w pięciopunktowej skali, gdzie 1 oznacza małą, a 5 bardzo dużą wagę przedsięwzięcia dla rozwoju Gminy. W polu lokalizacja/przeznaczenie można było wskazać propozycje umiejscowienia, sposobu użytkowania obiektu/terenu.

Propozycje przedstawiono w trzech grupach odnoszących się odpowiednio do:

- terenów wiejskich:
 - zagospodarowanie budynku dawnej szkoły w Starym Gołębinie:
 - mieszkania socjalne,
 - sprzedaż,
 - dom seniora,
 - wiejski dom kultury,
 - miejsce spotkań dla różnych grup pokoleniowych - z kawiarenką, czytelnią, salą filmową, kuchnią, w której można prowadzić zajęcia ze zdrowego żywienia dla młodzieży,
 - mieszkania "za grosik" dla osób pracujących, ale z ciężką sytuacją rodzinną (samotna matka z dziećmi), wyremontować z przeznaczeniem na bura lub mieszkania i sprzedać, reaktywacja szkoły, przynajmniej klasy młodsze,
 - modernizacja stadionu w Głuchowie:
 - budowa świetlic w sołectwach:
 - Głuchowo,
 - Piotrowo Pierwsze,
 - Nowe Borówko,
 - Piotrkowice,
 - Zagospodarowanie pałacu w Gorzyczkach i udostępnienie przypałacowego parku mieszkańcom:
 - turystyka i/lub hotelarstwo, obiekt dla zwiedzających, restauracja, park, place zabaw, biblioteka, miejsce spotkań kół zainteresowań, warsztaty np. kulinarne, szydełkowanie, ceramika itp., wyremontować i sprzedać na hotel z centrum biznesowym, SPA, schronisko młodzieżowe,
 - budowa ścieżek rowerowych łączących wieś z miastem:

- Czempień – Głuchowo,
- Zadory,
- Czempień - Borowo, Stary Gołębin, Gorzyce i Gorzyczki w kierunku Śremu,
- Czempień - Jasień Głuchowo-Sierniki-Bieczyny-Srocko Wielkie,
- Czempień - Borowo-Stary Gołębin,
- Czempień - Gołębin Nowy i Donatowa,
- Jasień – Piotrkowice,
- Piotrkowice - Jarogniewice - Jasień – Kawczyn,
- Budowa sieci dróg rowerowych do każdej wsi w naszej Gminie,
- Szoldry,
- Ścieżka rowerowa w kierunku na Śrem oraz na Jasień,
- do Oborzysk przez Jasień,
- Głuchowo w każdym kierunku,
- Rozbudowa ze środków Gminy sieci gazowej na terenach wiejskich:
 - Borowo,
 - Betkowo,
 - Słonin,
 - Piotrowo Pierwsze,
 - Rakówka,
 - Nowe Borówko,
 - Gorzyce,
 - Głuchowo,
- inne:
 - budowa chodników (zwłaszcza we wsiach, w których go nie ma) i modernizacja dróg,
 - budowa placu zabaw dla dzieci w Głuchowie, z obecnego przy szkole dzieci młodsze nie mogą korzystać w trakcie trwania lekcji,
 - rozbudowa szerokopasmowego Internetu,
 - chodnik w Jasieniu,
 - farma fotowoltaiczna i wiatrowa,
 - droga Betkowo,
 - rozbudowa kanalizacji na terenie Gminy,

- inwestowanie w dotychczasowe świetlice,
- ciąg pieszo-rowerowy w Starym Gołębinie po stronie sali gimnastycznej,
- poprawa stanu drogi w Betkowie,
- oświetlenie uliczne w sołectwach,
- zaopatrzenie parków wiejskich w śmietniki i opróżnianie ich - sprzątanie parków, paczkomaty na wioskach,
- miejskich:
 - budowa obwodnicy miasta Czempinia,
 - rewitalizacja Rynku w Czempiniu:
 - plac reprezentacyjny; przyjazne miejsce spotkań; przestrzeń dla gastronomii (kawiarnie, restauracje, lodziarnie, sezonowo tzw. ogródki letnie), rekreacja, ławeczki, fontanna, deptak, dużo zieleni, toaleta publiczna, stojak na rowery,
 - zgodne z zachowaniem opisów historycznych,
 - przestrzeń zamknięta dla ruchu samochodowego pow. 3,5t przestrzeń, bezpieczna dla mieszkańców,
 - parking podziemny,
 - plac dla ludzi zmieniający się zależnie od pór roku - targowisko, lodowisko, miejsce wypoczynku latem, miejsce spotkań i odpoczynku z uwzględnieniem stref zielonych - z nasadzeniami drzew w celu bliższego kontaktu z naturą i jednocześnie obniżenie pochłaniania temperatur przez powierzchnie płaskie/betonowe/asfaltowe w celu poprawy działania dla potrzeb klimatu,
 - handel/usługi, wyznaczenie miejsca targowego, jako naturalnego miejsca do targowania ponieważ wyprowadzenie targu poza Rynek niestety było błędem, budowa parkingu - pusty plac zaniedbany (dawne targowisko),
 - zmiana przeznaczenia terenu i obiektu przy ulicy Stęszewskiej 27 w Czempiniu:
 - sprzedaż,
 - strzelnica,
 - paintball,

- park miejski, park linowy, skate park, siłownia wewnętrzna, centrum sportu i rekreacji,
- zabudowa jednorodzinna, zabudowa wielorodzinna,
- kino,
- kręgielnia,
- nowy oddział przedszkolny /szkolny dla klas 1-3/,
- ośrodek zdrowia, rehabilitacji.
- dom dziennej opieki dla seniorów.
- punkt ratownictwa medycznego z własną karetką, miejsce na centrum edukacyjne, np. szkołę zawodową, klub seniora,
- zmiana przeznaczenia obiektu przy ulicy Powstańców Wlkp. 35:
 - sprzedaż terenu pod zabudowę mieszkalną lub inną, wynajem na potrzeby prywatnych przedsiębiorców (plac składowania, parking, lokale handlowo-usługowe itp.),
 - parking miejski na rzecz likwidacji parkingów na Rynku,
 - skate park,
 - specjalistyczne gabinety lekarskie,
 - plener dostosowany pod organizację wydarzeń i zajęć (koncerty, festiwale, dyskoteki, gastronomia, puby, koła gimnastyczne, joga),
 - obiekty gastronomiczne, np. kawiarenko-czytelnia, lodziarnia, ogródki letnie,
 - galeria handlowa,
 - przedszkole,
 - nadal targowisko - zakaz handlu w innych miejscach, wprowadzenie cyklicznych - tematycznych jarmarków (kuchnie i kultury świata, itp.), giełd np. staroci, targi wyprzedażowe chociaż 4 razy w roku, punkty usługowe (np. związane z dbałością o urodę),
 - strefa dla mikro przedsiębiorców z branży handlu/usług/gastronomi z minimalnymi (dotowanymi) stawkami najmu lokali/straganów pragnącymi wystartować z niewielkim biznesem, sklepiki dla handlowców - rolników, sadowników, pszczelarzy, rzeźników sprzedających rodzime produkty w atrakcyjnych cenach,

- inwestycje w tereny zielone w przestrzeni miejskiej (parki, skwery) celem ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz dostępu do otwartych terenów rekreacyjnych:
 - osiedla,
 - park miejski na łące przy Olszynie, za ścieżką (między ul. Sokolniczą, Kucmerowicza, lasiem Stacji Badawczej PZŁ i Kolejową) - duży miejski park - ARBORETUM, ogród różany, ogród botaniczny,
 - park przy Pałacu,
 - dbałość o Olszynkę,
 - klin na skrzyżowaniu ulic przy wjeździe na Nowe Borówko,
 - tereny przy lesie,
 - Rynek,
 - zagospodarowanie tzw. „zdrojek” teren zielony w rejonie ul. Polnej i ul. Poznańskie Przedmieście wzdłuż zabytkowego Cmentarza Ewangelickiego, rewitalizacja samego cmentarza,
 - Jasień/ Piechanin/ Tarnowo/ ul. Tarnowska,
- budowa nowego stadionu miejskiego w Czempiniu łączącego funkcje piłkarskie i lekkoatletyczne,
- inne:
 - rewitalizacja cmentarza ewangelickiego na park pamięci,
 - wymiana chodników przy ul. Kucmerowicza,
 - budowa sztucznego zbiornika wodnego (retencyjnego) na Przylesiu lub w Słoninie,
 - modernizacja i przywrócenie do życia kina Zorza,
 - modernizacja stadionu; nowa nawierzchnia, bieżnia do biegania przy stadionie oraz oświetlenie stadionu; wsparcie klubów i zrzeszeń amatorów sportu, promocja zdrowego stylu życia,
 - budowa skateparku, rozbudowa placu zabaw, budowa boiska do koszykówki,
 - zadbanie o kościół na cmentarzu ewangelickim - powinien być miejscem zbiorów historycznych (muzeum interaktywne),

- działania mające na celu zachęcenie inwestorów do inwestowania w Gminie,
- budowa centrum sportowego,
- eliminacja tranzytu przez miasto oraz budowa chodników i dróg osiedlowych, głównie na terenach nieutwardzonych,
- jakość powietrza w okresie jesienno-zimowym,
- Gminy ogółem:
 - rozbudowa obiektów szkolnych na terenie Gminy w celu ograniczenia dwuzmianowości w systemie nauczania:
 - dalsza rozbudowa budynku po byłym gimnazjum – Borowo, wg wybudowanych fundamentów,
 - dawny teren ogrodów Borówko,
 - teren byłego PGRu – Czempień,
 - pałac,
 - rozwój budownictwa mieszkaniowego:
 - Głuchowo,
 - Czempień, ul. Kasztanowa,
 - Czempień, przy węźle komunikacyjnym,
 - Czempień, teren przy ul. Stęszewskiej obecnie teren centrum kultury,
 - Czempień, teren Targowiska Mój Rynek,
 - działki jednorodzinne na obrzeżach Czempinia we wszystkich kierunkach,
 - budowa zbiornika retencyjnego:
 - Słonin / przeznaczenie: retencja/ekologia/turystyka,
 - ul. Gruszkowa, przeznaczenie: sport rekreacja,
 - północno-zachodnia strona Czempinia, przeznaczenie rekreacyjne,
 - tereny za stadionem Heliosa, przeznaczenie: rekreacja,
 - łąka przy Olszynie, za ścieżką (miedzy ul. Sokolniczą, Kucmerowicza, lasiem Stacji Badawczej PZŁ i Kolejową). Zbiornik + park,
 - jak najdalej od centrum miasta,
 - pola przy szosie do Śremu,

- lepsza mała retencja, duże zbiorniki retencyjne są szkodliwe; lepiej utworzyć teren zalewowy dla Olszynki i tworzyć tzw. zastawki, które umożliwią zalewanie terenu,
- rewitalizacja połączenia kolejowego Czempiń-Śrem,
- stworzenie zintegrowanego transportu zbiorowego pomiędzy gminą a (dokąd):
 - Kościan
 - Śrem
- podejmowanie przez Gminę działań mających na celu poprawę jakości powietrza:
 - poprawa jakości powietrza: nowe nasadzenia drzew; kampania uświadamiająca, kontrole mieszkańców, czym palą, utworzenie adresu mailowego, na który można przysyłać informacje o osobach palących śmieciami, a następnie wysyłanie kontroli celem pobrania próbek z paleniska, ostatecznie nakładanie kar - tym celu konieczne byłoby powołanie Straży Gminnej; dotacje do wymiany pieców na kotły gazowe, ekogroszek, fotowoltaika, magazyny energii, dotacje OZE, zaopatrzenie w kilka dronów badających dym z kominów, porządne mandaty; ogłoszenie przetargu na zbiorową wymianę pieców i wprowadzenie podatku od zanieczyszczenia, a ze środków zebranych wymienić i inwestować w odnawialne źródła energii wraz z podpisaniem stosownych umów z lokalnym dostawcą energii; doprowadzenie do zero-emisyjności budynków administrowanych przez Gminę
- inne:
 - poprawa jakości służby zdrowia zwłaszcza dostępu do lekarzy specjalistów,
 - Imprezy sportowe,
 - ścieżka rowerowa - Stary Gołębin – Witkówki (rondo) - Stary Gołębin-Gorzyce-Borowo-Czempiń.

5.4.6 WIZJA 2030 – PROPOZYCJE ANKIETOWE

Gmina Czempiń w roku 2030 będzie:

- atrakcyjna jako miejsce zamieszkania,

- przyjazna i bezpieczna, atrakcyjna do życia dla rodzin,
- przyjazna rowerzystom,
- atrakcyjna jako miejsce do pracy,
- dobrze skomunikowana z resztą aglomeracji poznańskiej,
- atrakcyjna jako miejsce do wypoczynku,
- atrakcyjniejsza niż sąsiednie Gminy,
- miejscem, z którym jestem silnie związany/a,
- atrakcyjna inwestycyjnie,
- gminą posiadającą świetną infrastrukturę drogową, umożliwiającą dobrą komunikację wewnątrz między poszczególnymi sołectwami,
- przyjazna przedsiębiorcom,
- położona w atrakcyjnym miejscu regionu,
- przyjazna seniorom,
- przyjazna sportowcom.

5.5 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz prezentują obywatelom projekty przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne obywateli. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także do wysłuchania opinii na ich temat, modyfikowania projektów i informowania o ostatecznej decyzji. Konsultacje społeczne są istotnym elementem demokratycznego państwa prawa.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Czempień do 2030 roku”.

„Strategia Rozwoju Gminy Czempień do 2030 roku” została sporządzona jako dokument wieloletni, planistyczny zawierający zespół działań, których celem jest zrównoważony rozwój pozwalający zarówno rozwiązywać problemy, jak i tworzyć podstawy rozwoju w obszarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Jest dokumentem zrealizowanym w celu osiągnięcia harmonijnego, wielostronnego rozwoju Gminy oraz nakreślającym główne cele i kierunki przyszłego rozwoju Gminy, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej. Strategia winna być realizowana poprzez przygotowanie nowych i modyfikowanie już prowadzonych

działań na terenie Gminy Czempin. Działania te porządkuje się w programy odpowiadające celom strategicznym.

Do uzupełnienia po konsultacjach

5.6 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz ze źródeł zewnętrznych;
- analizę dokumentów strategicznych Gminy;
- wyniki badań ankietowych;

Analizę SWOT dla Gminy Czempin przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 18 Analiza SWOT: mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie Gminy; • Brak uciążliwego przemysłu; • Współpraca z sąsiadującymi Gminami i powiatami; • Dobrze działające rolnictwo; • Kultywowanie tradycji; • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna; • Potencjał obszarów przyrodniczych; • Cenne zabytki kultury; • Przedsiębiorczość mieszkańców; • Szlaki turystyczno-rekreacyjne; • Spokojna i bezpieczna okolica odpowiednia dla migracji rodzin z dziećmi i osób starszych; • Liczne miejsca aktywności sportowej; • Sprawny samorząd; • Bliskość aglomeracji poznańskiej; • Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych; • Malejąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej; • Zorganizowany system wywozu odpadów komunalnych; • Możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych; • Dobry stan techniczny obiektów szkolnych i ich wyposażenia; • Pracownie komputerowe w szkołach; • Sprawnie działający system ochrony przeciwpożarowej i system ratowniczy; • Funkcjonujące organizacje pozarządowe; • Dostępność pracowników; • Dostępność terenów inwestycyjnych; • Dobry stan dróg lokalnych; • Duża dostępność terenów mieszkaniowych/lokali.	• Niepełne wykorzystanie terenów leśnych i obszarów przyrodniczych; • Częściowy brak odcinków dróg, brak chodników; • Niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację infrastruktury drogowej; • Wymagająca dalszego rozwoju sieć kanalizacyjna; • Niewystarczające środki na dofinansowanie oświaty i kultury; • Pogarszająca się sytuacja demograficzna (ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa); • Część dróg gminnych wymaga modernizacji; • Brak połączenia kolejowego Czempin-Śrem; • Zanieczyszczenia środowiska charakterystyczne dla obszarów wiejskich – niska emisja, odpływ biogenów do wód powierzchniowych; • Brak MPZP.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Analiza SWOT: szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Dostępność programów edukacyjnych i pomocowych dla rolników i przedsiębiorców; • Dostępność środków zewnętrznych co wspierałoby: powstawanie nowych miejsc pracy, specjalizację gospodarstw rolnych, poprawę infrastruktury; • Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciągnięcie kapitału wewnętrznego i zewnętrznego; • Wykorzystanie i wzmocnienie inicjatywy społeczności Gminy (m.in. poprzez dostarczanie szeroko rozumianej informacji); • Rozwój turystyki i agroturystyki (w tym min. budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych); • Rozwój gospodarstw ekologicznych (tradycje, bliskość rynku zbytu); • Promocja Gminy (min. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących Gminę); • Rozwój budownictwa jednorodzinnego ; • Współpraca z otoczeniem i zagranicą w zakresie pozyskiwania informacji na temat rozwoju, promocji itp.; • Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju; • Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju turystyki z zachowaniem ochrony środowisk naturalnych; • Rozwój turystyki kilkudniowej i weekendowej; • Pozyskanie zewnętrznych inwestorów strategicznych; • Wprowadzenie preferencji podatkowych dla podmiotów gospodarczych inwestujących w Gminie; • Wzrost dochodów firm i Gminy poprzez aktywizację gospodarczą terenów wiejskich; • Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury; • Dalsze wyposażanie Gminy w sieć kanalizacyjną i gazową; • Duże możliwości rozwoju sportu przy wykorzystaniu już istniejącej infrastruktury; • Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.	• Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa Gminy); • Atrakcyjność dużych miast, głównie dla ludzi młodych, absolwentów szkół, co skutkuje ich migracją; • Konkurencja innych obszarów; • Wypieranie małych gospodarstw rolnych przez wielkoobszarowe; • Niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy; • Ograniczenie dostępnych środków przeznaczonych na oświatę i kulturę; • Pandemie; • Zmiany klimatu; • Niestabilna polityka fiskalna państwa wobec samorządów, małych i średnich firm; • Brak stabilności przepisów prawa, zwłaszcza dotyczących samorządów; • Brak zachęt inwestycyjnych (lokalnych); • Brak infrastruktury odbioru energii z OZE.

Źródło: opracowanie własne

6. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

6.1 MISJA I WIZJA

Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary wymagające poprawy. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące kierunek w jakim dąży samorząd. Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?. Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Czempin brzmi następująco:

MISJĄ GMINY CZEMPIŃ JEST ZAPEWNIENIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY – PRZESTRZENI DO WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA DLA MIESZKAŃCÓW, W KTÓREJ POZA PODSTAWOWYMI POTRZEBAMI (INFRASTRUKTURA, PRACA, EDUKACJA), BĘDĄ TAKŻE ZASPOKAJANE POTRZEBY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM OSOBISTYM I KULTURALNYM, PRZY ZACHOWANIU RÓWNOWAGI POMIĘDZY ROZWOJEM, A OCHRONĄ WALORÓW ŚRODOWISKOWYCH.

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji Gminy, rozumianej jako projekcja stanu, do jakiego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie najbliższych lat. Wizja Gminy Czempin to:

GMINA CZEMPIŃ JEST CZYSTYM, PRZYJAZNYM I BEZPIECZNYM MIEJSCEM, OTWARTYM NA POTRZEBY WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW, O WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGACH SPOŁECZNYCH, ROZBUDOWANEJ I PROEKOLOGICZNEJ INFRASTRUKTURZE TECHNICZNEJ, KORZYSTAJĄCYM Z WALORÓW OTACZAJĄCEJ PRZYRODY I MĄDRZE GOSPODARUJĄCYM JEJ ZASOBAMI

Najważniejszą wartością dla rozwoju Gminy Czempin jest społeczność tworząca Gminę, a przede wszystkim jej mieszkańcy, dla których odpowiednio do ich potrzeb, należy zapewnić wysokiej jakości usługi społeczne i infrastrukturę techniczną. Tym samym Gmina będzie miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla wszystkich grup społecznych. Ważnym elementem rozwoju Gminy Czempin jest również środowisko naturalne wraz z jego walorami

przyrodniczymi. Z tego względu Gmina będzie dążyć do poprawy stanu środowiska oraz wdrażać rozwiązania proekologiczne, aby zwiększyć jakość życia w Gminie oraz przeciwdziałać negatywnym skutkom zmian klimatu.

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca władz Gminy i jednostek organizacyjnych z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządem powiatu i województwa. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój Gminy Czempień.

6.2 CELE STRATEGICZNE

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Czempień, jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju, określono 4 cele strategiczne, którymi są:

- **CEL 1: POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI NA TERENIE GMINY CZEMPIŃ**
- **CEL 2: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW**
- **CEL 3: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY CZEMPIŃ**
- **CEL 4: WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OPARTE NA ZASADACH ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Cele strategiczne Gminy Czempień odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska przyrodniczego. Z kolei cele osiągnięte w ramach sfery społecznej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność rekreacyjną.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 20 Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne			
Cel 1: Poprawa infrastruktury technicznej i komunikacji na terenie Gminy Czempień	Cel 2: Rozwój infrastruktury społecznej dostosowanej do zmieniających się potrzeb mieszkańców	Cel 3: Rozwój gospodarczy Gminy Czempień	Cel 4: Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju
Cele operacyjne			
1.1 Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury drogowej	2.1. Poprawa infrastruktury i funkcjonowania placówek oświatowych	3.1 Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	4.1 Zakładanie nowych terenów zielonych
1.2 Poprawa warunków komunikacyjnych zewnętrznych	2.2. Aktywizacja mieszkańców i przeciwdziałanie problemom społecznym	3.2 Tworzenie warunków do rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw	4.2 Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży
1.3 Rozwój infrastruktury technicznej	2.3. Rozwój i upowszechnianie kultury i sportu	3.3 Promowanie obiektów i terenów atrakcyjnych gospodarczo	4.3 Poprawa stanu środowiska, jego ochrona oraz adaptacja do zmian klimatu
1.4 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	2.4 Rozbudowa infrastruktury sportowej		4.4 Upowszechnianie wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i przyjezdnym
1.5 Modernizacja stacji uzdatniania wody	2.5 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej (skateparki, place zabaw)		4.5 Współpraca z instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska

Źródło: opracowanie własne

6.2.1 CEL STRATEGICZNY 1: POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI NA TERENIE GMINY CZEMPIŃ

Aby osiągnąć cel strategiczny nr 1 wyznaczono 4 cele operacyjne:

- **1.1. Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury drogowej**
- **1.2 Poprawa warunków komunikacyjnych zewnętrznych**
- **1.3 Rozwój infrastruktury technicznej**
- **1.4 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej**

Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma układ komunikacyjny i powiązania drogowe z większymi miastami, a jakość i stan infrastruktury drogowej wpływa na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania. Modernizacji i rozbudowy wymagają drogi gminne, osiedlowe, chodniki na kluczowych odcinkach dróg powiatowych i wojewódzkich. Rozbudowy wymagają szlaki pieszo-rowerowe.

Niezbędnym elementem jest również sprawnie działająca infrastruktura wodno-kanalizacyjna oddziałująca również na jakość środowiska przyrodniczego. W związku z powstawaniem nowych osiedli w Gminie Czempień planuje się skanalizować część z nich, analizując techniczne i ekonomiczne możliwości świadczenia usług na danym terenie.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 21 Cel strategiczny 1

CEL STRATEGICZNY 1: POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI NA TERENIE GMINY CZEMPIN			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury drogowej i poprawę warunków komunikacyjnych wewnątrz Gminy	• budowa nowych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą • budowa tunelu pod przejazdem kolejowym w ciągu ulicy ks. Jerzego Popiełuszki • budowa obwodnicy miasta Czempin • budowa, remont, rozbudowa i przebudowa dróg gminnych, w tym dróg prowadzących do węzła przesiadkowego • budowa i przebudowa ulic na terenie miasta • budowa dróg dojazdowych do pól • budowa i przebudowa chodników • budowa, rozbudowa ścieżek rowerowych komplementarnych do zintegrowanych punktów przesiadkowych • stworzenie systemów rowerów i hulajnog miejskich wraz z niezbędną infrastrukturą • współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg i Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich w celu modernizacji, przebudowy dróg publicznych oraz rozbudowy infrastruktury • zwiększenie dostępności i poprawa sytuacji komunikacyjnej sołectw na terenie Gminy Czempin poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych • zintegrowany transport zbiorowy wewnątrz Gminy • budowa obwodnicy miasta Czempin umożliwiającą wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta oraz zapewnianiąca bezkolizyjne możliwości przejazdu przez linię kolejową relacji Poznań – Wrocław • aktywna współpraca z samorządem powiatowym i wojewódzkim w celu rozbudowy i modernizacji dróg	• rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne i powiatowe), • budowa tunelu pod przejazdem kolejowym w ciągu ulicy ks. Jerzego Popiełuszki, • budowa obwodnicy miasta Czempin, • poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, • zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego, • zachęcenie mieszkańców do korzystania z autobusowej komunikacji publicznej • poprawa płynności ruchu i jego przepustowości	• długość zmodernizowanych dróg gminnych (5,90 km), • tunel pod przejazdem kolejowym (1 szt.), • liczba nowych obiektów (12 szt.), • długość wybudowanych dróg rowerowych we współpracy z samorządem wojewódzkim i powiatowym (25,4 km), • długość nowych utwardzonych dróg polnych (3,5 km), • długość szlaków pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych na terenie Gminy (26,5 km), • liczba nowych elementów infrastruktury towarzyszącej ścieżkom rowerowym np. wiat, przystanków, tablic informacyjnych (1 szt.), • liczba nowych przystanków komunikacji publicznej (4 szt.)

	powiatowych i wojewódzkich, w tym przylegających chodników, ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej,		
1.2. Poprawa warunków komunikacyjnych zewnętrznych	• Rewitalizacja linii kolejowej nr 369 na odcinku Czempin – Śrem • Współpraca z województwem wielkopolskim w zakresie wzmocnienia wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w obszarze Aglomeracji Poznańskiej • Współpraca z Powiatem Kościańskim w celu uruchomienia linii autobusowej relacji Gmina Czempin – Kościan	• Wznowienie połączeń kolejowych; • Łatwiejszy dojazd dla mieszkańców, pracowników, turystów; • Większa częstotliwość kursowania pociągów	• zrewitalizowane linia kolejowa (1 szt.)
1.3 Rozwój infrastruktury technicznej	• Działania w zakresie gospodarki gazowej. Zapewnienie mieszkańcom możliwości przyłączenia się do sieci gazowej • Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków publicznych • Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego • Rozwój sieci Internetu światłowodowego	• Łatwiejszy dostęp do Internetu; • Rozwój sieci gazowej • Poprawa bezpieczeństwa w Gminie	• Liczba nowych przyłączy (50 szt.); • Liczba energooszczędnych punktów oświetleniowych (30 szt.);
1.4 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	• Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej • Projekty budowy sieci wodociągowej • Bieżące wsparcie dla podmiotów niemających możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej (przydomowe oczyszczalnie ścieków) • Odpłatne przejmowanie urządzeń wodno-kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych • Modernizacja i budowa stacji uzdatniania wody	• zwiększenie atrakcyjności Gminy, • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami,	• długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (26,8 km), • długość rozbudowanej sieci wodociągowej (10,1 km), • liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków (20 szt.)

Źródło: opracowanie własne

6.2.2 CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW

Aby osiągnąć cel strategiczny nr 2 wyznaczono 6 celów operacyjnych:

- **2.1. Poprawa infrastruktury i funkcjonowania placówek oświatowych**
- **2.2 Aktywizacja mieszkańców i przeciwdziałanie problemom społecznym**
- **2.3 Rozwój i upowszechnianie kultury i sportu**
- **2.4 Rozbudowa infrastruktury sportowej**
- **2.5 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej**

Wysoką jakość życia w Gminie powinny zapewniać również rozwinięte usługi społeczne, które będą dostosowane do wszystkich grup społecznych oraz zmieniających się potrzeb mieszkańców. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość zarządzania w Gminie, zwiększa poziom angażowania się mieszkańców w życie Gminy, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego. W tym celu ważna jest wysoka jakość infrastruktury i funkcjonowania placówek oświatowych, która zapewni będzie wysoki poziom edukacji, a także działania w zakresie aktywizacji społecznej, integracji oraz bieżącej analizy potrzeb mieszkańców, które przekładałyby się na dalsze działania Gminy niwelujące problemy społeczne. Ważnym elementem jest również rozwój i upowszechnianie kultury i sportu wśród mieszkańców. Są one nieodłącznym elementem kształtowania postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 22 Cel strategiczny 2

CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1 Poprawa infrastruktury i funkcjonowania placówek oświatowych	• Poprawa wyposażenia szkół i przedszkola • Organizacja samorządowego oddziału żłobkowego • Bieżąca analiza potrzeb mieszkańców w zakresie godzin funkcjonowania przedszkola • Poprawa jakości infrastruktury i funkcjonowania placówek oświatowych • Szkoła przyjazna uczniom w przyjaznych i nowoczesnych przestrzeniach • Identyfikacja talentów i uzdolnień uczniów	• powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez Gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • pozyskanie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, aż do momentu zakończenia szkoły podstawowej, • poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, • wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem edukacyjnym, ruchowym, jak i psychologiczno-pedagogicznym, • zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.	• nakład środków poniesiony na przebudowę, rozbudowę i modernizację szkół (700 000 zł), • liczba sali lekcyjnych wyposażonych w pomoce naukowe (29 szt.), • liczba dzieci w Żłobku (32 os.).
2.2. Aktywizacja mieszkańców i przeciwdziałanie problemom społecznym	• Rozwój działalności Centrum Kultury Czempin • Realizacja programów profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia i innych wynikających z diagnozy • Aktualizacja i bieżąca realizacja gminnych programów profilaktyki prozdrowotnej • Organizacja warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego oraz realizacja kursów dla osób bezrobotnych • Modernizacja mieszkań komunalnych i socjalnych • Rozwój budownictwa mieszkalnego niskoczynszowego • Remonty, doposażenia i budowa lub utworzenie nowych świetlic wiejskich.	• wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • promocja Gminy na zewnątrz, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, w oparciu o cykliczne imprezy związane z dziedzictwem lokalnym, • poprawa zdrowia mieszkańców, • poprawa dostępności mieszkań niskoczynszowych	• liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych, sportowych, historycznych (25 szt.), • liczba programów zdrowotnych realizowanych w Gminie (5 szt.), • liczba dostępnych mieszkań niskoczynszowych (38 szt.) • liczba wyremontowanych, wyposażonych, nowopowstałych świetlic (7 szt.)

		• zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie.	
2.3 Rozwój i upowszechnianie kultury i sportu	• Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych i sportowych promujących Gminę na jeszcze wyższym poziomie • Promocja ogólnopolskich zawodów duathlonowych • Współpraca z innymi jst w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury i sportu • Wspieranie i upowszechnianie nowych dyscyplin sportowych z wykorzystaniem istniejących i nowych klubów sportowych	• wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • promocja Gminy na zewnątrz, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, w oparciu o cykliczne imprezy związane z dziedzictwem lokalnym, • podniesienie kondycji fizycznej, zdrowotnej mieszkańców, • podniesienie poziomu ich wiedzy kulturalnej	• Liczba imprez sportowych (275 szt.) • Liczba wydarzeń kulturalnych (30 szt.)
2.4 Rozbudowa infrastruktury sportowej	• Rozbudowa kompleksów i obiektów sportowych na terenie Gminy (m. in.: budowa skate parku, modernizacja stadionu w Czempiniu, modernizacja stadionu w Głuchowie, budowa kortów tenisowych w Głuchowie) • Budowa stadionu lekkoatletycznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą • Budowa przyszkolnych bieżni lekkoatletycznych	• poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, sportowym i rekreacyjnym, • integracja mieszkańców, • zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów, • podniesienie jakości życia, poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy dzięki uczestnictwu w aktywności sportowej i rekreacyjnej, • zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie.	• liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (10 szt.), • liczba zawodów sportowych zorganizowanych w Gminie w roku (275 szt.),
2.5 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej	• Tworzenie stref rekreacji dla mieszkańców sołectw, • Adaptacja budynków stanowiących dawniej siedziby: Centrum Kultury Czempin (ul. Stęszewska) na cele oświatowe	• poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym,	• liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (16 szt.),

	• Rozbudowa ścieżek i szlaków rowerowych	sportowym i rekreacyjnym (skateparki, place zabaw), • dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej, • stworzenie miejsc rekreacji, • integracja mieszkańców, • zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów, • podniesienie jakości życia, poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy dzięki uczestnictwu w aktywności sportowej i rekreacyjnej, • zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie • wzrost liczby turystów	• długość nowych szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych (26,5 km), • liczba utworzonych, zmodernizowanych lub doposażonych placów zabaw i siłowni plenerowych (12 szt.),
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

6.2.3 CEL STRATEGICZNY 3: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY CZEMPIŃ

Aby osiągnąć cel strategiczny nr 3 wyznaczono 3 cele operacyjne:

- **3.1. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna**
- **3.2 Tworzenie warunków do rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw**
- **3.3 Promowanie obiektów i terenów atrakcyjnych gospodarczo**

Podstawą rozwoju gospodarczego w Gminie Czempin będzie stała poprawa warunków do wzrostu przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość, która może być różnie interpretowana w teorii, w praktyce znajduje zawsze jednakowo ważne umocowanie. Dzięki niej bowiem wykreowane zostają nowe produkty i usługi, wzrasta zamożność mieszkańców, tworzone są nowe miejsca pracy. Warto w tym miejscu podkreślić, że, wyniki analizy SWOT pokazują, że nowe miejsca pracy są bardzo ważne dla rozwoju Gminy Czempin. Wielu z mieszkańców, deklaruje, że zrezygnowałoby z dojazdów do pracy do odległego Poznania, czy Leszna, gdyby tylko mieli możliwość podjęcia pracy w miejscu zamieszkania.

Warto dodać, że odpowiednio stymulowany rozwój gospodarczy przejawia się w korzyściach dla budżetu lokalnego, w postaci nowych źródeł zwiększających wpływy budżetowe, lub bardziej racjonalnym wydatkowaniem środków publicznych.

Powyższe przesłanki, oprócz wielu innych, decydują o konieczności respektowania sfery gospodarczej w zarządzaniu rozwojem lokalnym, którego narzędziem planistycznym i realizacyjnym jest strategia rozwoju Gminy.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 23 Cel strategiczny 3

CEL STRATEGICZNY 3: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY CZEMPIŃ			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1 Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	- Opracowywanie planów zagospodarowania terenu dla obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie - Realizacja polityki przestrzennej Gminy. Pozyskanie i wykup nowych terenów dla przyszłego zagospodarowania terenu dla mieszkańców - Powstanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego dla działek gminnych.	- usystematyzowanie polityki przestrzennej, - kierowanie się zaktualizowanymi dokumentami planistycznymi.	Liczba opracowanych MPZP (6 MPZP i 1 Plan Ogólny Gminy szt.).
3.2 Tworzenie warunków do rozwoju i wzrostu przedsiębiorczości	- Podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą - Wspomaganie organizacyjne inwestorów w fazie przygotowania i realizacji inwestycji oraz dalsza opieka poinwestycyjna; - Rozbudowa drogi gminnej służącej obsłudze inwestycji w Głuchowie, która docelowo stanowić będzie obwodnicę dla wsi Głuchowo	- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, - promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów, - zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy, - zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy, - zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, - aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), - nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Urzędem a przedsiębiorcami	- liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (75 szt.) - powierzchnia terenów inwestycyjnych (100 ha)
3.3 Promowanie obiektów i terenów atrakcyjnych gospodarczo	- Przegląd wolnych terenów i obiektów inwestycyjnych w skali całej Gminy - Intensyfikacja działań promujących potencjał inwestycyjny Gminy na zewnątrz - Udział Gminy w targach i innych wydarzeniach promocyjnych krajowych i zagranicznych. Konferencje, seminaria, fora ekonomiczne	- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, - promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów, - zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy,	- liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (75 szt.) - powierzchnia terenów inwestycyjnych (100 ha)

Źródło: opracowanie własne

6.2.4 CEL STRATEGICZNY 4: WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OPARTE NA ZASADACH ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Aby osiągnąć cel strategiczny nr 4 wyznaczono 5 celów operacyjnych:

- **4.1 Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży**
- **4.2 Poprawa stanu środowiska, jego ochrona oraz adaptacja do zmian klimatu**
- **4.3 Upowszechnianie wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i przyjezdnym**
- **4.4 Współpraca z instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska**

Wysoka jakość przestrzeni stanowi coraz częściej o decyzjach lokalizacyjnych zarówno mieszkańców, jak i inwestorów. Z tego powodu w ostatnich latach wzrasta znaczenie działań na rzecz harmonijnego krajobrazu i zadbanego otoczenia w polityce jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie obliczu dynamicznie postępującej urbanizacji strefy podmiejskiej.

Z uwagi na rosnący potencjał gospodarczy Gminy Czempin oraz skalę potrzeb w zakresie harmonizacji krajobrazu, istotnym wyzwaniem jest ustalenie wysokiego poziomu zasad organizacji przestrzeni.

Tabela 24 Cel strategiczny 4

CEL STRATEGICZNY 3: WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OPARTE NA ZASADACH ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
4.1 Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	• działania promocyjno-informacyjne związane z promowaniem ekologicznych form transportu i zachęcające do przesiadania się na rower • kształtowanie świadomości mieszkańców o wzrastającej jakości ich życia poprzez zwiększenie odporności miasta, w którym żyją na negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu oraz adaptacja do tych zmian • kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji	• zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska	• Liczba działań promocyjnych (50 szt.)
4.2 Poprawa stanu środowiska, jego ochrona oraz adaptacja do zmian klimatu	• realizacja inwestycji w zakresie zielono - niebieskiej infrastruktury, inwestycji, która ma zdecydowany wpływ na zdrowie mieszkańców, poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie hałasu • ograniczenie emisji gazów cieplarnianych • zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych • poprawa efektywności energetycznej • redukcja zanieczyszczeń powietrza wskutek ograniczenia emisji pyłów PM10 oraz dwutlenku węgla • zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • uwzględnienie w zamówieniach publicznych rozwiązań energooszczędnych • likwidacja azbestu na budynkach mieszkalnych • budowa parkingów przy drogach	• zwiększenie atrakcyjności Gminy, • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska • zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, • zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej, • poprawa ekologicznego wizerunku Gminy, • rozwój fotowoltaiki; • dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii; • poprawa bezpieczeństwa na drogach, • zmniejszenie zużycia energii	• liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy (35 szt.), • liczba nowych sadzonek drzew wprowadzonych do ekosystemów gminnych (424 szt.), • liczba budynków objętych termomodernizacją (200 szt.),

	• zakup taboru autobusowego elektrycznego i wodorowego • zakup energooszczędnych pojazdów pożarniczych • montaż instalacji OZE, magazyny energii w budynkach gminnych • przygotowanie terenów pod nasadzenia i nasadzenia drzew, krzewów, bylin • ochrona i pielęgnacja alei, starodrzew, pomników przyrody, w szczególności na terenach zurbanizowanych • termomodernizacja budynków Przedszkola Samorządowego w Czempiniu – ul. Borówko Stare, budynku gminnego przy ul. Parkowej 2, budynku Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Westerplatte w Czempiniu – Filia Borowo 76, budynku Przedszkola w Jarogniewicach, budynku świetlicy w Gorzyczkach		
4.3 Upowszechnianie wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i przyjeźdnym	• szeroko zakrojone działania promujące Gminę • publikacje promocyjne • opracowanie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych w planowaniu min. na 1 rok • współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w celu promocji Gminy i organizacji imprez kulturalno-sportowych	• wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • promocja Gminy na zewnątrz, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, w oparciu o cykliczne imprezy związane z dziedzictwem lokalnym.	• wydrukowany i rozprowadzony nakład materiałów promocyjnych Gminy (200 000 szt.), • liczba działań promocyjnych (100 szt.) • stworzony kalendarz wydarzeń kulturalnych
c4.4 Współpraca z instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska	• realizacja programu „Czyste Powietrze” – ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu • „Ciepłe Mieszkanie” • Realizacja dostępnych rządowych programów w zakresie ochrony środowiska	• zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska • zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła,	• Liczba korzystających ze wsparcia w ramach programu (200 gosp.)

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione cele operacyjne w sposób bezpośredni nawiązują do misji. Realizacja poszczególnych zadań, wdrożenie poszczególnych działań, prowadząca do osiągnięcia celów wskazanych w ramach kierunków rozwoju, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w Gminie, będzie prowadzić do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji i wizji rozwoju Gminy.

W szczególności dotyczy to konieczności podjęcia działań związanych z poprawą bezpieczeństwa – jak budowa dróg, chodników, czy parkingów, a także oświetlenia umożliwiających pośrednio rozwój przedsiębiorczości (możliwość przewożenia swoich towarów, skrócenie czasu podróży, zmniejszenie kosztów dotyczących eksploatacji pojazdów mechanicznych). Należy również zauważyć, że poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej Gminy Czempin wpływa również na atrakcyjność tej lokalizacji dla nowych inwestorów. Tereny dobrze uzbrojone są magnesem dla przedsiębiorców mogących stworzyć kolejne miejsca pracy. W ten sposób, również pośrednio, inwestycje infrastrukturalne są w stanie podnieść jakość życia w danej społeczności. Władze Gminy biorąc pod uwagę wskazaną tendencję planują prowadzić działania zmierzające do rozwoju lokalnej infrastruktury.

Bardzo ważnym aspektem działań związanych z podniesieniem poziomu infrastruktury technicznej w Gminie, jest dbanie o stan środowiska naturalnego. Zastosowanie rozwiązań ekologicznych pozwoli na ograniczenie zanieczyszczeń i promowanie Gminy.

Opisywane przedsięwzięcia zapewnią również korzyści z życia w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu. Samorząd Gminy jest także świadomy faktu, że nawet pełne wyposażenie Gminy w infrastrukturę techniczną jest dziś postrzegane jako niewystarczające do zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług publicznych, takich jak usługi zdrowotne, oświata, bezpieczeństwo czy też kultura, sport i rekreacja. Projekty proponowane są logiczną kontynuacją i uzupełnieniem dotychczasowych działań podejmowanych na terenie Gminy.

6.3 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ

Gmina Czempin jest gminą rolniczą z rosnącą rolą przemysłowo – usługową. Zdecydowana większość jej powierzchni stanowią grunty użytkowane rolniczo i lasy. Zlokalizowane są tam również gospodarstwa rolne, w tym wielkoobszarowe, a także przedsiębiorstwa przemysłowe. Schemat gospodarowania w Gminie składa się z kolejnych kroków, które mają doprowadzić do uzyskania założonego efektu działań lub do maksymalnego zbliżenia się do tego efektu. Efektem końcowym, docelowym, jest obraz Gminy:

- jako przestrzeni, w której żyją, mieszkają, pracują i wypoczywają jej mieszkańcy, ocenianej na podstawie warunków bytowania,
- jako przestrzeni krajobrazowo - estetycznej, odbieranej w kategoriach wizualnych i odczuwanej w bezkonfliktowym funkcjonowaniu struktur i powiązań,
- jako miejsca, w którym realizuje się życiowe cele.

Dla uzyskania założonego efektu, podejmować należy działania dotyczące poszczególnych sfer rozwoju, które stanowią środowisko przyrodnicze, mieszkanie, praca, wypoczynek. Środkami osiągnięcia celów jest podjęcie przez różnorodne podmioty programów działań wyznaczonych dla poszczególnych sfer rozwoju. Polityka przestrzenna Gminy opiera się na założeniu, że tylko aktywny współdział mieszkańców Gminy oraz wszystkich samorządowych i pozasamorządowych grup aktywności społecznej, zawodowej i gospodarczej daje gwarancję pełnego sukcesu w realizacji zasad zrównoważonego rozwoju Gminy. Zakłada się zrównoważony rozwój Gminy, podążający w kierunku zmian jakościowych w przestrzeni Gminy w strefie objętej ochroną (Park Krajobrazowy, Natura 2000) oraz zmian jakościowo-ilościowych w strefie rolniczo-leśnej i zurbanizowanej.

W **strefie objętej najwyższą ochroną**, do której zaliczamy obszary Natura 2000, gospodarowanie w przestrzeni zmierzać powinno w kierunku zahamowania degradacyjnych procesów w przestrzeni i środowisku powodowanych niekontrolowanym rozwojem zabudowy letniskowej i mieszkaniowej.

W **strefie rolniczo-leśnej** gospodarowanie będzie w kierunku:

- odnowy krajobrazu rolniczego na drodze:
 - właściwego kształtowania systemu zieleni,
 - ochrony i rekonstrukcji stosunków wodnych,
 - wprowadzania rolnictwa ekologicznego,

- kontynuacji, aktywizacji i rozwoju rolnictwa - upraw rolnych i hodowli z preferencją dla nieintensywnych form hodowli bydła, koni, kóz i owiec, jako kierunków wzbogacających krajobraz, a nie uciążliwych dla środowiska,
- kontynuacji gospodarki leśnej,
- rozwoju różnorodnych form rekreacji, turystyki i wypoczynku.

W strefie zurbanizowanej (jednostki wiejskie) kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczyć będą:

- przygotowania różnorodnej oferty :
 - terenów mieszkaniowych,
 - terenów usług,
 - terenów aktywności gospodarczej, drobnego przemysłu i drobnej wytwórczości w taki sposób, aby harmonijnie wpasowały się w krajobraz i nie były uciążliwe dla środowiska przyrodniczego,
- rozwoju przestrzennego wielofunkcyjnych wiejskich jednostek osadniczych o silniejszych trendach wraz z poprawą jakości życia,
- rozwoju jakościowego jednostek nie wykazujących tendencji wzrostowych tzn. wzbogacenie w obiekty i placówki usługowe, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, poprawa wizerunku wsi,
- ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego.

Polityka przestrzenna w Gminie Czempin odnosi się do czterech płaszczyzn zrównoważonego rozwoju:

- ochrony środowiska przyrodniczego,
- środowiska mieszkaniowego,
- sfery pracy,
- sfery wypoczynku.

Każda z ww. sfer tworzy odpowiednie elementy struktury przestrzennej. Sfery przenikają się wzajemnie. Żadnego z elementów struktury przestrzennej nie można rozpatrywać i kształtować w oderwaniu od całości, jaką jest przestrzeń Gminy, łącznie z jej wszystkimi składnikami, w tym ze środowiskiem przyrodniczym i człowiekiem.

Realizacja polityki przestrzennej, jej sprawność i skuteczność bazuje na fachowości, organizacji i prawidłowej atmosferze pracy służb administracji samorządowej, umiejętności włączania różnych podmiotów do wspólnych działań oraz od poziomu i kultury obsługi interesantów.

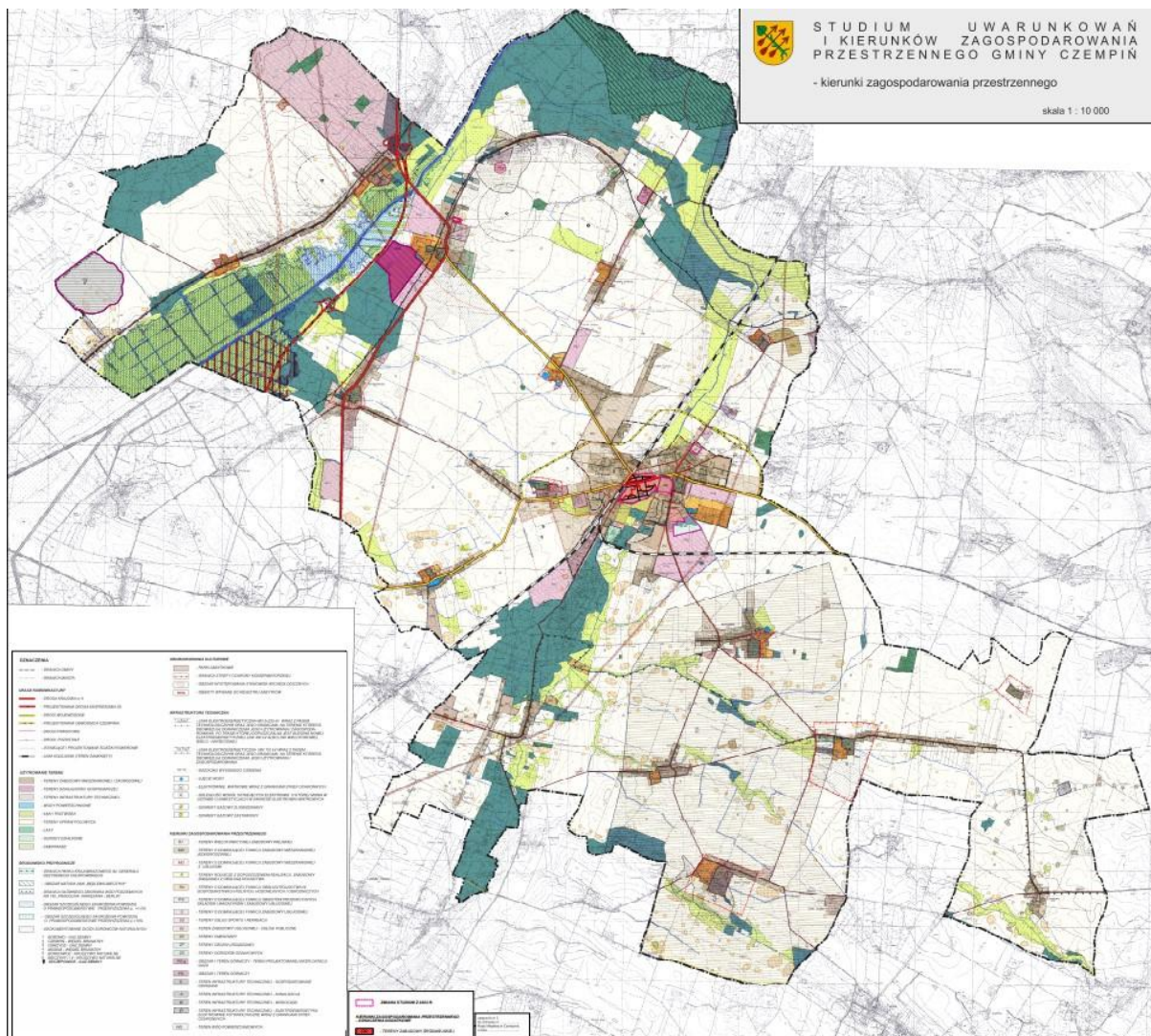
Strukturę przestrzenną Gminy, w ujęciu najogólniejszym, tworzą: szkielet terenów zieleni, rolnicza przestrzeń produkcyjna, podstawowy układ komunikacyjny oraz tereny osadnicze o zróżnicowanym przeznaczeniu. W zagospodarowaniu i użytkowaniu przestrzennym Gminy występują różnice pomiędzy obszarem miejskim a obszarem wiejskim.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH OBSZARÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI:

- Chcąc zwiększyć dostępność i jakość oferty kulturalnej, a jednocześnie przewidując zwiększenie ruchu turystycznego i konieczność jego profesjonalnej obsługi, zaplanowano prace modernizacyjne i adaptacyjne w budynkach świetlic wiejskich.
- Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe obszarów chronionych gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne, planuje się ich wykorzystanie w celu wzmocnienia potencjału tych miejscowości jako miejsc wypoczynku, rekreacji i turystyki oraz rozwoju duchowości (poszerzenie dróg, ścieżek pieszo-rowerowych).
- Dla zwiększenia mobilności mieszkańców i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a jednocześnie w ramach tworzenia nowej oferty dla turystów i gości, zaplanowano budowę chodników, w tym z dopuszczonym ruchem rowerów, a także ciągów pieszo rowerowych oraz innej infrastruktury rowerowej i towarzyszącej. Inwestycje, dzięki zwiększeniu atrakcyjności roweru, przyczynią się także do poprawy jakości środowiska w Gminie, w szczególności jakości powietrza.
- Ze względu na interesujące walory przyrodniczo-krajobrazowe, a także komfort życia mieszkańców, priorytetem pozostaje rozwój infrastruktury sieciowej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, terenowe i strukturę osadnictwa, a także koszty realizacji i utrzymania inwestycji, wyznaczono obszary doposażenia w siećową infrastrukturę techniczną.
- Zaplanowano zwiększenie możliwości zagospodarowania terenów na cele inwestycji gospodarczych – poszerzenie obszarów aktywności gospodarczej.
- Potrzeba podnoszenia atrakcyjności osadniczej Gminy i komfortu życia mieszkańców (zatrzymanie emigracji i przyciąganie nowych mieszkańców, stworzenie lepszych

warunków dla rozwoju rodzin z dziećmi, ale również dla osób starszych) determinują gminne inwestycje mieszkaniowe.

- W ramach gminnej polityki społecznej zaplanowano inwestycje w budynkach użyteczności publicznej w celu dostosowania ich do wymagań osób niepełnosprawnych i osób starszych.
- Realizowane będą działania w celu zapewnienia dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej i przestrzeni Gminy.
- W celu zwiększenia dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, doskonalona będzie baza infrastrukturalna i wyposażenie podmiotów świadczących te usługi.
- Analiza sieci szkół i stanu technicznego istniejącej bazy w kontekście potrzeb społecznych, wskaźników demograficznych i stojących przed oświatą wyzwań wskazała na konieczność modernizacji szkół. Podjęto również decyzję o zagospodarowaniu otoczenia placówek oświatowych, przede wszystkim w zakresie tworzenia przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

Rysunek 7 Pokrycie terenu i użytkowanie ziemi w Gminie Czempin

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czempin.

Strukturę przestrzenną Gminy, w ujęciu najogólniejszym, tworzą: szkielet terenów zieleni, rolnicza przestrzeń produkcyjna, podstawowy układ komunikacyjny oraz tereny osadnicze o zróżnicowanym przeznaczeniu. W zagospodarowaniu i użytkowaniu przestrzennym Gminy występują różnice pomiędzy obszarem miejskim a obszarem wiejskim. Najwyższym stopniem urbanizacji wyróżnia się miasto Czempin. Miasto pełni funkcję administracyjną i usługową dla mieszkańców Gminy Czempin oraz obsługuje część mieszkańców z okolicznych gmin. Przez Gminę przepływa rzeka Olszynka oraz kanał Mosiński. Na terenie miasta zlokalizowano większość usług o charakterze gminnym (administracja, ośrodek zdrowia, banki, apteki, szkoła). Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 310 z Głuchowa do Śremu oraz pozostałe drogi w układzie powiatowym i gminnym.

Na terenach wiejskich Gminy Czempin zabudowa jest reprezentowana przede wszystkim przez zespoły zabudowy zagrodowej, obejmującej budynek mieszkalny wraz z budynkami gospodarczymi, a także obiekty po dawnych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Zabudowa Gminy Czempin charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem, zarówno pod względem przestrzennym, jak i funkcjonalnym. Struktura osadnicza obejmuje miasto Czempin, pełniące funkcję centralną, oraz liczne miejscowości wiejskie, zróżnicowane pod względem intensywności zabudowy i poziomu rozwoju infrastrukturalnego. Miasto Czempin, jako główny ośrodek administracyjny i usługowy gminy, odznacza się zwartą i intensywną strukturą zabudowy. Znajdują się tu:

- osiedla mieszkaniowe o zróżnicowanej strukturze (zarówno zabudowa jednorodzinna, jak i wielorodzinna),
- budynki użyteczności publicznej (szkoły, urząd gminy, ośrodek zdrowia),
- obiekty handlowo-usługowe i administracyjne.

W ostatnich latach na obrzeżach Czempina widoczny jest dynamiczny rozwój nowych osiedli mieszkaniowych, co świadczy o rosnącej atrakcyjności lokalizacyjnej miasta, związanej m.in. z dobrym połączeniem komunikacyjnym oraz wysokim standardem usług publicznych.

Wiejskie obszary gminy cechuje wyraźny **dualizm zabudowy**. W wielu sołectwach, zwłaszcza tych dobrze skomunikowanych z Czempinem, Poznaniem i Kościanem, obserwuje się intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej. Przykładem są wsie takie jak: **Głuchowo, Sierniki, Nowe Borówko, Betkowo, Piechanin** – miejscowości, w których powstało lub nadal powstaje wiele nowych budynków jednorodzinnych, nierzadko tworzących zwarte zespoły osiedlowe. Ponadto w **Borowie** na terenie położonym bezpośrednio przy granicy z miastem Czempin rozwija się zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Proces ten wiąże się z napływem nowych mieszkańców oraz suburbanizacją.

Jednocześnie w wielu mniejszych wsiach (np. **Donatowo, Gorzyce, Gorzyczki, Stary Gołębin, Piotrowo Pierwsze, Piotrowo Drugie, Zadory**) dominuje starsza zabudowa, głównie zabudowa wiejska (zagrodowa), która nie była w ostatnich latach intensywnie uzupełniana, a także zabudowa o genezie popegeerowskiej, nierzadko w złym stanie technicznym, ograniczona do pojedynczych gospodarstw i budynków mieszkalnych zlokalizowanych w dawnych zespołach produkcji rolnej. Zabudowa tego typu nie podlegała w ostatnich latach intensywnym przekształceniom.

Polityka przestrzenna gminy Czempin odzwierciedla zróżnicowany charakter rozwoju. Gmina sukcesywnie przygotowuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy w odpowiedzi na rosnące zainteresowanie osiedlaniem się w tym rejonie.

Wyróżnia się:

- **Strefy intensywnego rozwoju mieszkaniowego** – z przeznaczeniem pod nową zabudowę jednorodzinną, często w ramach nowych planów miejscowych lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, obejmują głównie miasto Czempin oraz sąsiadujące z nim sołectwa (Nowe Borówko, Piechanin). Charakteryzują się one dużym zainteresowaniem inwestorów indywidualnych oraz dostępnością planów zagospodarowania przestrzennego, co sprzyja rozwojowi budownictwa mieszkaniowego.
- **Obszary o funkcji rolniczej i marginalnej rozbudowie** – gdzie priorytetem jest utrzymanie funkcji produkcyjnej lub ochrona krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. Dotyczą głównie obszarów peryferyjnych, o ograniczonej dostępności komunikacyjnej, gdzie dominuje starsza zabudowa wiejska, a rozwój nowych inwestycji jest ograniczony.

Na obszarze gminy Czempin wyróżnia się też tereny przeznaczone pod zabudowę przemysłową, usługową i magazynową, których ustalenia regulują ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Z uwagi na przebieg trasy S5 główne strefy inwestycyjne znajdują się w Głuchowie w niedalekim sąsiedztwie węzła nr 39 Piotrowo Pierwsze.

Taki układ przestrzenny skutkuje **mozaiką zabudowy** – nowoczesne, często osiedlowe układy domów jednorodzinnych sąsiadują z dawnymi zabudowaniami wiejskimi o zróżnicowanym stanie technicznym i estetycznym.

6.4 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Czempin wynikają z przyjętego i opisanego wyżej modelu. Dotyczą kluczowych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Opis uwzględnia krótką charakterystykę każdej z nich oraz określa najważniejsze zalecenia i wskazówki dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do tych jednostek.

Zróznicowana struktura zabudowy implikuje konieczność elastycznego podejścia w planowaniu przestrzennym gminy. Należy uwzględnić:

- zrównoważone kształtowanie ładu przestrzennego z poszanowaniem lokalnego krajobrazu i struktury osadniczej.
- kontynuację rozwoju terenów mieszkaniowych w miejscowościach atrakcyjnych lokalizacyjnie,
- wsparcie modernizacji i poprawy estetyki zabudowy historycznej,
- wsparcie dla odnowy obszarów wiejskich,
- wsparcie dla obszarów inwestycyjnych z poszanowaniem natury,
- dostosowanie infrastruktury technicznej i społecznej, by w ramach rozwoju zabudowy mieszkaniowej zapewnić dostępność szkół, przedszkoli, dróg, wodociągów i kanalizacji, itp.
- Budowa ścieżek rowerowych łączących sołectwa z miastem
- Usprawnienie komunikacji publicznej (np. integracja z Kolejami Wielkopolskimi komunikacji gminnej, oraz wykorzystanie możliwości wznowienia przejazdów osobowych i towarowych na linii kolejowej Śrem-Czempiń - stacja Czempiń jako węzeł przesiadkowy).

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla:

- **obszarów z przewagą funkcji mieszkalnej:**
 - zachowanie racjonalizmu zagospodarowania terenów poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy,
 - dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery) i możliwie pełnej dostępności infrastruktury technicznej,
 - tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy,
 - zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia,
 - zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa),

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy dla budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i wielorodzinnego,
- tworzenie przestrzeni i warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
- **obszaru z planowanym rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych:**
 - zagwarantowanie terenów dla rozwoju rekreacji i wypoczynku,
 - ochrona tradycji i kultury regionu,
 - wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
 - podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, działania na rzecz rozwoju turystyki,
 - wspieranie lokalnych producentów i rzemieślników, tworzenie atrakcji turystycznych związanych z lokalną kulturą, tradycją oraz walorami przyrodniczymi,
 - wspieranie rozwoju turystyki,
 - inwestowanie w infrastrukturę turystyczną,
 - aktywna promocja regionu poprzez kampanie marketingowe, strony internetowe, media społecznościowe.
- **Obszaru terenów przemysłowo-magazynowych:**
 - Rozbudowa i dalsze uzbrajanie terenów inwestycyjnych (np. Głuchowo, Borowo, Jarogniewice).
 - Stworzenie parku przemysłowo-technologicznego dla MŚP z sektora high-tech i e-commerce.
 - Tworzenie infrastruktury wspierającej logistykę.
- **obszaru z przewagą funkcji rolniczej i przyrodniczej::**
 - zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu,
 - kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
 - zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,

- wdrażanie programów wsparcia dla lokalnych rolników, takich jak dotacje, szkolenia,
- promowanie praktyk rolniczych zrównoważonych pod względem ekologicznym, np. rolnictwa ekologicznego.,
- **Dla wód powierzchniowych i podziemnych:**
 - zachowanie istniejącego systemu, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całej Gminy,
 - wykorzystanie surowców przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
 - ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych z ograniczeniem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką),
 - zakaz podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - Ochrona korytarzy ekologicznych i zasobów wodnych (kanał Mosiński, Olszynka, cieki i stawy).

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w Gminie powinno odbywać się w oparciu o szczegółowe wytyczne dokumentów planistycznych nie tylko na poziomie Gminy (m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/Plan ogólny), ale także wyższych szczebli.

Zgodnie z regionalizacją Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Gmina Czempin należy do: wiejskiego obszaru funkcjonalnego.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego jest kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, ukierunkowanej na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru poprzez realizację zdefiniowanych 6 celów polityki przestrzennej:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej,

- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

6.5 SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Czempin, będąc jednocześnie spójnymi z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej z uwzględnieniem zapisów Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Główny cel Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 to „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

- zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

- Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
- Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
- Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
- Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju Gminy Czempiń ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r.

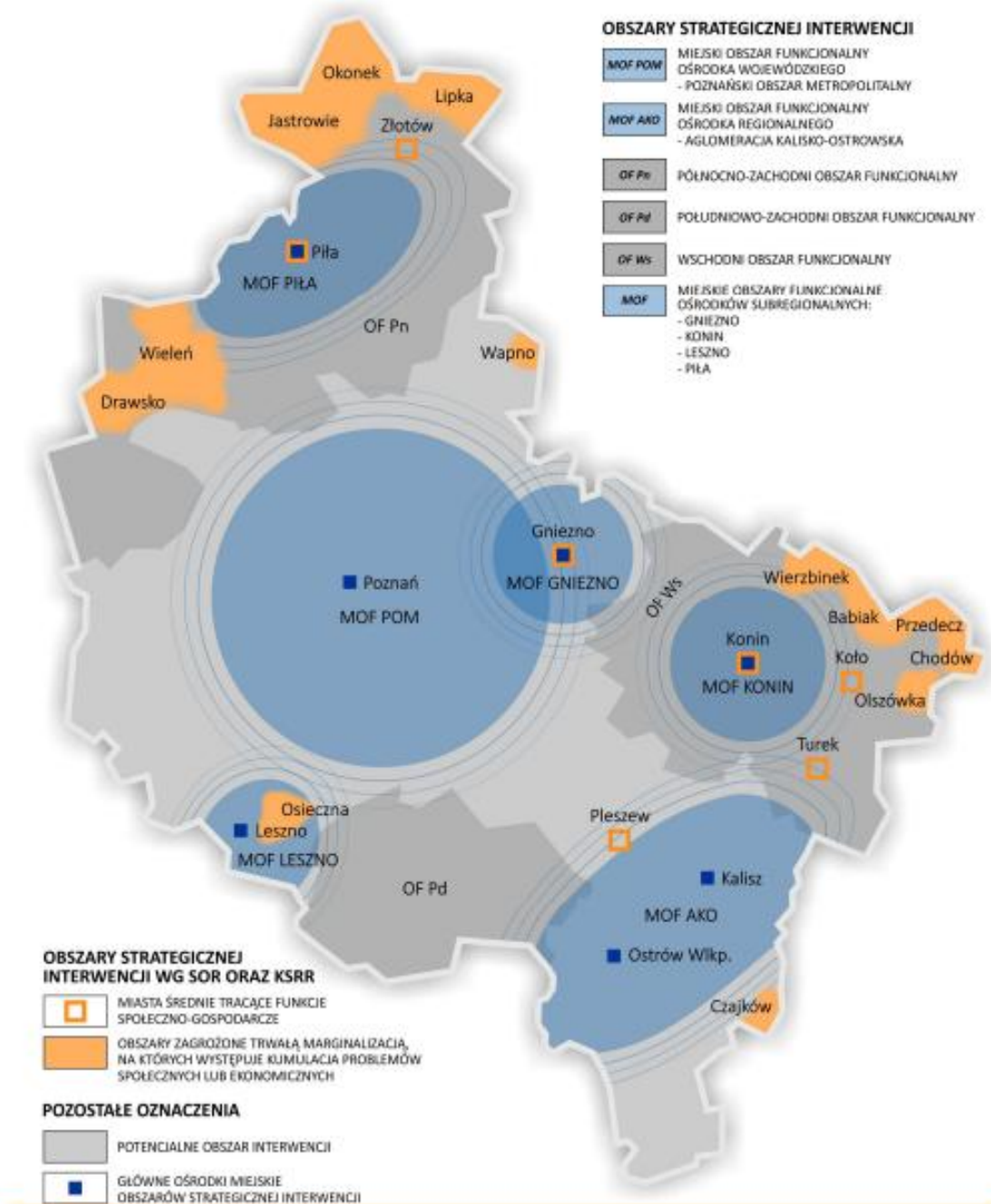
Tabela 25 Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Czempiń do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

CELE	
Cele Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego	Cele Strategii Rozwoju Gminy Czempiń
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel. 1 Poprawa infrastruktury technicznej i komunikacji na terenie Gminy Czempiń Cel 2: Rozwój infrastruktury społecznej dostosowanej do zmieniających się potrzeb mieszkańców Cel 3: Rozwój gospodarczy Gminy Czempiń
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel 2: Rozwój infrastruktury społecznej dostosowanej do zmieniających się potrzeb mieszkańców Cel 3: Rozwój gospodarczy Gminy Czempiń
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel. 1 Poprawa infrastruktury technicznej i komunikacji na terenie Gminy Czempiń Cel 4: Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel 2: Rozwój infrastruktury społecznej dostosowanej do zmieniających się potrzeb mieszkańców Cel 3: Rozwój gospodarczy Gminy Czempiń

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji.

Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, z kolei wymiar krajowy – SOR, KPZK i KSRR.

Rysunek 8 Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim
źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Gmina Czempin została zaliczona do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego -Poznański Obszar Metropolitalny.

Ze względu na swoje położenie, POM jest głównym elementem struktury przestrzennej Wielkopolski. Skupia największą część potencjału rozwojowego województwa stanowiącego o konkurencyjności regionu na arenie zarówno krajowej, jak i międzynarodowej. Atutami POM są bardzo dobra lokalizacja pod względem komunikacyjnym, potencjał gospodarczy, kulturowy, turystyczny, naukowo-badawczy i akademicki, a także niski poziom bezrobocia oraz duża atrakcyjność rynku pracy. Czynniki zagrażające lub ograniczające dynamiczny rozwój Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego można podzielić na 3 kategorie: komunikacyjne, środowiskowe i społeczne. Zarówno potencjały, jak i zagrożenia warunkują kluczowe kierunki działań służących wzmocnieniu i kreowaniu rozwoju funkcji metropolitalnych w Poznaniu i POM, w sferach gospodarczej, społecznej, naukowej, w kulturze i sporcie oraz sieciowania z ośrodkami podobnej rangi poza POM.

Kluczowe kierunki działań to:

- budowanie atrakcyjnego wizerunku POM wśród inwestorów i turystów oraz działania na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej wśród kadry wysoko wykwalifikowanej,
- rozwój funkcji metropolitalnych, w tym konferencyjnych i kongresowych,
- podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej jako jednego z elementów kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność,
- zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, przedsiębiorstw sektora TIK, m.in. przez doradztwo, działania sieciujące i kooperację, wsparcie procesów rozwojowych przedsiębiorstw i/lub ich pracowników,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój sektora B+R, w tym rozwój infrastruktury B+R, wsparcie w realizacji innowacyjnych projektów badawczo-rozwojowych poznańskich uczelni, instytutów badawczych i jednostek naukowych oraz innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększenie efektywności kapitałowej opracowań innowacyjnych przez komercjalizację wiedzy i technologii oraz ich implementowanie do gospodarki regionalnej,
- rozwój IOB, współpracy sieciowej,
- rozwój sektorów kreatywnych (działalności gospodarczej związanej z kulturą i technologią, łączących działalność artystyczną z przedsiębiorczością) opartych na akademickich, lokalnych zasobach ludzkich,

- podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy jako narzędzia przeciwdziałającego emigracji zarobkowej,
- podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu,
- wspieranie rozwoju POM jako ośrodka akademickiego zdolnego do konkurencyjności na arenie międzynarodowej,
- podnoszenie jakości życia ludzi młodych stanowiących potencjał (zasoby pracy) dla rozwoju gospodarki kreatywnej i innowacyjnej,
- ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, m.in. przez inwestycje w infrastrukturę kultury i poprawę warunków jej funkcjonowania,
- rozwój turystyki przez wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego,
- polityka integracji obcokrajowców ze społecznością lokalną, w tym promowanie wśród migrantów czynnego udziału w społeczeństwie obywatelskim,
- działania na rzecz dopasowania oferty usług publicznych do zmieniających się potrzeb demograficznych, m.in. budowa wysoko wyspecjalizowanych ośrodków świadczenia usług zdrowotnych (np. Ośrodek Protonoterapii, Centrum Diagnostyczne Instytutu Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego),
- upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców POM,
- zwiększenie dostępności do realizowanych na terenie POM usług społecznych oraz budowa/modernizacja placówek je świadczących,
- poprawa dostępności komunikacyjnej przez rozwój infrastruktury transportowej, utworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego, w tym rozbudowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (m.in. w układzie pierścieniowym), poznańskiego węzła

kolejowego (w tym usunięcie wąskiego gardła na odcinku Poznań Wschód – Poznań Główny; budowa dodatkowego korytarza kolejowego), budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania, inwestycje dotyczące ulicy Obornickiej w Poznaniu i Suchym Lesie, budowa/modernizacja dróg (m.in. S 5, S 11, DK nr 92, DW nr 430, nr 434),

- rozbudowa i integracja transportu zbiorowego w oparciu o partnerstwa międzygminne, powiatowo-gminne o charakterze pozamiejskim i innymi poziomami samorządu terytorialnego w obszarze metropolitalnym oraz zmniejszenie jego emisyjności,
- zapobieganie kongestii na drogach POM przez rozbudowę bezkolizyjnego układu drogowego, budowę mostów i wiaduktów, węzłów przesiadkowych,
- rozbudowa sieci tras tramwajowych na obszarze miasta Poznania,
- zagęszczenie sieci dróg i ścieżek rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem łączenia odcinków już istniejących, w tym pomiędzy sąsiadującymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- wsparcie kształtowania zielonego pierścienia POM w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji,
- ograniczenie niskiej emisji z sektora bytowo-komunalnego i negatywnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców, wdrożenie programów poprawy efektywności energetycznej budynków,
- przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego,
- działania na rzecz racjonalnej gospodarki odpadami – promowanie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zwiększenie zdolności retencyjnej POM i zagospodarowanie wód opadowych,
- wzmacnianie i kreowanie rozwoju funkcji metropolitalnych Poznania,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych,
- promocja i wsparcie inicjatyw obywatelskich oraz kontynuacja procesów włączania organizacji pozarządowych, partnerów społeczno-gospodarczych do prac programowych w rozwoju ZIT MOF Poznania,

- przeciwdziałanie chaotycznej suburbanizacji w zakresie budownictwa mieszkaniowego,
- koordynowanie polityk przestrzennych samorządów lokalnych POM oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych usług, w tym e-usług (np. Metropolitalna Platforma Danych, Metropolitalny System Informacji Przestrzennej).

Cele operacyjne i strategiczne określone w Strategii Rozwoju Gminy Czempin do 2030 roku są zbieżne z powyższymi założeniami.

6.6 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Czempin będzie kontrolowany na etapie jej wdrażania, a następnie poprzez ciągły monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego.

Wdrażając Strategię, Gmina Czempin będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat kościański. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina Czempin będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w Gminie.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy Czempin, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał Rady Gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

6.7 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. Realność prognozy oraz rzetelność finansowego przedstawienia planowanych działań związana będzie z wydarzeniami, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Gmina Czempiń na bieżąco też analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m in. w ramach projektu programu Fundusze Europejskie dla Województwa Wielkopolskiego 2021-2027 i kolejnych okresów, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Mieszkanie+, Leader, KPO, PSWPR, FENIX+ oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Czempień. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatek od nieruchomości. Wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy Czempiniu oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z Gminami sąsiednimi, powiatem kościańskim, województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest Gmina Czempień. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

7. SPIS TABEL, RYSUNKÓW, WYKRESÓW

Tabela 1 Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Czempin z uwzględnieniem zmian	12
Tabela 2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania	16
Tabela 3 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin w latach 2018-2023	27
Tabela 4 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w sektorze prywatnym w latach 2018-2023	27
Tabela 5 Podmioty gospodarcze w Gminie Czempin według wielkości w latach 2018-2023	28
Tabela 6 Ewidencja osób bezrobotnych w Gminie Czempin	31
Tabela 7 Charakterystyka sieci wodociągowej w Gminie Czempin	35
Tabela 8 Sieć kanalizacyjna w Gminie Czempin	36
Tabela 9 Sieć gazowa na terenie Gminy Czempin	37
Tabela 10 Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów	46
Tabela 11 Ranking wykorzystania środków z funduszy Unii Europejskiej 2004-2014	46
Tabela 12 Ranking wykorzystania środków Unii Europejskiej przez samorządy w latach 2014-2021	47
Tabela 13 Liczba ludności w Gminie Czempin w latach 2018-2024	51
Tabela 14 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Czempin w latach 2018-2024	51
Tabela 15 Migracje w Gminie Czempin w latach 2018-2023	52
Tabela 16 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Czempin w 2023 r. i 2030 r. (prognoza)	53
Tabela 17 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej	65
Tabela 18 Analiza SWOT: mocne i słabe strony	97
Tabela 19 Analiza SWOT: szanse i zagrożenia	98
Tabela 20 Cele strategiczne i operacyjne	102
Tabela 21 Cel strategiczny 1	104
Tabela 22 Cel strategiczny 2	107
Tabela 23 Cel strategiczny 3	111
Tabela 24 Cel strategiczny 4	113

Tabela 25 Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Czempin do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	127
Rysunek 1 Gmina Czempin na mapie powiatu kościańskiego	9
Rysunek 2 Mapa Gminy Czempin	10
Rysunek 3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	12
Rysunek 4 Lokalizacja przystępów do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	17
Rysunek 5 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Czempin na lata 2023-2043.	49
Rysunek 6 Gmina Czempin na tle województwa wielkopolskiego i powiatu kościańskiego	79
Rysunek 7 Pokrycie terenu i użytkowanie ziemi w Gminie Czempin	120
Rysunek 8 Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim	128
Wykres 1 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempin na tle powiatu i województwa	29
Wykres 2 Wskaźnik bezrobocia w Gminie Czempin na tle powiatu kościańskiego	31
Wykres 3 Średnie dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Czempin na tle porównywanych jednostek	43
Wykres 4 Wykonanie budżetu Gminy Czempin w latach 2018-2024	44
Wykres 5 Struktura ludności wg płci i wieku w Gminie Czempin w 2023r.	53
Wykres 6 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Czempin na tle porównywanych jednostek	63
Wykres 7 Zmiany liczby ludności w Gminie Czempin w latach 2018-2023	70
Wykres 8 Udział osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Czempin w roku 2018 i 2023	70